

Adviezen Landelijke Klachtencommissie
Primair en Voortgezet Onderwijs

99007	Sexuele intimidatie
98001	Sexueel misbruik, falend beleid bevoegd gezag
98001	Geestelijke mishandeling , falend beleid schoolleiding
99031	(Niet) Bevordering
98006/07A	Ongedaan maken schorsing leerkracht
98006/98007	Sexuele intimidatie
99014	Verwijtbaar gedrag leerkracht
99018	(niet)Toelating Havo opleiding
99009	Vrijwillige ouderbijdrage
99004	Nalatigheid signaleren en begeleiden dyslexie
98010	Fysieke mishandeling
99010	Fysieke mishandeling/ schorsing
98002-05, 98009	Sexuele intimidatie, fysiek geweld, grof taalgebruik
99033	Sexueel misbruik
99008	Sexuele intimidatie
99012	Geestelijke mishandeling
98008	Hardhandige aanpak leerling
99006	Disciplinaire maatregel
99020	Beoordeling bij uitbrengen schooladviezen
99015	Onpedagogische aanpak
99025	Niet- Bevordering

Klachtnummer: 99007

Sexuele intimidatie

De klacht betreft seksuele intimidatie van een leerkracht door een leerlinge in een donkere gang vast te pakken, te zeggen dat hij van haar houdt en op haar mond te zoenen. De commissie acht de klacht ongegrond, daar er onvoldoende aanwijzingen zijn om aan te nemen dat er inderdaad sprake is geweest van seksuele intimidatie. De commissie geeft de school als advies mee de leerkracht te begeleiden bij zijn eventuele terugkomst en speciale aandacht te besteden aan de positie van de ouders en de leerlinge binnen de scholengemeenschap.

Advies aan het bestuur van *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de procedure.

Bij brief, gedateerd 17 februari 1999, is door het bevoegd gezag aan de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) een brief, gedateerd 17 februari 1999, toegezonden, waarbij klagers een klacht hebben ingediend tegen de heer **, leerkracht aan de PCB *** te *** (verder te noemen: aangeklaagde).

Op 17 maart 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar klagers en hun dochter *** zijn verschenen, bijgestaan door ***, vertrouwenspersoon van het bevoegd gezag. Tevens zijn verschenen ***, adjunct-directeur van genoemde basisschool, en het bevoegd gezag bij gemachtigde *** (voorzitter van het bestuur).

Bij brief, gedateerd 13 april 1999, heeft aangeklaagde de Commissie een verslag toegezonden van de gebeurtenissen op school op 20 en 21 januari 1999, die naar zijn mening direct samenhangen met de jegens hem ingediende klacht. Dit verslag is aan het verslag van de hoorzittingen gehecht.

Bij brief, gedateerd 19 april 1999, heeft het bevoegd gezag de Commissie desgevraagd een overzicht toegezonden van de staat van dienst van aangeklaagde in het onderwijs.

Op 20 april 1999 heeft de Commissie een vervolghoorzitting gehouden, waar ***, groepsleerkracht van de dochter van klagers, is verschenen, alsmede aangeklaagde, bijgestaan door ***, advocaat te ***.

Naar aanleiding van de ter zitting afgelegde verklaringen heeft mw. mr. W. van Blitterswijk-Dansberg, lid van de Commissie, op 17 mei 1999 een bezoek afgelegd aan de betrokken basisschool, teneinde nadere informatie in te winnen. Het verslag van dit bezoek is aan het verslag van de hoorzittingen gehecht.

2. Standpunt van klagers.

Klagers hebben gesteld dat aangeklaagde hun dochter ***, leerlinge in groep 8 van voornoemde basisschool, op 22 januari 1999 seksueel heeft geïntimideerd door haar in een donkere gang bij het gymlokaal van de school vast te pakken, te zeggen dat hij van haar houdt en haar op de mond te zoenen, alsmede door het tonen van de door hem geschreven opmerking in zijn agenda dat hij van haar houdt.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: Klachtenregeling) in het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Klagers verwijten aangeklaagde dat hij hun dochter *** op 22 januari 1999 in de gang bij het gymlokaal seksueel heeft geïntimideerd. Klagers hebben deze klacht gebaseerd op de door *** afgelegde verklaring, dat aangeklaagde haar gevraagd heeft mee te lopen naar het gymlokaal, dat hij haar in de gang vervolgens heeft vastgepakt, tegen haar heeft gezegd dat hij van haar houdt en dat hij haar op de mond heeft gezoend. Voorts heeft *** gesteld dat aangeklaagde haar zijn agenda heeft getoond, waarin geschreven staat dat hij van haar houdt.

*** heeft deze verklaring ter zitting van 17 maart 1999 tegenover de Commissie in grote lijnen herhaald. Zij heeft daarbij echter verklaard dat zij niet op verzoek van aangeklaagde, maar uit eigen beweging met hem het klaslokaal heeft verlaten, omdat zij in de hal van de school wilde zoeken in de mand met gevonden voorwerpen naar haar verloren haarband. Ten aanzien van het incident met de agenda van aangeklaagde heeft *** ter zitting nog verklaard, dat aangeklaagde haar zijn agenda op 22 januari 1999 heeft getoond in de klas waar de andere leerlingen bij waren, maar dat het zo vlug ging dat niemand er iets van heeft gezien.

Met de klacht geconfronteerd heeft aangeklaagde hetgeen hem wordt verweten ten stelligste ontkend.

Ter zitting van 20 april 1999 heeft hij zijn schriftelijke uiteenzetting, gedateerd 13 april 1999, herhaald. Daarbij heeft hij verklaard dat hij in de klas van *** zodanige ordeproblemen had, dat hij de klas nooit alleen zou laten en op 22 januari 1999 ook geen moment alleen heeft gelaten. In verband met de voorgenomen gymles op 22 januari 1999 heeft hij volgens zijn verklaring een aantal leerlingen naar het gymlokaal gestuurd om de spullen klaar te zetten.

Voorts heeft aangeklaagde het vermoeden geuit dat de klacht is ingegeven door een incident dat zich op 20 januari 1999 in de klas heeft afgespeeld. Daarom heeft aangeklaagde verklaard dat *** hem die dag attent heeft gemaakt op het feit dat enkele klasgenoten de klok en zijn horloge hadden verzet om hem op het verkeerde been te zetten. De betreffende leerlingen hebben *** dit klikken kwalijk genomen. In verband hiermee is zij volgens aangeklaagde later op die dag door enkele medeleerlingen flink gepest en fysiek hard aangepakt. Aangeklaagde heeft verklaard dat *** daar erg overstuurd van was en hem heeft verweten dat dit alles zijn schuld was.

De Commissie stelt voorop dat tegenover de beschuldiging van *** dat aangeklaagde haar seksueel heeft geïntimideerd, de stellige ontkenning staat van aangeklaagde. Er is derhalve sprake van twee tegenovergestelde verklaringen.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat niemand daadwerkelijk heeft gezien dat aangeklaagde *** in de gang bij het gymlokaal heeft vastgepakt en op de mond heeft gezoend.

Gelet op de verklaring van *** gaat de Commissie er tevens vanuit dat geen enkele medeleerling heeft gezien dat in de agenda van aangeklaagde staat geschreven dat hij van haar houdt.

Derhalve zijn er geen getuigen die kunnen bevestigen dat aangeklaagde de hem verweten seksuele intimidatie heeft gepleegd.

Vervolgens overweegt de Commissie dat ter zitting door de vertegenwoordigers van de betrokken school is verklaard, dat zij niet eerder geconfronteerd zijn met klachten of signalen dat aangeklaagde op ongeoorloofde wijze, met een seksuele bijbedoeling, leerlingen zou aanraken of benaderen. Ook het door het bevoegd gezag overgelegde overzicht van de staat van dienst van aangeklaagde in het onderwijs biedt geen aanknopingspunten voor een vermoeden dat aangeklaagde zich eerder in zijn loopbaan schuldig heeft gemaakt aan seksuele intimidatie.

Wel is van de zijde van de directie aangegeven dat aangeklaagde zich soms op grove, mogelijk als seksueel getint op te vatten wijze mondeling uit. Dienaangaande heeft aangeklaagde verklaard dat hij daarmee geen seksueel getinte bijbedoelingen heeft, maar het doet om door middel van een schokeffect de aandacht van de leerlingen te krijgen.

Wat er zij van de zin en juistheid van een dergelijke aanpak, naar het oordeel van de Commissie is hierin geen grond gelegen om aan te nemen dat aangeklaagde zich schuldig maakt aan seksueel intimiderend gedrag als thans aan de orde.

Het voorgaande in overweging genomen hebbend, heeft de Commissie aanleiding gezien nadere inlichtingen in te winnen op de school.

Onder verwijzing naar het verslag van dit onderzoek stelt de Commissie vast dat *** op 20 januari 1999 door enkele medeleerlingen na de gymles hard is aangepakt en gepest, omdat zij bij aangeklaagde had geklikt over het verzetten van de klok en zijn horloge.

Verder is komen vast te staan dat aangeklaagde orde-problemen had in de klas van ***, dat hij daarover aan diverse collega's advies heeft gevraagd en dat hem is geadviseerd de klas strak te houden.

Naar het oordeel van de Commissie is de verklaring van aangeklaagde op dit punt consistent en geloofwaardig. De Commissie acht het derhalve, gelet op de situatie in de klas, niet waarschijnlijk dat aangeklaagde de leerlingen alleen heeft gelaten om te kijken of het gymlokaal vrij was.

Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat de verklaring van aangeklaagde dat hij enkele leerlingen naar het gymlokaal heeft gestuurd om daar alvast enkele spullen klaar te leggen, door de betreffende leerlingen wordt bevestigd.

Vervolgens overweegt de Commissie dat aangeklaagde heeft verklaard dat hij zijn (school)agenda altijd op school achterlaat en ook nu op school heeft achtergelaten. Desgevraagd en met toestemming van aangeklaagde hebben de leden van de directie op school naar de agenda gezocht. Zij hebben hem echter niet gevonden.

Dit betekent dat de Commissie niet met zekerheid kan vaststellen dat aangeklaagde de gewraakte opmerking over *** niet heeft geschreven. Evenmin kan echter worden aangenomen dat aangeklaagde de betreffende opmerking wél in zijn agenda heeft geschreven.

De Commissie stelt verder vast dat een tweetal klasgenoten heeft verklaard dat aangeklaagde op 22 januari 1999 het klaslokaal heeft verlaten, maar dat drie klasgenoten hebben verklaard dat aangeklaagde de gehele dag in het lokaal is geweest.

Op grond van het voorgaande overweegt de Commissie het volgende.

Aangeklaagde heeft hetgeen hem wordt verweten stellig ontkend en er zijn geen getuigen van de hem verweten seksuele intimidatie. Voorts zijn er zijn geen aanwijzingen dat aangeklaagde zich eerder heeft schuldig gemaakt aan seksuele intimidatie.

Door het incident rond het 'klikken' was er tussen ***, medeleerlingen en aangeklaagde waarschijnlijk sprake van een gespannen situatie.

Aangeklaagde heeft op voor de Commissie overtuigende wijze verklaard dat hij de klas om begrijpelijke redenen niet alleen heeft gelaten, en drie klasgenoten hebben verklaard dat aangeklaagde de klas op 22 januari 1999 niet heeft verlaten.

Hiertegenover staan de verklaring van ***, de verklaring van twee klasgenoten dat aangeklaagde het lokaal op 22 januari 1999 wel heeft verlaten en het feit dat de agenda van aangeklaagde is verdwenen.

Hoewel *** door de groepsleerkracht gekenschetst is als een rustig, evenwichtig kind dat geen problemen veroorzaakt, is naar het oordeel van de Commissie haar enkele verklaring, gesteund door genoemde verklaring van twee klasgenoten en de omstandigheid dat de agenda van aangeklaagde is verdwenen, onvoldoende om aan te nemen dat aangeklaagde de hem verweten seksuele intimidatie heeft gepleegd.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat de klacht naar het oordeel van de Commissie ongegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag, indien besloten wordt aangeklaagde weer in staat te stellen zijn betrekking uit te oefenen, hem daarin begeleiding te bieden. De Commissie adviseert tevens aan de positie van *** en haar ouders binnen de schoolgemeenschap aandacht te besteden.

Aldus gegeven op 4 juni 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mw. mr. W. van Blitterswijk-Dansberg en
mw. drs. R. ter Veen-Zielhuis als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 98001.

Sexueel misbruik en falen beleid bevoegd gezag

De klacht heeft betrekking op (vermeend) seksueel misbruik door een leerkracht bij wie leerlinge een poos als pleegkind in huis heeft gewoond en op het achterwege laten van stappen om klaagster tegen dit misbruik te beschermen door de overige aangeklaagden. Tevens wordt enkele bestuursleden verweten een geen beleid ten opzichte van het voorkomen van seksueel misbruik te voeren en daarmee hebben gefaald in het scheppen van een veilig schoolklimaat. De commissie acht de klacht m.b.t. seksueel misbruik gegrond, mede door verklaringen van aangeklaagde en getuigen in het proces verbaal van de politie.

M.b.t. tot aangeklaagden sub 2 en sub 3 komt de commissie tot de conclusie dat het niet tot haar taak behoort een oordeel uit te spreken over hun handelen/nalaten, gelet op hetgeen aangeklaagden sub 2 en 3 wordt verweten niet zozeer betrekking heeft op hun functioneren als leerkracht, doch in overwegende mate verband houdt met de privé-situatie van betrokkenen.

De commissie acht zich in de aanklacht tegen twee voormalig personeelsleden niet-ontvankelijk daar zij niet onder de reikwijdte van de klachtenregeling vallen.

Wel acht de commissie het bevoegd gezag verantwoordelijk voor het falende beleid in deze kwestie. Het bevoegd gezag had gegeven de omstandigheden al in een vroeg stadium de mogelijkheden tot het treffen van maatregelen moeten onderzoeken.

Advies aan:

het bestuur van *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van ***, voormalig leerlinge van de school voor VSO *** (verder te noemen: klaagster).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief gedateerd 23 september 1998, ontvangen op 28 september 1998, is namens klaagster een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) tegen:

1. ***, personeelslid in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 1);
2. ***, personeelslid in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 2);
3. ***, personeelslid in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 3);
4. ***, voormalig personeelslid in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 4);
5. ***, voormalig personeelslid in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 5);
6. het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 6);
7. ***, bestuursfunctionaris in dienst van het bevoegd gezag (aangeklaagde sub 7);
8. ***, bestuurslid (aangeklaagde sub 8).

Op 14 januari 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, alwaar klaagster is verschenen, bijgestaan door haar gemachtigde, mr. ***, advocaat te ***.

Tevens zijn verschenen aangeklaagden sub 1, 2 en 3.

Op woensdag 3 februari 1999 heeft de Commissie wederom een hoorzitting gehouden, alwaar aangeklaagden sub 7 en 8 zijn verschenen, alsmede het bevoegd gezag bij gemachtigde, mr. *** (aangeklaagde sub 6).

2. Standpunt van klaagster.

Klaagster heeft het volgende aangevoerd.

* Ten aanzien van aangeklaagde sub 1: in de periode 1989-1992 zat klaagster bij aangeklaagde in de klas op de school voor VSO ***, vallend onder het bevoegd gezag; een deel van deze periode woonde zij als zijn pleegdochter bij hem en zijn vrouw (aangeklaagde sub 2) in huis; vanaf 1992 woonde klaagster met hem bij zijn collega/vriendin (aangeklaagde sub 3). Concreet wordt aangeklaagde verweten dat hij klaagster gedurende

genoemde periode seksueel heeft misbruikt, lichamelijk heeft mishandeld en misbruik heeft gemaakt van zijn machtspositie ten opzichte van haar. Tevens heeft klaagster het vermoeden uitgesproken dat er diverse andere slachtoffers zijn van seksuele intimidatie en/of misbruik door aangeklaagde.

* Ten aanzien van aangeklaagde sub 2: haar wordt verweten dat zij geweten heeft dat klagster door haar echtgenoot, aangeklaagde sub 1, seksueel werd misbruikt, mishandeld en afhankelijk gemaakt; dat zij (als leerkracht) moest begrijpen dat dat verkeerd was, en dat zij niet heeft ingegrepen.

* Ten aanzien van aangeklaagde sub 3: haar wordt verweten dat zij geweten heeft dat klagster door haar collega en toenmalige partner, aangeklaagde sub 1, seksueel werd misbruikt, mishandeld en afhankelijk gemaakt; dat zij (als leerkracht) moest begrijpen dat dat verkeerd was, en dat zij niet heeft ingegrepen.

* Ten aanzien van aangeklaagde sub 4: haar wordt verweten dat zij geweten heeft dat klagster door haar collega, aangeklaagde sub 1, seksueel werd misbruikt, mishandeld en afhankelijk gemaakt; dat zij (als leerkracht) moest begrijpen dat dat verkeerd was, en dat zij niet heeft ingegrepen.

* Ten aanzien van aangeklaagde sub 5: haar wordt verweten dat zij geweten heeft dat klagster door haar collega, aangeklaagde sub 1, seksueel werd misbruikt, mishandeld en afhankelijk gemaakt; dat zij (als leerkracht) moest begrijpen dat dat verkeerd was, en dat zij niet heeft ingegrepen.

* Ten aanzien van aangeklaagden sub 6, 7 en 8: hen wordt verweten dat er geen (ARBO-)beleid is gevoerd ter voorkoming van seksuele intimidatie op de betrokken school en dat zij gefaald hebben een veilig schoolklimaat te creëren; dat zij vanaf 1996 hebben geweten dat aangeklaagde sub 1 een seksuele relatie is begonnen met een destijds 12-jarige leerlinge, maar dat is verzuimd van dit strafbare feit aangifte te doen bij de politie en dit feit te melden bij de vertrouwensinspecteur onderwijs; dat zij verzuimd hebben te onderzoeken of aangeklaagde sub 1 meer leerlingen of collega's heeft geïntimideerd; en tenslotte dat zij hebben nagelaten disciplinaire maatregelen jegens aangeklaagde sub 1 te treffen.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (hierna te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is. Deze klachtenregeling vindt zijn grondslag in de wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is, door middel van aanmelding bij de Besturenraad PCO te Voorburg, met ingang van 1 augustus 1998 aangesloten bij de Commissie.

Ingevolge de Klachtenregeling geeft de Commissie gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

3.a Beoordeling van de ontvankelijkheid van de klacht.

1. Ingevolge het bepaalde in artikel 1, sub g, van de Klachtenregeling kunnen bij de Commissie klachten worden ingediend tegen: een (ex-)leerling, ouder/voogd/verzorger van een minderjarige (ex-)leerling, (een lid van) het personeel, (een lid van) de directie, (een lid van) het bevoegd gezag of een vrijwilliger die werkzaamheden verricht voor de school, alsmede een persoon die anderszins deel uitmaakt van de schoolgemeenschap.

Vastgesteld wordt dat gewezen personeelsleden in voornoemde omschrijving niet zijn opgenomen.

Desgevraagd heeft de gemachtigde van het bevoegd gezag bij brief van 13 november 1998 aan de Commissie meegedeeld, dat aangeklaagden sub 4 en 5 niet meer in dienst zijn van het bevoegd gezag.

Dit betekent dat deze aangeklaagden ten tijde van het aanhangig maken van de onderhavige klacht niet onder de reikwijdte van de Klachtenregeling vielen, zodat de tegen hen gerichte klacht niet-ontvankelijk dient te worden verklaard.

2. Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De klacht van klaagster is bij brief van 23 september 1998 ingediend bij de Commissie, derhalve buiten de termijn van één jaar na de gedragingen waarover wordt geklaagd.

De Commissie is echter van oordeel dat in het onderhavige geval een uitzondering moet worden gemaakt op de termijn van artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling en de bijbehorende bepalingen van het huishoudelijk reglement.

In dat verband overweegt de Commissie het volgende.

De klacht heeft betrekking op (vermeend) seksueel misbruik door aangeklaagde sub 1 en het achterwege laten van stappen om klaagster tegen dit misbruik te beschermen door de overige aangeklaagden. Het mag bekend worden verondersteld dat slachtoffers van seksueel misbruik vaak een lange periode nodig hebben om te komen tot het ondernemen van (juridische) stappen in verband met dergelijke traumatische ervaringen.

Voorts staat vast dat klaagster sinds mei 1996 onder psychotherapeutische behandeling staat. Uit de overgelegde stukken en uit hetgeen klaagster ter zitting naar voren heeft gebracht blijkt, dat klaagster in het kader van deze therapie langzamerhand steeds sterker tot het besef is gekomen dat haar relatie met aangeklaagde sub 1 gebaseerd was op machtsmisbruik van zijn kant, en dat zij geen bescherming heeft ondervonden van een aantal volwassenen in haar omgeving.

In de loop van het hiermee samenhangende verwerkingsproces heeft klaagster op 21 november 1997 tegen aangeklaagde sub 1 aangifte bij de politie gedaan van mishandeling en seksueel misbruik.

De Commissie stelt verder vast dat klaagster binnen een jaar na dit moment de onderhavige klacht heeft ingediend bij de Commissie, waarbij zij zowel aangeklaagde sub 1 als de andere, in haar ogen, direct betrokken verantwoordelijken heeft aangeklaagd.

Gelet op de achterliggende problematiek is de Commissie van oordeel dat klaagster de klacht heeft ingediend binnen een redelijke termijn na het zetten van de eerste stap, te weten het doen van aangifte bij de politie.

Tenslotte is de Commissie van oordeel dat hetgeen klaagster het bevoegd gezag verwijt dermate ernstig is en zodanig samenhangt met haar klacht tegen aangeklaagden sub 1, dat afwijking van de termijn in het onderhavige geval niet alleen ten opzichte van hem gerechtvaardigd is, maar ook ten opzichte van het bevoegd gezag.

Daaraan doet niet af dat het bevoegd gezag klaagster in september 1997 nadrukkelijk in de gelegenheid heeft gesteld haar eerder over aangeklaagde sub 1 afgelegde verklaring te herzien en alsnog stappen tegen hem te (laten) ondernemen, omdat niet onaannemelijk is dat klaagster daartoe op dat moment nog niet in staat was.

Uit het voorgaande volgt dat de klacht van klaagster jegens aangeklaagden sub 1, 2, 3, 6, 7 en 8 naar het oordeel van de Commissie ontvankelijk dient te worden verklaard.

3.b Beoordeling van de inhoud van de klacht.

A. Ten aanzien van aangeklaagde sub 1.

Aangeklaagde wordt in de eerste plaats langdurig seksueel misbruik, mishandeling en machtsmisbruik verweten.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Op 21 november 1997 heeft klaagster bij de politie aangifte gedaan tegen aangeklaagde sub 1 ter zake van seksueel misbruik van een minderjarige en mishandeling. Bij de stukken bevindt zich het proces-verbaal van het in verband hiermee afgenomen verhoor van aangeklaagde sub 1. Hieruit blijkt dat aangeklaagde sub 1 heeft bekend dat hij seksueel contact heeft gehad met klaagster vanaf haar twaalfde jaar en dat er vanaf haar vijftiende jaar geslachtsgemeenschap heeft plaatsgevonden.

Ter zitting heeft aangeklaagde deze bekentenis bevestigd.

Vervolgens overweegt de Commissie dat aangeklaagde blijkens genoemd proces-verbaal tegenover de politie heeft verklaard dat hij klaagster wel eens behoorlijke klappen heeft gegeven.

Ter zitting heeft hij verklaard dat hij klaagster regelmatig fysiek hardhandig heeft aangepakt en een aantal keer gewelddadig tegen haar is opgetreden.

Voorts heeft hij verklaard dat aangeklaagde sub 3 een aantal keren getuige is geweest van zijn mishandeling van klaagster.

Bij de stukken bevindt zich het proces-verbaal van het getuigenverhoor van aangeklaagde sub 3, waaruit blijkt dat zij inderdaad getuige is geweest van deze mishandeling. Ter zitting heeft aangeklaagde sub 3 deze verklaring bevestigd.

Voorts overweegt de Commissie dat aangeklaagde in eerder genoemd proces-verbaal onder meer heeft verklaard, dat hij wist dat klaagster een tehuisachtergrond had en therapeutische begeleiding nodig had; dat hij haar, terwijl zij tevens leerling van hem was, als pleegdochter in huis heeft gehaald ondanks de bezwaren daartegen van zijn vrouw; dat het seksuele contact van hem uit is gegaan en zowel thuis als op school heeft plaatsgevonden; dat hij merkte dat klaagster behoefte had aan zorg en aandacht en dat hij zich niet gerealiseerd heeft dat ze een kind van rond de twaalf jaar was; dat hij verliefd op haar is geworden en meende een echte liefdesrelatie met haar te hebben; en tenslotte dat hij door de zware spanningen op het werk en thuis het zicht op normen en waarden is kwijtgeraakt.

Naar het oordeel van de Commissie kan op basis van deze verklaring en de overige stukken in het dossier worden vastgesteld dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan het hem verweten misbruik.

Gelet op het vorenoverwogene is de Commissie van oordeel dat de klacht, voor zover betrekking hebbend op seksueel misbruik, mishandeling en machtsmisbruik van klaagster door aangeklaagde sub 1, gegrond dient te worden verklaard.

In de tweede plaats is namens klaagster gesteld dat aangeklaagde andere vrouwen (collega's en leerlingen) seksueel heeft benaderd en is het vermoeden uitgesproken dat er mogelijk meer slachtoffers van ongewenste (seksuele) toenadering door aangeklaagde zijn.

Dienaangaande constateert de Commissie dat aangeklaagde nadrukkelijk heeft ontkend dat hij ongeoorloofde seksuele contacten heeft gehad met anderen dan klaagster.

De Commissie komt deze ontkening van aangeklaagde sub 1 niet geloofwaardig voor. Gelet op hetgeen *** dienaangaande ten overstaan van de politie heeft verklaard, in samenhang bezien met de verklaring van aangeklaagde sub 3 tegenover de politie, alsmede de inhoud van de brief van ***, acht de Commissie het voldoende aannemelijk dat aangeklaagde sub 1 bij anderen dan klaagster tegen hun zin (seksueel) toenadering heeft gezocht.

Ook in zoverre moet de onderhavige klacht derhalve gegrond worden verklaard.

B. Ten aanzien van aangeklaagden sub 2 en 3.

Aangeklaagden sub 2 en 3 wordt verweten dat zij op de hoogte waren van het seksueel misbruik, de mishandeling en het machtsmisbruik van klaagster door aangeklaagde sub 1, en dat zij niet hebben ingegrepen.

De Commissie stelt vast dat beiden voor het eerst in het voorjaar van 1996 volledig op de hoogte zijn geraakt van de seksuele relatie tussen aangeklaagde sub 1 en klaagster, alsmede van het feit dat die relatie al was begonnen toen klaagster nog minderjarig was, bij aangeklaagde sub 1 op school zat en bij hem in huis verbleef.

Weliswaar heeft klaagster gesteld dat aangeklaagden sub 2 en 3 eerder het vermoeden moeten hebben gehad dat aangeklaagde sub 1 haar seksueel misbruikte, maar de Commissie acht dat, gelet op de verklaringen die aangeklaagden sub 2 en 3 voor de Commissie hebben afgelegd, onvoldoende aannemelijk geworden.

Ten aanzien van de mishandeling overweegt de Commissie dat aangeklaagde sub 2 heeft verklaard dat haar echtgenoot klaagster fysiek hardhandig aanpakte, hetgeen zij verklaarbaar achtte gelet op de zeer gespannen thuissituatie, het gedrag van klaagster en de zware werkdruk waar haar echtgenoot onder stond.

Naar het oordeel van de Commissie gaat aangeklaagde sub 2 er daarmee ten onrechte vanuit dat het optreden van haar echtgenoot niet als mishandeling is te kwalificeren. Derhalve had zij naar het oordeel van de Commissie redelijkerwijs kunnen weten dat aangeklaagde sub 1 zich schuldig maakte aan mishandeling van klaagster.

Aangeklaagde sub 3 is blijkens de schriftelijke stukken en haar verklaring ter zitting getuige geweest van mishandeling van klaagster door aangeklaagde sub 1, zodat vaststaat dat zij ervan op de hoogte was.

Ondanks het feit dat aangeklaagden sub 2 en 3 vanaf voorjaar 1996 wisten dat aangeklaagde sub 1 een seksuele relatie was begonnen met zijn destijds minderjarige leerlinge en pleegdochter, en ondanks het feit dat zij wisten respectievelijk redelijkerwijs konden weten dat aangeklaagde sub 1 klaagster mishandelde, hebben zij geen stappen ondernomen richting politie of het bevoegd gezag van de betrokken school, teneinde op te komen voor klaagster en aangeklaagde sub 1 op zijn handelen te laten aanspreken.

Bij de beantwoording van de vraag, of dit achterwege laten van stappen aangeklaagden sub 2 en 3 kan worden verweten, neemt de Commissie enerzijds in aanmerking dat beide aangeklaagden leerkracht waren en nog zijn, waarbij aangeklaagde sub 3 bovendien werkzaam was op dezelfde school (voor speciaal onderwijs) als aangeklaagde sub 1. Gelet op hun professionele achtergrond hadden aangeklaagden sub 2 en 3 naar het oordeel van de Commissie meer oog moeten hebben voor het feit dat klaagster, ondanks haar mogelijk volwassen, uitdagende en richting aangeklaagde sub 1 verliefde gedrag, een (beschadigd) kind was dat aan hun zorg was toevertrouwd.

Anderzijds neemt de Commissie in aanmerking dat aangeklaagden sub 2 en 3 tevens en vooral bij de relatie tussen klaagster en aangeklaagde sub 1 betrokken waren als respectievelijk echtgenote en toenmalige partner van aangeklaagde sub 1, en in die hoedanigheid tevens huisgenote en pleegmoeder van klaagster zijn geweest.

Uit de schriftelijke stukken en de verklaringen ter zitting komt naar voren dat er tussen aangeklaagde sub 1, zijn echtgenote, zijn toenmalige partner en klaagster sprake was van zeer gecompliceerde onderlinge verhoudingen en van grote spanningen, in welke situatie aangeklaagde sub 1 over de drie anderen zodanig overwicht had dat zij zich allen afhankelijk van hem voelden en het gevoel hadden dat zij niet uit de situatie konden stappen. Voor aangeklaagde sub 2 geldt bovendien dat van haar als echtgenote en moeder van zijn kinderen in redelijkheid niet gevergd kan worden dat zij aangifte tegen aangeklaagde sub 1 zou hebben gedaan.

De Commissie heeft, gelet op de inhoud en strekking van de Klachtenregeling en de daaraan ten grondslag liggende Kwaliteitswet, tot taak schoolbesturen te adviseren omtrent klachten tegen (onder meer) onderwijzend personeel, teneinde bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs en de veiligheid van het schoolklimaat.

Gelet op de hiervoor geschetste persoonlijke omstandigheden stelt de Commissie vast dat hetgeen aangeklaagden sub 2 en 3 wordt verweten niet zozeer betrekking heeft op hun functioneren als leerkracht, doch in overwegende mate verband houdt met de privé-situatie van betrokkenen.

Het vorenoverwogene brengt de Commissie tot de conclusie, dat het niet tot haar taak behoort een oordeel uit te spreken over het handelen/nalaten van aangeklaagden sub 2 en 3.

Dit betekent dat de Commissie geen oordeel zal uitspreken over de klacht, voor zover die gericht is tegen aangeklaagden sub 2 en 3.

C. Ten aanzien van aangeklaagde sub 7.

Tijdens de hoorzitting is gebleken dat aangeklaagde sub 7 geen bestuurslid is, doch in dienst is van het bevoegd gezag als bestuursfunctionaris. Voorts is gebleken dat de eerste melding omtrent mogelijk misbruik van klaagster door aangeklaagde sub 1 bij hem is binnengekomen. Hij heeft het bevoegd gezag hiervan op de hoogte gesteld. Daarnaast is aangeklaagde sub 7, in opdracht van zijn werkgever, in 1996 aanwezig geweest bij gesprekken van het bevoegd gezag met aangeklaagde sub 1 en met klaagster.

Anders dan klaagster kennelijk beoogd heeft te stellen, heeft de Commissie niet kunnen constateren dat aangeklaagde sub 7, in zijn hoedanigheid als ondergeschikte van het bevoegd gezag, tekort is geschoten ten opzichte van klaagster.

Voor zover de onderhavige klacht tegen aangeklaagde sub 7 is gericht, dient deze derhalve ongegrond te worden verklaard.

D. Ten aanzien van aangeklaagden sub 6 en 8.

De Commissie beschouwt in het navolgende de klacht tegen aangeklaagde sub 8 als te zijn gericht tegen het bevoegd gezag als zodanig.

Gebleken is dat het bevoegd gezag in 1996 op de hoogte is geraakt van een tussen klaagster en aangeklaagde sub 1 bestaande relatie. De Commissie heeft, gehoord alle betrokkenen, niet met zekerheid kunnen vaststellen of het bevoegd gezag toen reeds op de hoogte is gebracht van het feit dat bedoelde relatie reeds vanaf het twaalfde jaar van klaagster bestond. Betrokkenen hebben hieromtrent tijdens de hoorzitting tegenstrijdige verklaringen afgelegd.

Wat hiervan ook zij, voor de Commissie staat voldoende vast dat het bevoegd gezag vanaf 1996 in ieder geval op de hoogte is geweest van het feit dat aangeklaagde sub 1 op enig moment een relatie was begonnen met een aan zijn zorg toevertrouwde minderjarige.

Naar het oordeel van de Commissie had het bevoegd gezag zich met deze wetenschap niet mogen neerleggen bij het feit dat betrokkenen kennelijk (nog) een liefdesrelatie hadden en hieraan verder zelf geen consequenties verbonden wensten te zien. Het bevoegd gezag was op dat moment namelijk tevens op de hoogte van het feit dat klaagster desondanks overwoog aangifte te doen van een strafbaar feit, terwijl het bevoegd gezag voorts bekend was met het gegeven dat klaagster onder psychotherapeutische behandeling stond.

Kennis hebbende van deze omstandigheden had het bevoegd gezag in ieder geval de vertrouwensinspecteur omtrent de hier aan de orde zijnde problematiek moeten inlichten. Daarnaast had het bevoegd gezag binnen de schoolgemeenschap nader onderzoek moeten doen inzake de vraag of derden op de hoogte waren van de tussen aangeklaagde sub 1 en klaagster bestaande relatie en hieromtrent mogelijk anderszins informatie zouden kunnen verschaffen. Bovendien had het bevoegd gezag moeten onderzoeken of er wellicht meer 'slachtoffers' van aangeklaagde sub 1 zouden zijn.

In aanmerking nemende het feit dat het bevoegd gezag tijdens de hoorzitting heeft verklaard dat het de handelwijze van aangeklaagde sub 1 destijds reeds volstrekt onverantwoordelijk en onaanvaardbaar vond, en in strijd met de uitgangspunten en beginselen van het vigerende schoolwerkplan, concludeert de Commissie dat het bevoegd gezag toen reeds de mogelijkheden tot het treffen van maatregelen jegens aangeklaagde sub 1 nader had moeten onderzoeken.

Het vorenstaande brengt de Commissie tot de conclusie dat de onderhavige klacht in zoverre gegrond moet worden verklaard.

De Commissie stelt tenslotte vast dat zij - in overleg met klagster en het bevoegd gezag - in dit geval niet de door de Klachtenregeling voorgeschreven termijnen in acht heeft kunnen nemen.

4. Het oordeel van de Commissie.

De Commissie

- verklaart de klacht, voor zover gericht tegen aangeklaagde sub 1, gegrond;
- ziet, voor zover de klacht is gericht tegen aangeklaagden sub 2 en 3, geen taak voor zich weggelegd;
- verklaart de klacht, voor zover gericht tegen aangeklaagden sub 4 en 5, niet-ontvankelijk;
- verklaart de klacht, voor zover gericht tegen aangeklaagde sub 7, ongegrond;
- verklaart de klacht, voor zover gericht tegen het bevoegd gezag, gegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag ten aanzien van aangeklaagde sub 1 de mogelijkheid tot ontslag en/of het opleggen van een (andere) disciplinaire maatregel te onderzoeken. Daarnaast adviseert de Commissie het bevoegd gezag, in het licht van het hiervoor onder D. gestelde, excuses aan klagster aan te bieden.

Aldus gegeven op 19 maart 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mr. J.C. Westmaas en mr. W. van Blitterswijk-Dansberg als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 98001.

Geestelijke mishandeling , falend beleid schoolleiding

De klacht betreft ten eerste het door een leerkracht toebrengen van grote emotionele schade door het o.a. voortdurend uitoefenen van psychische druk en ten tweede het onvoldoende nemen van stappen ten aanzien van dit probleem door de schoolleiding.

De commissie verklaart de klachten ongegrond. Hoewel naar het oordeel van de Commissie niet kan worden uitgesloten dat de nieuwe schoolsituatie spannend en stressvol is geweest, acht de Commissie het echter, niet aannemelijk dat deze veroorzaakt zijn door het optreden van aangeklaagde. Dat de in het werk gestelde pogingen niet tot het gewenste resultaat hebben geleid, kan niet leiden tot het oordeel dat de schoolleiding zich onvoldoende heeft ingespannen.

Advies aan:

het bestuur van de Vereniging *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van de heer *** en mevrouw *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 15 maart 1999, heeft ***, vertrouwenspersoon van het bevoegd gezag, de Landelijk Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (hierna: de Commissie) meegedeeld dat hij klagers naar de Commissie heeft verwezen, omdat hij geen mogelijkheden ziet door bemiddeling tot een oplossing te komen van een door klagers uiteen gezet conflict.

Bij brief, gedateerd 2 april 1999, binnengekomen op 6 april 1999, hebben klagers een klacht ingediend bij de Commissie in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), leerkracht aan *** te ***.

In hun brief hebben zij tevens gesteld dat de schoolleiding tekort is geschoten in de wijze waarop getracht is de problemen rond aangeklaagde en hun zoon op te lossen.

Bij brief, gedateerd 23 april 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld welke stappen tot dan toe zijn ondernomen om de klacht in onderling overleg op schoolniveau op te lossen.

Op 2 juni 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar klagers zijn verschenen, bijgestaan door ***. Voorts is aangeklaagde verschenen, bijgestaan door mr. ***, juridisch medewerker van de Onderwijsbonden CNV. Tenslotte zijn verschenen *** en ***, respectievelijk directeur en adjunct-directeur/intern begeleidster van de betrokken basisschool, alsmede het bevoegd gezag bij gemachtigde ***, voorzitter van het bestuur.

Bij brief, gedateerd 5 juni 1999, hebben klagers de Commissie voorgesteld om, zo mogelijk met tussenkomst van de vertrouwenspersoon, nader onderzoek te verrichten naar het handelen van aangeklaagde.

In dat verband hebben zij aangegeven dat zij namen kunnen noemen van ouders die ook klachten hebben over aangeklaagde. Tevens hebben zij kopieën toegestuurd van de rapporten van hun zoon in de groepen 4, 5 en 6.

2. Standpunt van klagers.

De klacht betreft een periode van enkele weken aan het begin van schooljaar 1998-1999, toen zoon *** bij aangeklaagde in groep 7 zat.

A. Ten aanzien van aangeklaagde hebben klagers gesteld dat *** door zijn toedoen emotioneel zodanig beschadigd is geraakt dat hij niet meer naar school durft te gaan. Meer concreet wordt aangeklaagde verweten dat hij *** tijdens de eerste weken van het schooljaar 1998-1999 systematisch onder grote psychische druk heeft gezet door hem bijzonder streng aan te pakken, door hem met een aanwijfsstok in de rug te prikken, door hem steeds te wijzen op fouten en hem schoolwerk buiten schooltijd te laten overmaken.

Voorts hebben klagers gesteld dat aangeklaagde zich tegenover hen zeer laatdunkend en negatief over *** heeft uitgelaten, onder meer door te zeggen dat *** een inhoudsloos en onaangepast jongetje is.

B. Ten aanzien van de schoolleiding hebben klagers gesteld dat onvoldoende stappen zijn ondernomen om aangeklaagde aan te spreken op zijn gedrag en de gevolgen daarvan voor ***. Tevens hebben zij de schoolleiding verweten dat naar aanleiding van de gesignaleerde problemen bij *** geen, althans een ontoereikend, plan van aanpak is opgesteld.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) van toepassing is.

Deze Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet. Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige (ex-) leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

A. Ten aanzien van de klacht over aangeklaagde overweegt de Commissie het volgende.

Klagers hebben aangeklaagde verweten dat hij hun zoon *** vanaf de eerste schoolweek systematisch onder grote psychische druk heeft gezet, hetgeen *** emotioneel zodanig heeft beschadigd dat hij niet meer naar school durft. Deze druk bestond met name uit het wijzen op fouten en het herhaaldelijk na schooltijd laten overmaken van schoolwerk.

Voorts hebben klagers gesteld dat aangeklaagde zich tegenover hen zeer negatief over *** heeft uitgelaten door hem een inhoudsloos, onaangepast jongetje te noemen.

Daarmee geconfronteerd heeft aangeklaagde ten stelligste ontkend wat klagers hem verwijten.

Daarentegen heeft aangeklaagde verklaard dat hij zich juist bijzonder heeft ingezet voor ***. In dat verband heeft aangeklaagde gesteld dat hij zijn benadering van *** heeft aangepast, nadat klagster

hem had meegedeeld dat *** erg onzeker was geworden tijdens de eerste week bij aangeklaagde in de klas. Voorts heeft aangeklaagde erop gewezen dat hij diverse gesprekken heeft gehad met klagers en de intern begeleider (tevens adjunct-directeur), waaruit maatregelen zijn voortgevloeid om het zelfvertrouwen van *** te versterken. Deze maatregelen bestonden met name uit het bewust positief belonen en het vermijden van direct persoonlijk aanspreken van ***.

Van deze gesprekken zijn door genoemde intern begeleider verslagen opgemaakt, die aangeklaagde ter zitting heeft overgelegd.

De Commissie stelt vast dat deze verslagen de verklaring van aangeklaagde ondersteunen.

Voorts wordt de verklaring van aangeklaagde bevestigd door de schoolleiding, die ter zitting heeft verklaard ook overigens niets te herkennen van de verwijten die klagers aangeklaagde hebben gemaakt.

In dit verband is zowel namens het bestuur als door de schoolleiding ter zitting verklaard dat aangeklaagde een goede leerkracht is. Daarbij is aangegeven dat aangeklaagde, mede in het licht van de rond *** ontstane situatie, is geobserveerd door de Onderwijs Begeleidingsdienst en de Onderwijsinspectie, en dat hij door beiden positief is beoordeeld.

Gelet op het voorgaande stelt de Commissie vast dat de verklaring van klagers lijnrecht tegenover die van aangeklaagde en schoolleiding staat.

Nu klagers derhalve ter ondersteuning van hun klacht slechts hun eigen verklaring naar voren hebben gebracht, zijn zij er naar het oordeel van de Commissie niet in geslaagd voldoende aannemelijk te maken dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan de hem verweten gedragingen.

Bij dit oordeel heeft de Commissie het navolgende mede in overweging genomen.

Uit hetgeen zowel door klagers als aangeklaagde en schoolleiding naar voren is gebracht, leidt de Commissie af dat *** een gevoelig, verlegen kind is. Door de schoolleiding is verklaard dat *** in een nieuwe groep bij een nieuwe leerkracht altijd een ruime aanloop- of gewenningsperiode nodig had, alvorens hij zijn draai had gevonden.

Klagers hebben gesteld dat zij hierop nooit eerder zijn geattendeerd, en voorts dat uit de rapporten van *** niet valt op te maken dat hij dergelijke gewenningsproblemen had. Voorts is door klagers naar voren gebracht dat zich in eerdere schooljaren van *** niet zulke ernstige problemen hebben voorgedaan als thans aan de orde.

De Commissie stelt vast dat klagers uit deze omstandigheden afleiden dat de oorzaak van de huidige hevige angstgevoelens van *** moet worden gezocht bij (het optreden van) aangeklaagde.

Dienaangaande overweegt de Commissie dat er diverse factoren zijn die mogelijk hebben bijgedragen aan de spanning die ***, gelet op zijn gevoelige persoonlijkheid, in de eerste schoolweken van groep 7 heeft opgebouwd.

Daarbij kan worden gedacht aan het feit dat in groep 7 van de leerlingen een grotere inspanning wordt gevraagd dan in eerdere leerjaren, zodat het schoolgaan een steeds serieuze aangelegenheid wordt.

Voorts is ter zitting door aangeklaagde verklaard, dat *** in de combinatiegroep 7/8 zat, en dat groep 8 vanaf de eerste schoolweek behoorlijk streng werd aangepakt. Aangeklaagde heeft aangegeven dat *** van deze strenge aanpak mogelijk erg onder de indruk was en deze op zichzelf heeft betrokken. Tevens heeft aangeklaagde verklaard dat hij in de eerste schoolweek uitdrukkelijk de schoolregels aan de orde heeft gesteld om aan te geven dat daaraan in het nieuwe schooljaar strikt de hand zou worden gehouden.

Tenslotte acht de Commissie het niet onaannemelijk dat de persoonlijkheid en verschijning van aangeklaagde imponerend zijn geweest voor ***.

Tegelijk overweegt de Commissie dat de spanning en angst bij *** binnen enkele weken zodanig is opgelopen dat hij niet meer naar school durfde en onder behandeling van het RIAGG is komen te staan. Vaststaat dat *** ook thans niet naar school gaat.

Hieruit leidt de Commissie af dat er sprake is van een ernstig psychisch-emotioneel probleem bij ***.

Hoewel naar het oordeel van de Commissie niet kan worden uitgesloten dat de nieuwe schoolsituatie - gelet op de hiervoor weergegeven factoren - voor *** spannend en stressvol is geweest, acht de Commissie het echter, gelet op de ernst van *** problemen, niet aannemelijk dat deze veroorzaakt zijn door het optreden van aangeklaagde.

Uit het voorgaande volgt dat de klacht over aangeklaagde naar het oordeel van de Commissie ongegrond dient te worden verklaard.

In dit verband overweegt de Commissie nog het volgende.

Zowel in hun klachtbrief als ter zitting hebben klagers aangegeven dat er meer ouders zijn met klachten over het functioneren van aangeklaagde, en dat zij de Commissie namen kunnen noemen van deze ouders. Daarbij hebben zij, ter verklaring van het feit dat directie en bestuur van de betrokken school niet eerder klachten over aangeklaagde hebben ontvangen, gesteld dat de betreffende ouders bang zijn met hun klacht naar voren te komen, gelet op de mogelijke consequenties in de kleine gemeenschap van hun woonplaats en het gezag dat aangeklaagde in de ogen van velen, waaronder directie en bestuur, geniet.

Zowel ter zitting als bij brief, gedateerd 5 juni 1999, hebben klagers de Commissie voorgesteld nader onderzoek te doen onder genoemde ouders, teneinde meer klachten over aangeklaagde aan het licht te brengen. In dit verband is tevens gewezen op de rol die de vertrouwenspersoon daarbij zou kunnen spelen.

De Commissie heeft gemeend op dit voorstel van klagers niet te moeten ingaan.

Daartoe heeft de Commissie overwogen dat het niet op haar weg ligt uit eigen beweging bewijsmateriaal te verzamelen dat de stellingname van klagers mogelijk kan onderbouwen. Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat er - afgezien van de verklaring van klagers - geen aanwijzingen zijn dat de onderhavige klacht over aangeklaagde gegrond is.

Het voorgaande laat onverlet dat het ouders en andere betrokkenen vrij staat de Commissie, de vertrouwenspersoon of de schoolleiding te benaderen met eventuele klachten over aangeklaagde.

Weliswaar hebben klagers gesteld dat zij al eerder aan de schoolleiding namen van ouders met klachten hebben genoemd, en dat de schoolleiding dat signaal heeft genegeerd. Door de directeur en adjunct-directeur is echter op voor de Commissie overtuigende wijze verklaard dat zij niet eerder geconfronteerd zijn met klachten over aangeklaagde. Uit hetgeen de schoolleiding ter zitting heeft verklaard, heeft de Commissie voorts niet kunnen afleiden dat de schoolleiding voor dergelijke klachten niet zou openstaan.

B. Ten aanzien van de klacht over de schoolleiding overweegt de Commissie het volgende.

Klagers hebben gesteld dat de schoolleiding zich de ernst van de problemen van *** onvoldoende heeft gerealiseerd en zich onvoldoende heeft ingespannen om voor *** een oplossing te vinden.

Dienaangaande overweegt de Commissie dat vast staat dat er in de maanden september en oktober 1998 diverse gesprekken zijn geweest tussen klagers, aangeklaagde en de intern begeleider (tevens adjunct-directeur), waarin de problemen rond *** zijn besproken en waarin getracht is een werkwijze te zoeken waarbij het zelfvertrouwen van *** gestimuleerd zou worden.

Uit de gespreksverslagen die hiervan door de intern begeleider zijn opgesteld, leidt de Commissie af dat deze gesprekken in een goede sfeer zijn verlopen en dat alle betrokkenen geprobeerd hebben *** zoveel mogelijk tegemoet te komen door rekening te houden met zijn gevoelige karakter, zijn perfectionisme en zijn angstgevoelens.

Voorts stelt de Commissie vast dat op een bepaald moment in overleg met het RIAGG en met instemming van klagers is besloten dat *** zijn werk mocht doen in de groep van zijn vorige juf, dat hij zelf mocht aangeven hoe lang hij op school wilde blijven en dat hij ook overigens niet overvraagd zou worden. Deze oplossing is erop gericht geweest de angst voor school bij *** zoveel mogelijk weg te nemen.

Dat de in het werk gestelde pogingen niet tot het gewenste resultaat hebben geleid, kan niet leiden tot het oordeel dat de schoolleiding zich onvoldoende heeft ingespannen om voor *** tot een oplossing voor de ontstane situatie te komen.

Uit het voorgaande volgt dat de klacht over de schoolleiding naar het oordeel van de Commissie eveneens ongegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klachten ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene ziet de Commissie geen aanleiding het bevoegd gezag te adviseren om maatregelen jegens aangeklaagde en schoolleiding te nemen.

Aldus gegeven op 28 juni 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. K.M.P.A.M. Habryka en mr. M. Iedema als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

klacht 99031

(Niet) Bevordering

De klacht heeft betrekking op de beslissing leerling niet te bevorderen naar 6 VWO. Echter is de (model) klachtenregeling PCO niet van toepassing daar de school een interne klachtenregeling hanteert waar klachten als onderhavige ingediend moeten worden. De school heeft dit traject reeds in gang gezet, dientengevolge is de klachtencommissie PCO niet bevoegd deze klacht in behandeling te nemen.

Betreft: inzake ***

Voorburg, 28 oktober 1999

Geachte ***,

Met betrekking tot bovengenoemde klacht bericht ik u het volgende.

Bij brief, gedateerd 6 september 1999, heeft u bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (hierna: de Commissie) een klacht ingediend jegens de schoolleiding van *** te ***. De klacht heeft betrekking op de beslissing van de school(leiding) u niet te bevorderen tot klas 6-VWO.

Bij brief, gedateerd 24 september 1999, is het bevoegd gezag verzocht te bevestigen dat het is aangesloten bij de Commissie en een exemplaar over te leggen van de door het bevoegd gezag vastgestelde klachtenregeling.

Bij brief, gedateerd 1 oktober 1999, is hierop namens het bevoegd gezag gereageerd met de mededeling dat het bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie en de (model)klachtenregeling hanteert, zoals die is vastgesteld door de Besturenraad PCO te Voorburg. Tevens is meegedeeld dat de betrokken school een eigen, interne klachtencommissie kent, die door u niet is ingeschakeld. Daarbij is de bereidheid uitgesproken het interne klachtentraject alsnog in te zetten.

Vervolgens is namens het bevoegd gezag bij brief, gedateerd 5 oktober 1999, een aanvulling gegeven op de brief van 1 oktober 1999. Daarbij is meegedeeld dat het bevoegd gezag een eigen klachtenregeling heeft vastgesteld, en dat het bevoegd gezag bij de Commissie is aangesloten voor de behandeling van klachten die vallen onder het begrip seksuele intimidatie. De Commissie wordt in dat verband beschouwd als de opvolger van de (regionale) klachtencommissie ongewenste intimiteiten, ingesteld door de Scholenraad Christelijk Onderwijs (SCO) Friesland, die eerder belast was met de behandeling van genoemde klachten. Met betrekking tot alle overige klachten is meegedeeld dat daarvoor de eigen klachtenregeling van toepassing is en dat daarvoor de eigen, interne klachtencommissie dient te worden benaderd. In dit verband is verwezen naar informatie in de schoolgids en de eigen klachtenregeling.

Ten slotte is meegedeeld dat bedoelde eigen klachtencommissie de voorbereiding van de behandeling van uw klacht reeds in gang heeft gezet.

Desverzocht heeft het bevoegd gezag bij brief, gedateerd

13 oktober 1999, aan de Commissie een nadere toelichting verstrekt met betrekking tot de door het bevoegd gezag

vastgestelde klachtenregeling en de aansluiting van het bevoegd gezag bij de Commissie.

Daarbij is gesteld dat uit de eigen klachtenregeling en de informatie in de schoolgids duidelijk naar voren komt dat het bevoegd gezag uitgaat van klachtenafwikkeling langs twee lijnen, te weten wat betreft klachten over seksuele intimidatie door de Commissie en wat betreft alle overige klachten door de eigen, interne klachtencommissie.

Ten aanzien van de aansluiting van het bevoegd gezag bij de Commissie is aangegeven dat het bevoegd gezag er vanuit gaat dat deze aansluiting uitsluitend relevant is voor de behandeling van klachten over seksuele intimidatie, nu de Commissie met ingang van 1 augustus 1998 is te beschouwen als de opvolger van de (regionale) klachtencommissie ongewenste intimiteiten van de SCO Friesland. Ten slotte is meegedeeld dat

- gelet op dit uitgangspunt - rond de aansluiting bij de Commissie door het bevoegd gezag geen nader besluit is genomen en dat de eigen klachtenregeling op dit punt niet is aangepast.

Gelet op het voorgaande wordt het volgende overwogen.

Geconstateerd wordt dat het bevoegd gezag zonder enig voorbehoud ten aanzien van de aard of inhoud van klachten met ingang van 1 augustus 1998 is aangesloten bij de Commissie, die is ingesteld door de Besturenraad PCO te Voorburg. Voorts wordt geconstateerd dat de door het bevoegd gezag overgelegde klachtenregeling dateert van 2 december 1996, en dat daarin (ondanks de aansluiting bij de Commissie) de klachtencommissie van de SCO Friesland wordt genoemd als commissie die belast is met de behandeling van klachten over seksuele intimidatie.

Gelet op hetgeen het bevoegd gezag in de hiervoor genoemde brieven naar voren heeft gebracht, rijst echter niettemin de vraag of de Commissie de onderhavige klacht in behandeling kan nemen.

Dienaangaande wordt het volgende overwogen.

Ingevolge het bepaalde in artikel 24b van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) dienen schoolbesturen voor de scholen onder hun gezag een regeling te treffen voor de behandeling van klachten. In artikel 24B WVO is vervolgens een aantal (minimum)eisen geformuleerd waaraan een dergelijke klachtenregeling dient te voldoen.

Deze wettelijke verplichting om een regeling te treffen voor de behandeling van klachten, geldt voor schoolbesturen met ingang van 1 augustus 1998.

Vastgesteld wordt dat het bij de onderhavige klacht betrokken bevoegd gezag reeds sinds 9 oktober 1996 een regeling heeft getroffen voor de behandeling van klachten.

Uit de inleiding bij deze klachtenregeling kan worden afgeleid dat klachten worden verdeeld in twee categorieën, te weten klachten die te maken hebben met seksuele intimidatie en overige klachten. Ten aanzien van de eerste categorie klachten is bepaald dat deze worden behandeld door de daartoe ingestelde klachtencommissie van SCO Friesland. Ten aanzien van de tweede categorie is bepaald dat voor de behandeling daarvan een (aparte) klachtencommissie is ingesteld.

Vervolgens wordt vastgesteld dat in de schoolgids van de betrokken school informatie is opgenomen over de klachtenregeling. Uit deze informatie komt dezelfde tweedeling in categorieën klachten naar voren. Daarbij is ten aanzien van klachten over seksuele intimidatie vermeld dat de vertrouwenspersoon het adres kan geven van de in te schakelen klachtencommissie. Ten aanzien van de overige klachten is - onder vermelding van het adres - aangegeven dat deze kunnen worden ingediend bij de klachtencommissie van de school.

Gelet op het voorgaande staat voldoende vast dat het bevoegd gezag uitdrukkelijk de bedoeling heeft gehad klachten over seksuele intimidatie te laten behandelen door een externe klachtencommissie, en klachten over andere kwesties dan seksuele intimidatie door een eigen, interne klachtencommissie.

Voorts staat voldoende vast dat het bevoegd gezag uitdrukkelijk de bedoeling heeft gehad zich bij de Commissie aan te sluiten, uitsluitend voor zover de Commissie de werkzaamheden heeft overgenomen van de (regionale) klachtencommissie van de SCO Friesland.

Overwogen wordt dat het bepaalde in artikel 24b WVO aan deze bedoeling van het bevoegd gezag niet in de weg staat.

De omstandigheden dat deze bedoeling van het bevoegd gezag niet tot uitdrukking komt in een formeel bestuursbesluit, dat de klachtenregeling van het bevoegd gezag nog steeds melding maakt van de klachtencommissie van de SCO Friesland, en dat de aanmelding bij de Commissie is geschied zonder enig voorbehoud, kunnen er niet toe leiden dat de onderhavige klacht in strijd met de bedoeling van het bevoegd gezag door de Commissie in behandeling wordt genomen.

Derhalve is besloten uw klacht niet in behandeling te nemen.

Het bevoegd gezag is van deze beslissing op de hoogte gesteld.

Ik hoop u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

mr. H.C. Naves, voorzitter

Klachtnummer: 98006/7A.

Ongedaan maken schorsing leerkracht na ongegrond advies klachtencommissie

Ten eerste heeft de directie onjuiste verklaringen afgelegd omtrent drie aspecten van de oorspronkelijke klacht tegen een leraar. Hierdoor heeft de directie onzorgvuldig gehandeld jegens klagers door niet een zo objectief mogelijk beeld van de situatie te schetsen. Ten tweede kunnen de enkele verklaringen van de dochters van klagers er niet toe leiden dat de oorspronkelijk tegen * ingediende klachten gegrond moeten worden verklaard. Naar oordeel van de commissie blijft de conclusie dat het eerder gegeven advies hierdoor houdbaar en heeft het bevoegd gezag in redelijkheid kunnen beslissen om de schorsing van aangeklaagde ongedaan te maken.**

Advies aan het bestuur van de Vereniging *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van *** en *** en *** en *** (verder te noemen: klagers sub 1 en sub 2).

1. Verloop van de procedure.

Bij brieven, gedateerd 21 oktober 1998 en 22 oktober 1998, is een tweetal klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van de heer ***, personeelslid van Christelijke Basisschool *** te ***.

Op 24 november 1998 heeft de Commissie met betrekking tot deze klachten een hoorzitting gehouden te Leeuwarden, alwaar klagers en hun dochters zijn verschenen. Tevens zijn verschenen de heer *** en mevrouw *** (respectievelijk directeur en adjunct-directeur van voornoemde basisschool) en het bevoegd gezag bij gemachtigden de heer *** (voorzitter) en de *** (bestuurslid).

Bij advies, gedateerd 5 januari 1999, heeft de Commissie de klachten van klagers ongegrond verklaard en het bevoegd geadviseerd de heer *** weer toe te laten tot het onderwijs.

Bij brieven, gedateerd 18 januari 1999, hebben klagers bij de Commissie een klacht ingediend betreffende de ter zitting van 24 november 1998 door de directieleden afgelegde verklaringen, alsmede de beslissing van het bevoegd gezag om de heer *** weer toe te laten tot het onderwijs en aldus de schorsing van de heer *** weer op te heffen.

Op 2 maart 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Leeuwarden, waar klagers hun brieven van 18 januari 1999 hebben toegelicht. Tevens heeft de Commissie de eerder genoemde directieleden en vertegenwoordigers van het bevoegd gezag gehoord en in de gelegenheid gesteld te reageren op de stellingen van klagers.

2. Standpunt van klagers.

Klagers hebben - zakelijk weergegeven - aangevoerd dat zij het oneens zijn met de beslissing van het bevoegd gezag om de heer *** weer toe te laten tot het onderwijs, omdat door de directieleden tijdens de hoorzitting van 24 november 1998 onjuiste verklaringen zijn afgelegd, terwijl het bevoegd gezag daarvan op de hoogte was. Daardoor is naar hun overtuiging het advies van de Commissie van 5 januari 1999 op onjuiste uitgangspunten gebaseerd, en het gegeven oordeel over de klachten niet langer houdbaar. Door klagers is gesteld dat op een drietal punten onjuiste verklaringen zijn afgelegd, te weten over de opstelling van de computers in de school, over de staat van dienst van *** als leerkracht en over het gedrag van hun dochters, in het bijzonder de dochter van klagers sub 1.

3. Overwegingen van de Commissie.

Onder verwijzing naar de overwegingen in het advies van 5 januari 1999, stelt de Commissie vast dat het bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie en dat de (model-)klachtenregeling (hierna: de Klachtenregeling) van toepassing is. Tevens stelt de Commissie vast dat de onderhavige klachten zijn ingediend binnen de ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling geldende termijn van een jaar na de gedraging of beslissing waarover wordt geklaagd.

Uit de inhoud van de klachtbrieven van 18 januari 1999 en uit hetgeen klagers tijdens de hoorzitting van 2 maart 1999 naar voren hebben gebracht, leidt de Commissie af dat de klacht van klagers in twee delen uiteenvalt.

A. Ten eerste wordt de betrokken directieleden verweten, dat zij tijdens de hoorzitting van 24 november 1998 onjuiste verklaringen hebben afgelegd omtrent drie aspecten van de oorspronkelijke klacht van klagers jegens de heer ***.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Ter zitting van 2 maart 1999 hebben de directeur en de adjunct-directeur, voor zover hier van belang, het navolgende verklaard.

Ten aanzien van de opstelling van de computers in samenhang met de (on)zichtbaarheid van gedragingen in de computerhoek op school, is thans verklaard dat de computers in de school zodanig geplaatst zijn dat daarop vanuit het lokaal van *** geen zicht is. Verder is verklaard dat er voor de computers een schot is geplaatst van ongeveer 1.60 meter hoog. Tenslotte is aan de hand van een situatieschets verklaard dat de computers aan het eind van een gang zijn geplaatst, waar met enige regelmaat de conciërge en leerkrachten voorbij lopen. Door de leden van de directie is in dit verband gesteld dat zij tijdens de zitting van 24 november 1998 een beeld van de computerhoek hebben geschetst zoals zij die ervaren, namelijk als een open, druk belopen ruimte. Daarbij hebben zij aangegeven dat zij thans anders tegen de computerhoek aankijken.

Ten aanzien van de staat van dienst van *** als leerkracht is thans door de directeur verklaard, dat hij op de hoogte is van een ander incident waar *** bij betrokken is en dat hierover in overleg met het bevoegd gezag binnenkort met *** zal worden gesproken. In dit verband heeft hij nogmaals uitdrukkelijk verklaard, dat niet kan worden uitgesloten dat *** de hem door klagers verweten handelingen heeft verricht. De adjunct-directeur heeft thans verklaard dat zij tijdens de zitting van 24 november 1998 niet op de hoogte was van het andere incident waar *** bij betrokken is. Evenmin was zij op de hoogte van de precieze inhoud van de klachten van klagers jegens ***. Zij heeft verklaard dat zij nu niet langer stellig kan verklaren dat zij vrijwel zeker weet dat *** onschuldig is.

Ten aanzien van het gedrag van de dochters van klagers, in het bijzonder de dochter van klagers sub 1, is ter zitting van 2 maart 1999 door de directeur herhaald dat er sprake was van problematisch gedrag, hetgeen zijn collega's zouden kunnen bevestigen. Thans is echter erkend dat er vanuit de school niet of nauwelijks contact is gezocht met de ouders om over deze eventuele problemen te praten. Tevens is aangegeven dat er ten onrechte aan deze mogelijke problemen geen aandacht is geschonken door middel van huisbezoeken of rapportage. Door de directeur is verklaard dat hij zijn uitspraak, als zouden de meisjes op sensatie uit zijn, wil nuanceren in aandacht zoeken.

De Commissie stelt vast dat de directeur en de adjunct-directeur hun eerder afgelegde verklaringen op een aantal belangrijke punten hebben ingetrokken, dan wel genuanceerd.

Hieruit leidt de Commissie af, dat zij tijdens de zitting van 24 november 1998 niet een zo volledig en objectief mogelijk beeld hebben geschetst van de feitelijke situatie op school, van het functioneren van *** en van het gedrag van de dochters van klagers.

Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de leden van de directie onzorgvuldig hebben gehandeld jegens klagers, zodat dit onderdeel van de klacht gegrond dient te worden verklaard.

B. Ten tweede wordt het bevoegd gezag verweten dat het, overeenkomstig het advies van de Commissie van 5 januari 1999, de schorsing van *** ongedaan heeft gemaakt en hem weer heeft toegelaten tot het onderwijs. De Commissie verstaat dit onderdeel van de klacht aldus, dat het gericht is tegen de *beslissing als zodanig* om *** weer toe te laten tot het onderwijs.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Gelet op de hiervoor onder A. weergegeven verklaringen van de leden van de directie, is thans voor de Commissie komen vast te staan dat de computers in de school zodanig geplaatst zijn dat daarop nauwelijks of geen (toe)zicht is.

Voorts stelt de Commissie vast dat er thans, meer dan ter zitting van 24 november 1998, door de leden van de directie minder stellig wordt gesproken over het functioneren van *** als leerkracht.

Tenslotte stelt de Commissie vast dat door de leden van de directie niet langer wordt gesuggereerd dat de dochters van klagers uit zijn op sensatie, maar meer op aandacht.

De vraag rijst of deze nieuwe informatie tot een ander oordeel (moet) leiden over de gegrondheid van de oorspronkelijk tegen *** ingediende klachten.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Op grond van hetgeen klagers en hun dochters tijdens de eerdere hoorzitting(en) hebben verklaard, stelt de Commissie nogmaals vast, dat er tijdens de gewraakte voorvallen altijd medeleerlingen in de buurt waren, die niets gezien of gemerkt hebben van de ongewenste intimiteiten of misbruik van de dochters van klagers door ***.

Dit betekent dat er geen getuigen zijn van de handelingen die klagers *** verwijten, zodat tegenover de stellige ontkenning door *** uitsluitend de verklaringen van de dochters van klagers staan.

Naar het oordeel van de Commissie kunnen de enkele verklaringen van de dochters van klagers er niet toe leiden dat de oorspronkelijk tegen *** ingediende klachten gegrond moeten worden verklaard.

Op grond van deze overweging en hetgeen hieromtrent verder is overwogen in het advies van de Commissie 5 januari 1999, blijft naar het oordeel van de Commissie de *conclusie* van dat advies houdbaar; de door de directeur en adjunct-directeur ter zitting van 2 maart 1999 afgelegde verklaringen doen daar niet aan af.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat het bevoegd gezag in redelijkheid heeft kunnen beslissen om *** weer toe te laten tot het onderwijs, zodat dit onderdeel van de klacht ongegrond dient te worden verklaard.

In dit verband benadrukt de Commissie, wellicht ten overvloede, dat zij op grond van de Klachtenregeling gemotiveerd advies uitbrengt aan het bevoegd gezag, maar dat het bevoegd gezag eindverantwoordelijke is voor de beslissingen die naar aanleiding van een klachtprocedure al dan niet worden genomen.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klacht, voor zover gericht tegen de directieleden wegens hun ter zitting van 24 november 1998 afgelegde verklaringen, gegrond;
- Verklaart de klacht, voor zover gericht tegen het bevoegd gezag wegens de beslissing als zodanig om de heer *** weer toe te laten tot het onderwijs, ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Op grond van het vorenstaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag de genomen beslissing om de schorsingmaatregel op te heffen en de heer *** weer toe te laten tot het onderwijs, in stand te laten.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag in overleg met de directie van de betrokken school maatregelen te nemen en afspraken te maken op het terrein van voorkoming van seksuele intimidatie in het onderwijs. Daarbij kan gedacht worden aan maatregelen met betrekking tot de opstelling en het gebruik van de computers, alsmede aan een gedragscode voor het onderwijzend personeel. In dit verband verwijst de Commissie naar de overwegingen in paragraaf V van haar advies van 5 januari 1999.

Aldus gegeven op 30 maart 1999 door mr. A.A. Lycklama à Nijeholt als voorzitter, alsmede T. Frankema en drs. G. Moes-ten Brug als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummers: 98006 en 98007

Sexuele intimidatie

De Commissie verklaard de klacht met bertekking tot seksuele intimidatie ongegrond daar het moeilijk voorstelbaar is dat het handelen dat aangeklaagde wordt verweten onder de geschetste omstandigheden ongezien heeft kunnen plaatsvinden, zeker indien daarbij in aanmerking wordt genomen dat het in het geval van de dochter van klagers sub 1 gedurende een lange periode op regelmatige basis zou zijn gebeurd. De Commissie stelt vast dat de verklaringen van de meisjes op zichzelf staan en door geen enkele (getuigen)verklaring worden gesteund. Daarbij was de dochter van klagers sub 1 een leerling met sociale problemen, die op school veel (negatieve) aandacht vroeg door conflicten te veroorzaken en op te zoeken, en daarin de dochter van klagers sub 2 daarin vaak meetrok. Tevens had aangeklaagde sinds 17 jaar een onberispelijke staat van dienst.

Advies aan:

het bestuur van de *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klachten van:

1. *** (98006) en

2. *** (98007)

(verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brieven gedateerd 21 oktober 1998 en 22 oktober 1998, beide binnengekomen op 26 oktober 1998, is een tweetal klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), personeelslid van ***.

Op 24 november 1998 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Leeuwarden, alwaar klagers sub 1 en 2 en hun dochters zijn verschenen.

Tevens is aangeklaagde verschenen, bijgestaan door zijn raadsman ***, werkzaam bij het Bureau voor Rechtshulp te ***, alsmede *** en *** (respectievelijk directeur en adjunct-directeur van voornoemde basisschool) en het bevoegd gezag bij gemachtigden *** (voorzitter) en *** (bestuurslid).

Op 10 december 1998 heeft de Commissie wederom een hoorzitting gehouden, alwaar klagers sub 1 en hun dochter nogmaals zijn verschenen.

2. Standpunt van klagers.

Klagers hebben - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd:

* klagers sub 1: de klacht betreft een doorlopende periode in de schooljaren 1996-1997 en 1997-1998. In eerstgenoemd schooljaar zat dochter *** bij aangeklaagde in de klas, in laatstgenoemd schooljaar was aangeklaagde invalleerkracht in de groep van ***. Concreet wordt aangeklaagde verweten dat hij *** seksueel heeft geïntimideerd door haar gedurende een lange periode (2 schooljaren) regelmatig (2 maal per maand) bij haar borsten en tussen de benen te betasten, waarbij hij haar eenmaal onder de kleren op haar blote lijf heeft aangeraakt.

* klagers sub 2: de klacht betreft het schooljaar 1997-1998, toen aangeklaagde invalleerkracht was in de groep van dochter ***. Concreet wordt aangeklaagde verweten dat hij *** seksueel heeft geïntimideerd door haar bij haar borsten te betasten. Gesteld is dat dit eenmaal is gebeurd, waarna *** aangeklaagde uit angst voor herhaling is gaan ontwijken.

3. Overwegingen van de Commissie.

Desgevraagd heeft de voorzitter van het bevoegd gezag ter zitting verklaard, dat het bevoegd gezag heeft ingestemd met de (model-)klachtenregeling zoals die is vastgesteld door de Besturenraad PCO. Bij brief van 9 december 1998 is dit namens het bevoegd gezag nogmaals bevestigd.

Van toepassing is derhalve de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling).

Genoemde klachtenregeling vindt zijn grondslag in de wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige kinderen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is, door middel van aanmelding bij de Besturenraad PCO te Voorburg, met ingang van 1 augustus 1998 aangesloten bij de Commissie.

In artikel 4, tweede lid, van de Klachtenregeling is bepaald dat het bevoegd gezag zich kan aanmelden bij de Commissie, nadat daarover instemming is verkregen van de medezeggenschapsraad.

Dienaangaande is namens het bevoegd gezag in de brief van 9 december 1998 aangegeven, dat het bevoegd gezag met de onderhavige klachten werd geconfronteerd, voordat aansluiting bij de Commissie aan de orde kon worden gesteld in de medezeggenschapsraad.

In deze omstandigheid ziet de Commissie geen aanleiding zich te onthouden van beoordeling van de onderhavige klachten. In dat verband wijst de Commissie erop dat schoolbesturen met ingang van 1 augustus 1998 wettelijk verplicht zijn te beschikken over een klachtenregeling en een klachtencommissie. Het onderhavige bevoegd gezag heeft door middel van aanmelding bij de Besturenraad PCO voldaan aan deze wettelijke plicht.

Voor zover er sprake is van een gebrek in het medezeggenschapstraject, kan dit naar het oordeel van de Commissie eventueel uitsluitend leiden tot een geschil tussen het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad.

Ingevolge de Klachtenregeling geeft de Commissie gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkkluidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De klacht van klagers sub 1 ziet op een doorlopende periode in de schooljaren 1996-1997 en 1997-1998, waarbij de nadruk ligt op het laatstgenoemde schooljaar. De klacht van klagers sub 2 ziet op het schooljaar 1997-1998, meer concreet op het voorjaar van 1998. Derhalve stelt de Commissie vast dat de onderhavige klachten binnen genoemde termijn zijn ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klachten overweegt de Commissie het volgende.

Klagers hebben een ernstige klacht ten aanzien van aangeklaagde naar voren gebracht.

In hun klachtbrieven en ter zitting hebben zij gesteld dat de gewraakte handelingen van aangeklaagde hebben plaatsgevonden

in het klaslokaal (ten aanzien van beide meisjes één maal) en in de hal van de school waar de computers staan opgesteld (ten aanzien van de dochter van klagers sub 1 regelmatig).

Daarbij hebben klagers sub 1 aangegeven dat de computers in de hal van de school vlak bij elkaar zijn geplaatst en dat zij zijn afgeschermd door een schot, zodat daarop geen goed zicht is voor eventuele voorbijgangers.

Daartegenover staat de verklaring van aangeklaagde en de directie van de school, dat de computers opgesteld zijn op een centrale plaats in de hal tegenover de lerarenkamer, een plaats waar geregeld mensen langs lopen en waarop wel goed zicht is vanuit het lokaal van aangeklaagde.

De Commissie is van oordeel dat zij aan de tegenstrijdige verklaringen over de feitelijke situering van de computers voorbij kan gaan, omdat door de dochters van klagers is verklaard dat er tijdens de gewraakte voorvallen altijd medeleerlingen vlak in de buurt waren, maar dat geen van hen ooit iets heeft gezien of gemerkt.

Ter verklaring daarvan is aangevoerd dat deze medeleerlingen tijdens de voorvallen hun aandacht ergens anders op gericht hadden, en verder dat aangeklaagde en de meisjes tijdens de voorvallen met hun rug naar de anderen gekeerd zaten. Voorts is ten aanzien van de dochter van klagers sub 1 aangegeven, dat zij aanvankelijk te bang was om te reageren op de ongewenste intimiteiten en dat de seksuele intimidatie op den duur zo vaak plaatsvond dat er geen schrikreactie volgde, maar een gelaten afwachten tot het zou ophouden.

De Commissie acht het moeilijk voorstelbaar dat het handelen dat aangeklaagde wordt verweten onder de geschetste omstandigheden ongezien heeft kunnen plaatsvinden, zeker indien daarbij in aanmerking wordt genomen dat het in het geval van de dochter van klagers sub 1 gedurende een lange periode op regelmatige basis zou zijn gebeurd.

Gelet op de verklaringen die daarvoor zijn gegeven, alsmede de volhardendheid van de meisjes en de serieuze indruk die klagers ter zitting op de Commissie hebben gemaakt, meent de Commissie te moeten aangeven dat niet kan worden uitgesloten dat de ongewenste seksuele intimiteiten hebben plaatsgevonden.

De Commissie stelt echter vast dat de verklaringen van de meisjes op zichzelf staan en door geen enkele (getuigen)verklaring worden gesteund.

Daartegenover staan de volgende verklaringen, feiten en omstandigheden.

Aangeklaagde heeft nadrukkelijk ontkend dat hij de dochters van klagers ooit op enigerlei wijze heeft aangeraakt of betast met een seksueel getinte bedoeling.

Aangeklaagde heeft een goede staat van dienst van 17 jaar in het onderwijs en is volgens de verklaringen van de directie van de betrokken basisschool een gewaardeerde leerkracht. De leden van de directie hebben ter zitting verklaard niets te herkennen van hetgeen aangeklaagde thans wordt verweten.

Zowel door aangeklaagde als de leden van de directie is verder verklaard, dat de dochter van klagers sub 1 een leerling met sociale problemen was, die op school veel (negatieve) aandacht vroeg door conflicten te veroorzaken en op te zoeken, en dat zij de dochter van klagers sub 2 daarin vaak meetrok. Op grond van deze ervaring hebben aangeklaagde en directie het vermoeden uitgesproken, dat de klachten door de meisjes zijn geuit om aandacht te vragen.

Naar aanleiding van deze stelling heeft de Commissie met toestemming van klagers sub 1 de maatschappelijk werkster van hun dochter verzocht haar deskundig oordeel te geven over de achterliggende oorzaken van de huidige problemen van haar cliënte, alsmede over de stelling dat haar cliënte uit behoefte aan aandacht conflicten opzoekt.

Hierop heeft de maatschappelijk werkster te kennen gegeven dat zij aan dit verzoek van de Commissie niet kan voldoen. Daarbij heeft zij verklaard dat zij vanwege het geringe aantal gesprekken dat zij met het meisje heeft gevoerd, op dit moment nog onvoldoende inzicht heeft in de achterliggende problematiek.

Na afweging van de hiervoor weergegeven feiten en omstandigheden, komt de Commissie tot het oordeel dat er onvoldoende grond is om de klachten gegrond te verklaren.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat de klachten ongegrond moeten worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klachten ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Op grond van het vorenstaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag de genomen schorsingmaatregel in te trekken en de betrokken leerkracht weer toe te laten tot het onderwijs.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag op korte termijn tenminste één vertrouwenspersoon aan te stellen.

Daarnaast geeft de Commissie het bevoegd gezag in overweging om het onderwerp 'seksuele intimidatie in het onderwijs' in algemene zin bespreekbaar te maken op de betrokken basisschool.

Tenslotte benadrukt de Commissie de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag en de betrokken directie al het mogelijke te doen om te voorkomen dat klagers en hun dochters repercussies ondervinden van hun legitieme beslissing om de onderhavige klachten te laten onderzoeken door de Commissie.

Aldus gegeven op 5 januari 1999 door mr. A.A. Lycklama à Nijeholt als voorzitter, alsmede T. Frankema en drs. G. Moes-ten Brug als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99014

Verwijtbare gedragingen leerkracht

Sub.1 Naar het oordeel van de Commissie had het op de weg van aangeklaagde gelegen het gesprek te beëindigen en op een meer geschikt moment en buiten aanwezigheid van derden met klagers over hun zoon te spreken, derhalve is het optreden van aangeklaagde op de informatieavond jegens klaagster onzorgvuldig geweest.

Sub.2 De Commissie stelt vast dat de schoolleiding inmiddels de nodige maatregelen heeft genomen voldoende toezicht tijdens fietstochten te hebben. Uit het feit dat de schoolleiding naar aanleiding van het onderhavige incident bedoelde maatregelen heeft genomen, leidt de Commissie af dat klagers ook naar het oordeel van de schoolleiding terecht geklaagd hebben over de begeleiding bij fietstochten.

Sub.3 Aangeklaagde heeft op overtuigende wijze verklaard dat het ontbreken van de naam van *** in de schoolkrant een eenvoudige oorzaak heeft en dat er van zijn kant geen sprake is geweest van kwaad opzet of onzorgvuldig handelen.

Sub.4 Gelet op de stellige verklaringen van directie en bestuur dat er wel een leerlingenvolgsysteem is bijgehouden bestaat er voor de Commissie geen aanleiding om aan te nemen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan hetgeen klagers hem op dit punt verwijten.

B. Door slechts na aandringen van o.a. de directie te reageren op hetgeen klagers hem hebben verweten, heeft aangeklaagde naar het oordeel van de Commissie onvoldoende getoond open te staan voor commentaar of kritiek op zijn handelen. Hoewel aangeklaagde uiteraard zijn eigen visie op het gebeurde mocht hebben, heeft hij naar het oordeel van de Commissie onvoldoende blijk gegeven van inlevingsvermogen in het standpunt van klagers.

Advies aan:

het bestuur van de *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief gedateerd 22 april 1999, binnengekomen op 24 april 1999, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), leerkracht aan de Christelijke Basisschool *** te ***.

Bij brief, gedateerd 20 mei 1999, heeft aangeklaagde desgevraagd aan de Commissie zijn reactie op het gestelde in de klachtbrief doen toekomen.

Bij brief, eveneens gedateerd 20 mei 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld welke stappen tot dan toe zijn ondernomen om de klacht in onderling overleg op schoolniveau af te handelen. Daarbij is onder meer meegedeeld dat de vertrouwenspersoon van het bevoegd gezag, ***, betrokken is geweest bij de pogingen de klacht in onderling overleg op te lossen.

Op 15 juni 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar klagers zijn verschenen. Vervolgens is de vertrouwenspersoon verschenen. Ten slotte zijn verschenen ***, directeur van de betrokken school, ***, voorzitter van de schoolcommissie en het bevoegd gezag bij gemachtigde, ***, voorzitter van het bestuur.

Op 24 juni 1999 heeft de Commissie een tweede hoorzitting gehouden te ***, waar aangeklaagde met zijn echtgenote is verschenen.

2. Standpunt van klagers.

De klacht heeft betrekking op het schooljaar 1998-1999, toen zoon *** bij aangeklaagde in groep 8 zat. Klagers hebben vier concrete incidenten aan de orde gesteld die zij aangeklaagde verwijten.

Ten eerste hebben zij gesteld dat aangeklaagde zich tegenover klaagster op een informatieavond van de school, in het bijzijn van enkele andere ouders, zeer negatief heeft uitgelaten over ***. Tevens

hebben klagers gesteld dat aangeklaagde tekort is geschoten in zijn begeleiding van een fietstocht van de klas van ***, waardoor risico's zijn genomen met de veiligheid van de kinderen. Verder hebben klagers gesteld dat aangeklaagde *** niet heeft vermeld in de schoolkrant bij de groep schoolverlaters. Tenslotte hebben klagers gesteld dat aangeklaagde heeft nagelaten ten aanzien van *** het leerlingvolgsysteem bij te houden.

Naast deze vier concrete incidenten die klagers aangeklaagde verwijten, hebben zij naar voren gebracht dat aangeklaagde voor hen op geen enkele wijze aanspreekbaar is geweest op zijn handelen, dat hij niet open staat voor kritiek en dat deze ontoegankelijke houding ertoe bijgedragen heeft dat de onderlinge meningsverschillen zijn geëscaleerd. In dat verband hebben klagers gesteld dat aangeklaagde eerst onder druk van directie, bestuur en vertrouwenspersoon bereid is geweest excuses aan te bieden voor het incident op de informatieavond, en verklaard dat deze excuses op hen geen welgemeende indruk maken.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel. Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

A. Ten aanzien van de vier concrete situaties, die klagers aangeklaagde verwijten, overweegt de Commissie het volgende.

1. Klagers verwijten aangeklaagde ten eerste dat hij zich op een informatieavond van de school, in het bijzijn van enkele andere ouders, tegenover klaagster zeer negatief heeft uitgelaten over ***.

Uit hetgeen schriftelijk en ter zitting door klagers en aangeklaagde naar voren is gebracht, blijkt dat zij van mening verschillen over de inhoud en strekking van de uitlatingen van aangeklaagde over ***.

De Commissie stelt echter vast, dat aangeklaagde met klaagster in discussie is getreden over de schoolprestaties van ***, daarbij heeft aangegeven dat deze niet zo goed waren en voorts dat *** naar zijn mening een lastige leerling is. Tijdens dit gesprek waren enkele andere ouders binnen gehoorsafstand aanwezig.

Ook indien moet worden aangenomen dat op initiatief van klaagster gesproken is over de schoolprestaties van *** en dat aangeklaagde zich niet bijzonder negatief over *** heeft uitgelaten, had het naar het oordeel van de Commissie op de weg van aangeklaagde gelegen het gesprek te beëindigen en op een meer geschikt moment en buiten aanwezigheid van derden met klagers over hun zoon te spreken.

Met klagers is de Commissie derhalve van oordeel dat het optreden van aangeklaagde op de informatieavond jegens klaagster onzorgvuldig is geweest.

Het voorgaande betekent dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre gegrond is.

2. Verder verwijten klagers aangeklaagde dat hij tekort is geschoten in zijn begeleiding van een fietstocht van de klas van ***, waardoor risico's zijn genomen met de veiligheid van de kinderen.

De Commissie is van oordeel dat een leerkracht, die een groep leerlingen tijdens een fietstocht begeleidt, een eigen verantwoordelijkheid heeft voor de veiligheid van de kinderen en zelf dient te beoordelen of de begeleiding die hij kan bieden toereikend is.

Daar staat echter tegenover dat het treffen van maatregelen en het organiseren van voldoende begeleiding ten behoeve van fietstochten uiteindelijk de verantwoordelijkheid is van de schoolleiding. Indien daarvoor onvoldoende middelen of mensen beschikbaar zijn, is dat in de eerste plaats de schoolleiding als eindverantwoordelijke aan te rekenen.

De Commissie stelt vast dat de schoolleiding inmiddels de nodige maatregelen heeft genomen om incidenten als het onderhavige te voorkomen, zodat de klacht van klagers in zoverre reeds is opgelost.

Uit het feit dat de schoolleiding naar aanleiding van het onderhavige incident bedoelde maatregelen heeft genomen, leidt de Commissie af dat klagers ook naar het oordeel van de schoolleiding terecht geklaagd hebben over de begeleiding bij fietstochten.

Derhalve dient de klacht in zoverre eveneens gegrond te worden verklaard.

3. Voorts hebben klagers gesteld dat aangeklaagde *** - al dan niet opzettelijk - niet heeft vermeld in de schoolkrant bij de schoolverlaters van het schooljaar 1998-1999.

Dienaangaande heeft aangeklaagde aangevoerd dat door een ongelukkig toeval bij de samenstelling van de lijst schoolverlaters op de computer juist de naam van *** uit het bestand is verwijderd. Verder heeft aangeklaagde verklaard dat hij deze fout in de schoolkrant direct onder de aandacht van de leerlingen heeft gebracht en heeft laten herstellen.

Naar het oordeel van de Commissie heeft aangeklaagde hiermee op overtuigende wijze verklaard dat het ontbreken van de naam van *** in de schoolkrant een eenvoudige oorzaak heeft en dat er van zijn kant geen sprake is geweest van kwaad opzet of onzorgvuldig handelen.

Dit betekent dat de klacht in zoverre ongegrond is.

4. Ten slotte hebben klagers gesteld dat aangeklaagde nagelaten heeft ten aanzien van *** het leerlingvolgsysteem bij te houden.

Schriftelijk en ter zitting is zowel door aangeklaagde als de directeur en de vertegenwoordigers van het bestuur verklaard, dat er wel een volledig leerlingvolgsysteem is, waarin ook *** is opgenomen. Tevens is aangegeven dat klagers de betreffende stukken desgewenst alsnog kunnen inzien.

Gelet op deze stellige verklaringen bestaat er voor de Commissie geen aanleiding om aan te nemen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan hetgeen klagers hem op dit punt verwijten.

Naar het oordeel van de Commissie dient de klacht dan ook in zoverre eveneens ongegrond te worden verklaard.

B. Naast de in het voorgaande besproken incidenten, hebben klagers naar voren gebracht dat aangeklaagde voor hen op geen enkele wijze aanspreekbaar is geweest op zijn handelen, dat hij niet open staat voor kritiek en dat deze ontoegankelijke houding ertoe bijgedragen heeft dat onderlinge meningsverschillen zijn geëscaleerd.

In dit verband hebben klagers gesteld dat aangeklaagde eerst onder druk van directie, bestuur en vertrouwenspersoon bereid is geweest excuses aan te bieden voor het incident op de informatieavond, en aangegeven dat deze excuses op hen geen welgemeende indruk maken.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Ten aanzien van de excuses die aangeklaagde aan klagers heeft willen maken voor het incident op de informatieavond, stelt de Commissie vast dat aangeklaagde zijn optreden toen als 'onhandig' kwalificeert, maar dat hij zijn eigen oordeel over het gebeurde in feite handhaaft.

Voorts is uit de schriftelijke en mondelinge verklaringen gebleken dat aangeklaagde eerst na enkele gesprekken met directie, bestuur en vertrouwenspersoon bereid was zijn verontschuldiging over deze kwestie aan te bieden aan klagers.

Door aldus te reageren op hetgeen klagers hem hebben verweten, heeft aangeklaagde naar het oordeel van de Commissie onvoldoende getoond open te staan voor commentaar of kritiek op zijn handelen. Hoewel aangeklaagde uiteraard zijn eigen visie op het gebeurde mocht hebben, heeft hij naar het oordeel van de Commissie onvoldoende blijk gegeven van inlevingsvermogen in het standpunt van klagers.

Deze afwijzende houding tegenover kritiek en dit gebrek aan inlevingsvermogen van aangeklaagde hebben in de onderhavige situatie in de weg gestaan aan het snel en effectief afhandelen van een tweetal reële klachten van klagers.

Dat klagers vanaf een zeker moment aangeklaagde niet meer direct met hun klachten hebben benaderd doet daaraan niet af, nu direct na de eerste confrontatie op initiatief van de directeur besloten is buiten aanwezigheid van aangeklaagde over de conflicten te spreken.

Dit betekent dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre gegrond is.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klachten, hiervoor aangeduid met 1 en 2, gegrond;
- Verklaart de klachten, hiervoor aangeduid met 3 en 4, ongegrond;
- Verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder B, gegrond.

V. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene adviseert de Commissie het bevoegd gezag met aangeklaagde in open gesprek te treden en in onderling overleg deskundige begeleiding in te schakelen op het terrein van communicatie en conflicthantering, teneinde aangeklaagde steun te bieden in zijn functioneren op zijn nieuwe werkplek.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag klagers desgewenst in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van het op hun zoon betrekking hebbende leerlingvolgsysteem.

Aldus gegeven op _____ door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. K.M.P.A.M. Habryka en mr. M. Iedema als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99018

(niet) Toelating HAVO opleiding

I. In artikel 10, tweede lid, onder b, van het Inrichtingsbesluit is bepaald, dat tot het vierde leerjaar van de HAVO-opleiding als leerling slechts kan worden toegelaten degene die in het bezit is van het diploma MAVO, mits het examen in ten minste zes vakken is afgelegd volgens het D-programma. Uit deze bepaling vloeit niet voort dat het niet is toegestaan extra toelatingseisen te stellen. Het stellen van aanvullende toelatingseisen is een eigen bevoegdheid van schoolbesturen, die wordt erkend door de Onderwijsinspectie en waar al vele jaren door schoolbesturen gebruik van wordt gemaakt. Aan aanvullende eisen van onderhavig college ligt volgens de commissie een zorgvuldig overwogen en redelijke motivering ten grondslag. Klacht ongegrond

II. Hoewel de Commissie geenszins gebleken is van opzet of bewust traineren van de afhandeling van de klacht van klager, is zij van oordeel dat de procedurele afwikkeling onzorgvuldig is geweest. Het had op de weg van de destijds bestaande klachtencommissie of het bevoegd gezag gelegen, aan eiser ten minste een ontvangstbevestiging te zenden en daarbij aan te geven dat een inhoudelijke behandeling van de klacht wegens omstandigheden enige weken op zich zou laten wachten. Klacht gegrond

Advies aan:

het bestuur van *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klager).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 4 juni 1999, heeft klager een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met de aanvullende toelatingnormen voor het HAVO-onderwijs, zoals die worden gehanteerd door *** te *** (hierna: de school).

Desgevraagd heeft het bevoegd gezag bij brief van 25 juni 1999 gereageerd op het gestelde in de klachtbrief. Daarbij is gevoegd een brief van het bevoegd gezag aan klager, gedateerd 2 juni 1999, waarin het bevoegd gezag ingaat op de in een eerder stadium, te weten op 27 april 1999, ingediende klacht van klager betreffende dezelfde kwestie.

Tevens is een kopie bijgevoegd van een stencil waarop de voorwaarden staan vermeld, waaronder leerlingen na het behalen van hun MAVO-diploma kunnen doorstromen naar het HAVO. Het bevoegd gezag heeft verklaard dat dit stencil aan ouders en leerlingen is uitgereikt ruim voordat de keuze voor een vervolgopleiding in zicht komt.

Bij brief, gedateerd 15 juni 1999, heeft klager desgevraagd aan de Commissie meegedeeld wanneer en op welke wijze hij door de schoolleiding is geïnformeerd omtrent de aanvullende toelatingnormen voor het HAVO-onderwijs. Daarbij heeft hij een kopie overgelegd van informatie zoals die is opgenomen in het programmaboekje van de school, en heeft hij verklaard dat hij overigens geen schriftelijke informatie heeft ontvangen.

Op 23 september 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klager is verschenen. Voorts is, mede namens het bevoegd gezag, verschenen *** , locatieleider HAVO van de school.

2. Standpunt van klager.

De klacht heeft betrekking op zoon *** van klager, die in het voorjaar van 1999 zijn MAVO-diploma met zes vakken op D-niveau heeft gehaald, en die vervolgens zijn HAVO-diploma wil behalen op dezelfde school. *** heeft (na een herkansingstentamen) een eindexamenresultaat behaald van 38 punten.

Nu *** op grond hiervan inmiddels is toegelaten tot HAVO-4, kan de klacht tegen de weigering *** tot HAVO-3 toe te laten buiten behandeling blijven.

Klager heeft bezwaren naar voren gebracht tegen het feit dat de school voor de toelating tot de HAVO-opleiding meer vereist dan het bezit van een MAVO-diploma met zes vakken op D-niveau. De school vereist voor de doorstroming naar het HAVO een gemiddeld MAVO-eindexamenresultaat van 39 punten (gemiddeld cijfer 6,5), en laat leerlingen met een resultaat van 38 punten voorwaardelijk doorstromen naar het HAVO, hetgeen inhoudt dat zij in HAVO-4 niet mogen doubleren.

Ten aanzien van deze aanvullende toelatingseisen heeft klager gesteld dat ze in strijd zijn met het bepaalde in artikel 10 van het Inrichtingsbesluit, ondeugdelijk bekend zijn gemaakt en ook overigens onredelijk zijn.

Voorts heeft klager gesteld dat het bevoegd gezag, bij wie klager zijn bezwaren tegen de aanvullende toelatingseisen aanvankelijk op 27 april 1999 schriftelijk heeft neergelegd, de afhandeling van zijn klacht onnodig heeft vertraagd door eerst op 2 juni 1999 schriftelijk te reageren en te weigeren de klacht door te zenden naar de Commissie.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2, eerste, tweede en vierde lid, van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klager binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

I. Zoals hiervoor is overwogen heeft de klacht in de eerste plaats betrekking op de door de school gehanteerde aanvullende toelatingsnormen voor het HAVO-onderwijs.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

In artikel 10, tweede lid, onder b, van het Inrichtingsbesluit is bepaald, dat tot het vierde leerjaar van de HAVO-opleiding als leerling slechts kan worden toegelaten degene die in het bezit is van het diploma MAVO, mits het examen in ten minste zes vakken is afgelegd volgens het D-programma.

Klager heeft gesteld dat uit deze bepaling voortvloeit, dat aan de toelating tot de HAVO-opleiding geen andere voorwaarden verbonden mogen worden dan het bezit van een MAVO-diploma met zes vakken op D-niveau.

De Commissie kan klager daarin niet volgen. Uit genoemde bepaling vloeit uitsluitend voort, dat het niet is toegestaan leerlingen tot de HAVO-opleiding toe te laten, die niet beschikken over een MAVO-diploma met zes vakken op D-niveau. Daarmee heeft artikel 10, tweede lid, onder b, van het Inrichtingsbesluit het karakter van een minimumbepaling.

Uit deze bepaling vloeit, anders dan klager stelt, niet voort dat het niet is toegestaan extra toelatingseisen te stellen. Het stellen van aanvullende toelatingseisen is een eigen bevoegdheid van schoolbesturen, die wordt erkend door de Onderwijsinspectie en waar al vele jaren door schoolbesturen gebruik van wordt gemaakt.

Ten aanzien van het gebruik van deze bevoegdheid overweegt de Commissie het volgende.

De bevoegdheid aanvullende toelatingseisen te stellen dienen schoolbesturen uit te oefenen met inachtneming van bepaalde grenzen van redelijkheid. Voorts dienen de gestelde eisen zorgvuldig te worden gemotiveerd en bekendgemaakt. Omdat voor het overige sprake is van een discretionaire bevoegdheid van het schoolbestuur, neemt de Commissie bij de beoordeling van concrete aanvullende toelatingseisen de nodige terughoudendheid in acht.

Dit betekent dat de Commissie uitsluitend negatief zal oordelen over aanvullende toelatingseisen, indien die naar haar oordeel apert onredelijk zijn. Bij dat oordeel wordt onder meer betrokken of de aanvullende toelatingseisen al langer worden gehanteerd en of zij een goede voorspeller zijn voor het succesvol doorlopen van de betreffende (vervolg)opleiding.

Zowel bij brief van 2 juni 1999 aan klager, als bij brief van 25 juni 1999 aan de Commissie heeft het bevoegd gezag toegelicht waarom de school aanvullende eisen stelt voor de toegang tot de HAVO-opleiding. Daarbij is verklaard dat de eis van 39 punten bij het MAVO-examen al jaren wordt gesteld en het resultaat is van een langdurige ervaring met MAVO-leerlingen die willen doorstromen naar het HAVO. Voorts is aangegeven dat er niveau-verschil is tussen de MAVO- en de HAVO-opleiding, en dat degene die op HAVO-niveau wil slagen, 'iets over moet hebben' op het lagere MAVO-niveau. Daarmee is beoogd aan te geven dat uit ervaring is gebleken dat de kans op succesvol verloop van de HAVO-opleiding zeer gering is voor leerlingen die op MAVO-niveau maar net geslaagd zijn.

Ter zitting is aan deze toelichting toegevoegd, dat het in het belang van de betreffende leerlingen zelf is, dat zij niet worden toegelaten tot een opleiding, indien de kans op succes zeer gering is.

De Commissie kan het standpunt van de school, dat aan het rapport van het AOB Zuid-Nederland niet die betekenis kan toekomen die klager daaraan wil hechten, onderschrijven. Dat uiteindelijk aan de concrete resultaten door de school doorslaggevende betekenis wordt toegekend, komt de Commissie niet onredelijk voor.

Voorts komt uit de toelichting door en namens het bevoegd gezag naar voren, dat van de 39-punteneis in principe niet wordt afgeweken. De enige uitzondering die op deze eis wordt gemaakt geldt voor leerlingen die bij het MAVO-examen 38 punten behalen en waarvoor het docententeam een positief advies heeft afgegeven. Deze leerlingen komen voor voorwaardelijke toelating tot de HAVO-opleiding in aanmerking, hetgeen inhoudt dat zij niet mogen doubleren in klas 4-HAVO. Als reden voor

deze voorwaarde is genoemd dat het in overeenstemming is met het overheidsbeleid om het leertraject niet onnodig te verlengen met geringe kans op succes.

Gelet op deze toelichting is de Commissie van oordeel dat aan de aanvullende toelatingseisen voor de HAVO-opleiding van het *** College een zorgvuldig overwogen en alleszins redelijke motivering ten grondslag ligt.

Hetgeen klager overigens naar voren heeft gebracht leidt niet tot een ander oordeel.

Ten aanzien van de kenbaarheid van de 39-punteneis overweegt de Commissie vervolgens, dat deze op diverse manieren en tijdstippen onder de aandacht is gebracht van ouders en leerlingen.

In de eerste plaats is deze informatie op schrift gesteld en overhandigd aan ouders tijdens een tweetal voorlichtingsbijeenkomsten in respectievelijk april 1997 en oktober 1998. Dienaangaande heeft klager ter zitting verklaard dat hij mogelijk niet bij deze bijeenkomsten aanwezig is geweest, zodat hij de informatie niet op deze wijze heeft ontvangen. Naar het oordeel van de Commissie dienen de gevolgen daarvan voor rekening van klager te komen.

In de tweede plaats is aan MAVO-leerlingen in klas 3 dezelfde informatie uitgereikt tijdens de keuzebegeleidingslessen.

Dienaangaande heeft klager verklaard dat zijn zoon van mening is dat hij eerst begin maart 1999 van de 39-punteneis op de hoogte is gesteld, althans dat hem van eerder uitgereikte informatie niets (meer) bekend is. Ook deze omstandigheid dient naar het oordeel van de Commissie voor rekening van klager te komen.

Ten slotte is in het programmaboekje van het *** College vermeld dat het MAVO-diploma alleen kan worden uitgereikt als de leerling in minimaal 3 vakken op D-niveau examen heeft gedaan en is geslaagd. Daaraan is toegevoegd dat voor het volgen van aansluitend onderwijs rekening moet worden gehouden met de eisen die door dat onderwijs worden gesteld. Daarbij is vermeld dat de schooldecanen over de nodige informatie beschikken met betrekking tot (kort gezegd) school- en beroepskeuze.

Weliswaar staat in het programmaboekje derhalve niet de volledige toelatingsregeling voor de HAVO-opleiding vermeld, maar naar het oordeel van de Commissie konden klager en/of zijn zoon in deze pasasage voldoende aanleiding zien om nadere informatie op te vragen, zodra duidelijk werd dat *** na zijn MAVO-examen wilde doorstromen naar de HAVO-opleiding. Dat klager in de veronderstelling verkeerde dat uitsluitend de minimum-eis van artikel 10 Inrichtingsbesluit van toepassing zou zijn, dient naar het oordeel van de Commissie ten slotte eveneens voor zijn eigen rekening te komen.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort, dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre ongegrond dient te worden verklaard.

II. Ten aanzien van de afhandeling van de klacht door het bevoegd gezag overweegt de Commissie ten slotte het volgende.

Gelet op de schriftelijke stukken stelt de Commissie vast dat klager zich bij schrijven van 27 april 1999 heeft gewend tot de destijds bestaande eigen klachtencommissie van het bevoegd gezag, dat hij na het uitblijven van een reactie op 1 juni 1999 telefonisch contact heeft gezocht met deze commissie en dat het bevoegd gezag vervolgens bij brief van 2 juni 1999 inhoudelijk op klagers bezwaren is ingegaan.

In dit verband heeft het bevoegd gezag verklaard dat klagers brief vanwege de meivakantie met enige vertraging is afgehandeld, maar dat dat geen bewuste actie is geweest. Ter zitting is hieraan toegevoegd dat de drukke schoolwerkzaamheden in mei, alsmede het feit dat het bevoegd gezag in de overgangsfase zat van een eigen klachtencommissie naar aansluiting bij de Landelijke Klachtencommissie, mede debet zijn geweest aan het enigszins laat reageren op klagers brief.

Hoewel de Commissie geenszins gebleken is van opzet of bewust traineren van de afhandeling van de klacht van klager, is zij van oordeel dat de procedurele afwikkeling onzorgvuldig is geweest. Het had op de weg van de destijds bestaande klachtencommissie of het bevoegd gezag gelegen, aan eiser ten minste een ontvangstbevestiging te zenden en daarbij aan te geven dat een inhoudelijke behandeling van de klacht wegens omstandigheden enige weken op zich zou laten wachten.

In zoverre is het bevoegd gezag jegens klager in enige mate tekort geschoten, zodat de klacht in zoverre gegrond dient te worden verklaard. Uit het feit dat het bevoegd gezag in zijn brief van 2 juni 1999 aan klager reeds excuses heeft aangeboden voor het uitblijven van een reactie op zijn klacht, leidt de Commissie overigens af dat op dit punt geen verschil van mening bestaat tussen klager, het bevoegd gezag en de Commissie.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder I, ongegrond;
- verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder II, gegrond.

V. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het voorgaande ziet de Commissie geen aanleiding advies uit te brengen aan het bevoegd gezag.

Aldus gegeven op 19 oktober 1999 door mr. E.I. van den *** -Boomsma als voorzitter, alsmede mr. W. van Blitterswijk-Dansberg en mr. J.C. Westmaas als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99009.

Vrijwille ouderbijdrage

Het betreft de vraag of er een (wettelijke) plicht bestaat voor ouders om bij te dragen in de kosten van het onderwijs van hun kinderen. De school heeft zich ter zake op het standpunt gesteld dat een dergelijke (wettelijke) plicht bestaat.

In artikel 27, tweede lid, van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) is onder meer het volgende bepaald: "De toelating (van een leerling tot het onderwijs) wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens de wet geregelde bijdrage. Overeenkomsten waarbij ouders worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig. Uit het bepaalde in artikel 27, tweede lid, WVO leidt de Commissie af dat het de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever is dat er afgezien van dit wettelijk verschuldigde lesgeld, geen wettelijke plicht bestaat voor ouders om bij te dragen in de (overige) kosten van het onderwijs. Aangezien in dit geval evenmin is gebleken van een (na de toelating) tussen klager en de school gesloten overeenkomst waaruit een dergelijke gehoudenheid voortvloeit, is de Commissie met klager van oordeel dat de school ten onrechte het standpunt heeft ingenomen dat de door haar in rekening gebrachte ouderlijke bijdrage het karakter draagt van een (wettelijke) plicht. Klacht ongegrond.

Advies aan:

het bestuur van de Vereniging voor Voortgezet Christelijk Onderwijs *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van de heer *** te *** (verder te noemen: klager).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 29 maart 1999, heeft klager een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met de financiële bijdrage die aan ouders in rekening wordt gebracht door het bevoegd gezag c.q. de schoolleiding van het *** te *** (hierna gezamenlijk aangeduid met: de school). De klacht spitst zich toe op de stellingname van de school dat ouders (wettelijk) verplicht zijn de betreffende bijdrage te betalen.

Desgevraagd heeft het bevoegd gezag bij brief, gedateerd 26 april 1999, inhoudelijk gereageerd op het gestelde in de klachtbrief. Daarbij is onder meer meegedeeld dat met klager geen verschil van mening bestaat over het vrijwillige karakter van de zogenaamde algemene bijdrage, die een component is van de totale ouderlijke bijdrage. Verder is aangegeven dat het bevoegd gezag geen mogelijkheden ziet de klacht voor het overige in onderling overleg met klager op te lossen. Ten slotte is verklaard dat het bevoegd gezag het van belang acht dat de Commissie een oordeel geeft over de klacht, omdat dit oordeel wellicht een bredere strekking zal hebben dan alleen de voorliggende zaak.

Desgevraagd heeft klager bij brief van 18 mei 1999 aan de Commissie meegedeeld in de reactie van het bevoegd gezag geen aanleiding te zien zijn klacht in te trekken. Daarbij heeft hij de Commissie nogmaals verzocht een oordeel te geven over de kern van zijn klacht.

Op 30 juni 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klager is verschenen. Voorts zijn namens het bevoegd gezag verschenen drs. *** en *** , respectievelijk rector en conrector van de betrokken school, alsmede de heer *** , medewerker van het bureau van het bevoegd gezag, en de heer mr. *** , werkzaam als jurist bij DCO Noord te Leeuwarden.

2. Standpunt van klager.

Klager heeft bezwaren naar voren gebracht tegen de acceptgiro die hij voor het schooljaar 1998-1999 van de school heeft ontvangen ten behoeve van de betaling van een ouderlijke bijdrage ad fl. 386,=. Deze bijdrage is ruwweg opgebouwd uit een bedrag van fl. 100,= zogenaamde algemene bijdrage, een bedrag voor de huur van school- en werkboeken en een bedrag voor overig lesmateriaal.

Dienaangaande heeft klager gesteld dat de school zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld, dat ouders van leerlingen wettelijk verplicht zijn aan de school de genoemde financiële bijdrage te betalen.

Tevens heeft klager gesteld dat de factuur, die de school hem in verband met de ouderlijke bijdrage heeft gestuurd, onduidelijk is.

Verder heeft klager gesteld dat de school ten onrechte heeft aangegeven dat bij niet-betaling een incassobureau zal worden ingeschakeld.

Ten slotte heeft klager vraagtekens gesteld bij het feit dat de conrector van de betrokken school zijn eerder geuite bezwaren tegen de ouderlijke bijdrage heeft afgehandeld, zonder dat duidelijk is geworden dat deze daartoe de bevoegdheid had.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2 lid 1 en 2 en 4 van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klager binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

1. Gelet op hetgeen schriftelijk en ter zitting naar voren is gebracht, stelt de Commissie vast dat tussen klager en de school geen verschil van mening (meer) bestaat over het vrijwillige karakter van de zogenaamde algemene bijdrage van fl. 100,=, die de school van de ouders vraagt.

Derhalve ziet de Commissie geen aanleiding om over dit onderdeel van de klacht een oordeel te geven.

2. Ten aanzien van de component in de ouderlijke bijdrage voor de huur van school- en werkboeken, heeft klager in zijn brief van 18 mei 1999 aangegeven zijn bezwaren dienaangaande om praktische redenen niet te handhaven.

Derhalve zal de Commissie in het navolgende over dit onderdeel van de klacht evenmin een oordeel geven.

3. Vervolgens overweegt de Commissie dat de klacht van klager de school inmiddels aanleiding heeft gegeven de wijze van facturering aan te passen. Tevens is gebleken dat de school ten aanzien van de onderscheiden componenten van de ouderlijke bijdrage, zowel in de schoolgids als in het begeleidend schrijven bij de acceptgiro, de nodige verduidelijkingen heeft aangebracht en nog zal aanbrenge.

Hieruit leidt de Commissie af dat de school kennelijk met klager van mening is dat op deze punten verbeteringen wenselijk zijn (geweest).

In zoverre dient de klacht van klager naar het oordeel van de Commissie dan ook gegrond te worden verklaard.

4. Ten aanzien van het feit dat de conrector van de school in eerste instantie de klacht over de ouderlijke bijdrage heeft behandeld, wijst de Commissie op de verklaring namens het bevoegd gezag ter zitting. Daaruit komt naar voren dat de conrector door het bevoegd gezag gemandateerd is om vragen en klachten over de ouderlijke bijdrage te behandelen. Deze constructie komt de Commissie praktisch en doelmatig voor, zodat daarin geen grond is gelegen de klacht in zoverre gegrond te verklaren.

5. Gelet op hetgeen ter zitting naar voren is gebracht door klager en de vertegenwoordigers van de school, stelt de Commissie vast dat één (principeel) punt van geschil resteert. Het betreft de vraag of er een (wettelijke) plicht bestaat voor ouders om bij te dragen in de kosten van het onderwijs van hun kinderen.

De school heeft zich ter zake op het standpunt gesteld dat een dergelijke (wettelijke) plicht bestaat. Daartoe is naar voren gebracht dat de financiële bijdrage die scholen voor voortgezet onderwijs van het Rijk ontvangen, onvoldoende is om alle kosten te dekken die noodzakelijkerwijs worden gemaakt. Uit dit algemeen bekende feit kan naar de mening van de school worden afgeleid, dat kosten die direct samenhangen met het te volgen onderwijs bij de ouders in rekening mogen worden gebracht, en dat een bijdrage van ouders in die kosten niet als vrijwillig kan worden gekwalificeerd.

Voorts is naar voren gebracht dat de overheid voorzieningen heeft getroffen om ouders waar nodig tegemoet te komen in de kosten van het onderwijs van hun kinderen. In dat verband is de Wet tegemoetkoming studiekosten genoemd. Hieruit kan naar de mening van de school worden afgeleid dat ouders geacht worden bij te dragen in de kosten van het onderwijs van hun kinderen, zodat de betreffende bijdrage van de ouders om die reden evenmin als vrijwillig kan worden beschouwd.

De Commissie is van oordeel dat uit deze omstandigheden niet kan worden afgeleid dat ouders (*wettelijk*) verplicht zijn om financieel bij te dragen in de kosten van het onderwijs van hun kinderen.

In dat verband wijst de Commissie op het volgende.

In artikel 27, tweede lid, van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) is het volgende bepaald:

"De toelating (van een leerling tot het onderwijs) wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens de wet geregelde bijdrage. Overeenkomsten waarbij ouders worden verplicht tot het betalen van een geldelijke bijdrage zijn nietig, behoudens voorzover zij na de toelating van de leerling tot de school schriftelijk zijn aangegaan en in het desbetreffende schriftelijke stuk aan de ouders kenbaar is gemaakt dat het een vrijwillige bijdrage betreft waarvoor de overeenkomst niet behoeft te worden aangegaan, doch waarvoor geldt dat na de ondertekening wel een verplichting tot

betaling van de overeengekomen bijdrage bestaat. Zodanige overeenkomsten zijn evenzeer nietig, indien deze niet hebben voorzien in de vermelding dat de ouders de mogelijkheid hebben ervoor te kiezen om de overeenkomst slechts voor bepaalde voorzieningen aan te gaan en ten behoeve daarvan niet een specificatie voor de te onderscheiden voorzieningen in de overeenkomst is opgenomen. Zodanige overeenkomsten zijn voorts nietig indien ten aanzien daarvan geen reductie- en kwijtscheldingsregeling geldt en de inhoud van die regeling niet in de overeenkomst is opgenomen. Een overeenkomst wordt telkens voor de periode van een schooljaar aangegaan."

In artikel 24a WVO is verder bepaald dat de schoolgids voor ouders, voogden, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school bevat en in elk geval ook informatie over de geldelijke bijdrage, bedoeld in artikel 27, tweede lid, waarbij een ontwerp van een overeenkomst voor een dergelijke bijdrage, die voldoet aan de eisen die in artikel 27, tweede lid, zijn geformuleerd, in de schoolgids wordt opgenomen.

In de Les- en cursusgeldwet, in het bijzonder de artikelen 2, 3 en 5, is een regeling neergelegd ter zake van het lesgeld dat de wettelijke vertegenwoordiger van een minderjarige leerling in het voortgezet onderwijs per cursusjaar verschuldigd is. In de thans van kracht zijnde wet- en regelgeving voor het voortgezet onderwijs zijn voor het overige geen andere grondslagen voor financiële bijdragen, van welke aard dan ook, van ouders gegeven.

Dit betekent dat het lesgeld de enige financiële bijdrage is die ouders wettelijk verplicht zijn te voldoen. Uit het bepaalde in artikel 27, tweede lid, WVO leidt de Commissie af dat het de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever is dat er afgezien van dit wettelijk verschuldigde lesgeld, geen wettelijke plicht bestaat voor ouders om bij te dragen in de (overige) kosten van het onderwijs.

Aangezien in dit geval evenmin is gebleken van een (na de toelating) tussen klager en de school gesloten overeenkomst waaruit een dergelijke gehoudenheid voortvloeit, is de Commissie met klager van oordeel dat de school ten onrechte het standpunt heeft ingenomen dat de door haar in rekening gebrachte ouderlijke bijdrage het karakter draagt van een (wettelijke) plicht.

Dit betekent dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre gegrond dient te worden verklaard.

Ten aanzien van de wijze van innen van de ouderlijke bijdrage door de school heeft klager nog naar voren gebracht, dat bij uitblijven van betaling ten onrechte een incassobureau wordt ingeschakeld.

Met klager is de Commissie van oordeel dat het niet-verplichte karakter van de ouderlijke bijdrage aan deze handelwijze in de weg staat.

Dit onderdeel van de klacht dient derhalve naar het oordeel van de Commissie eveneens gegrond te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht, voor zover besproken onder 4, ongegrond;
- verklaart de klacht, voor zover besproken onder 3 en 5, gegrond;
- ziet voor het overige geen aanleiding een oordeel te geven.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene adviseert de Commissie het bevoegd gezag klager te verzoeken de ouderlijke bijdrage voor het schooljaar 1998-1999 alsnog te voldoen onder erkenning van het feit dat de bijdrage een vrijwillig karakter heeft.

In dat verband adviseert de Commissie het inschakelen van een incassobureau jegens klager achterwege te laten en ook overigens in het vervolg niet langer over te gaan tot het innen van de ouderlijke bijdrage op die wijze.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag verder te gaan met het verduidelijken van de factuur van de ouderlijke bijdrage en het bijbehorende voorlichtingsmateriaal, met inachtneming van het bepaalde in artikel 27, tweede lid, juncto artikel 24a WVO. Daarbij geeft de Commissie het bevoegd gezag in overweging op heldere en duidelijke wijze uiteen te zetten wat het belang is van de ouderlijke bijdrage, in het vertrouwen dat weldenkende, verantwoordelijke en betrokken ouders bereid zullen zijn waar mogelijk een redelijke financiële bijdrage te leveren aan het onderwijs van hun kinderen.

Aldus gegeven op _____ door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mr. F.J. Agema en drs. K.M.P.A.M. Habryka als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99004

Nalatigheid signaleren en begeleiden dyslexie

Nalatigheid met betrekking tot signaleren van dyslexie en het verschaffen van de juiste begeleiding. De school heeft gehandeld conform de in het schooljaar 1995/1996 geldende regels voor dyslexie-begeleiding. De maatregel dat leerlingen met een score van 18 in aanmerking komen voor een extern deskundigen-onderzoek gold op de school pas in het schooljaar 1998/1999. Echter is het plaatsen van een aantekening in het dossier een minimale voorziening in de begeleiding van spellingszwakte. De school had aanleiding moeten zien, vanwege de achteruitgang in schoolprestaties, om de gesignaleerde spellingzwakte van leerling bij de beoordeling van zijn schoolprestaties en voortgang te betrekken.

Advies aan:

het bestuur van *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klager).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 11 oktober 1998, na doorzending door het bevoegd gezag binnengekomen op 28 januari 1999, heeft klager een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie).

De klacht betreft - kort gezegd - de nalatigheid van de directie van *** te *** (verder te noemen: de school) met betrekking tot de signalering van dyslexie bij de zoon van klager (hierna: ***) en het verschaffen van de bijbehorende begeleiding, alsmede de weigering van de school om *** te bevorderen tot de vierde klas van het VWO.

Bij brief, gedateerd 26 februari 1999, heeft het bevoegd gezag de Commissie desgevraagd een toelichting gegeven op de voorgeschiedenis van de klacht. Daarbij zijn onder meer overgelegd een verklaring van drs. *** van de Ortho-pedagogen Maatschap Nijmegen, gedateerd 12 juni 1998, en een brief van het Curatorium van het *** (de betrokken school), gedateerd 6 juli 1998.

Op 24 maart 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klager is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde mr. *** , werkzaam bij *** te *** . Voorts zijn verschenen *** , vestigingsleider van genoemd College, en het bevoegd gezag bij gemachtigde *** , algemeen directeur van *** .

Naar aanleiding van het verhandelde ter zitting heeft de heer Mouthaan de Commissie bij brief, gedateerd 26 maart 1999, een aantal stukken doen toekomen die betrekking hebben op de klacht. Het betreft onder meer:

- het informatieboekje van de school waarin de overgangsnormen zijn vermeld;
- een kopie van de rapporten van *** in klas 1 en 2 en het eerste rapport in klas 3;
- een kopie van het overgangsrapport van *** in klas 3;
- een kopie van het verslag van de overgangsvergadering van klas 3 naar klas 4;
- een kopie van het artikel 'Dyslexietests en dyslexie-begeleiding' uit het ouderblad van augustus 1995.

2. Standpunt van klager.

Uit hetgeen schriftelijk en ter zitting door klager en zijn gemachtigde naar voren is gebracht, leidt de Commissie af dat de klacht in de volgende onderdelen uiteenvalt.

1. De school is nalatig geweest bij het - in het brugklasjaar 1995/1996 - signaleren van dyslexie bij *** , door geen nader onderzoek te laten doen door een gespecialiseerd bureau, terwijl een interne schooltest had uitgewezen dat hij spellingzwak was. Vervolgens heeft de school *** in de daarop volgende jaren in onvoldoende mate gevolgd en begeleid met betrekking tot zijn leesmoelijkheden. Eerst toen klager zelf in mei 1998, vanwege de teruglopende schoolprestaties van zijn zoon, een onafhankelijk onderzoek heeft laten verrichten door een orthopedagogisch instituut, is eenduidig geconstateerd dat *** dyslectisch is en heeft de school erkend dat *** extra begeleiding nodig heeft.

2. Het feit dat de schoolprestaties van *** zijn teruggelopen en hij op grond van de door de school gehanteerde overgangsnormen niet in aanmerking komt voor bevordering naar 4-VWO, is het directe gevolg van de hiervoor genoemde nalatigheid van de school.

3. Uit het orthopedagogisch onderzoek in mei 1998 is naar voren is gekomen dat *** de intellectuele capaciteiten bezit voor het - met extra begeleiding in verband met zijn dyslexie - volgen van een VWO-opleiding. Gelet op deze bevinding en op het feit dat de school tot nu toe tekort is geschoten jegens ***, had de school met afwijking van de geldende overgangsnormen toe moeten staan dat *** zou doorstromen naar 4-VWO.

Het aanbod van de school om hem met extra begeleiding nogmaals klas 3-VWO te laten volgen, dan wel door te stromen naar

4-HAVO met een extra vak en de mogelijkheid in een later stadium alsnog door te stromen naar het VWO, komt onvoldoende tegemoet aan hetgeen klager van de school mag verwachten. In dit kader is tevens gesteld dat de school de aan *** toekomende extra begeleiding dient te betalen.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Deze Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet. Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige (ex-)leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klager binnen genoemde termijn is ingediend.

Zoals hiervoor onder II. is weergegeven, gaat de Commissie ervan uit dat de klacht in drie onderdelen uiteen.

1. Ten aanzien van het eerste onderdeel overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt vast dat de interne schooltest in de brugklas heeft uitgewezen dat *** spellingzwak is. Deze conclusie van de school is gebaseerd op de score van *** bij genoemde test van 18, dat is de hoogste score op het punt van spellingwakte.

Voorts stelt de Commissie vast dat de school aan *** in het eerste jaar leesbegeleiding heeft geboden door een speciaal daarvoor aangewezen medewerker, en dat gedurende de volgende jaren achter zijn naam op de leerlingenlijst de aantekening heeft gestaan dat hij spellingzwak is. Met die maatregel is beoogd te bewerkstelligen dat de docenten met de spellingwakte van *** rekening zouden kunnen houden.

In dit verband is namens klager gesteld dat *** op grond van de door de school gehanteerde regels voor dyslexie-begeleiding in aanmerking had moeten worden gebracht voor een extern deskundigen-onderzoek.

De Commissie wijst er echter op dat de school ten aanzien van *** heeft gehandeld conform de in het schooljaar 1995/1996 geldende regels voor dyslexie-begeleiding. De maatregel dat leerlingen met een score van 18 in aanmerking komen voor een extern deskundigen-onderzoek gold op de school pas in het schooljaar 1998/1999.

Dit betekent dat niet gezegd kan worden dat de school verzuimd heeft de geldende regels ten aanzien van *** toe te passen.

Het voorgaande laat echter onverlet, dat de school naar het oordeel van de Commissie jegens *** in enige mate tekort is geschoten.

Daartoe overweegt de Commissie dat bij *** in de brugklas op grond van een eigen, interne schooltest spellingwakte is gesignaleerd. Dat *** bij deze test een score van 18 behaalde, geeft voorts aan dat hij aanzienlijke spellingsproblemen ondervond.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat aan deze signalering, na de extra begeleiding in de brugklas, geen andere maatregelen verbonden zijn geweest dan het plaatsen van een aantekening achter de naam van **, zodat docenten rekening zouden kunnen houden met zijn spellingsmoeilijkheden.

Naar het oordeel van de Commissie is deze maatregel een minimale voorziening, die slechts een beperkt volgsysteem biedt voor leerlingen die zijn aangemerkt als spellingzwak.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat de schoolprestaties van *** achteruit zijn gegaan.

Naar het oordeel van de Commissie had de school in deze achteruitgang aanleiding moeten zien om de gesignaleerde spellingwakte van *** bij de beoordeling van zijn schoolprestaties en voortgang te betrekken.

De Commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de school de achteruitgang in schoolprestaties uitsluitend heeft geweten aan gebrek aan inzet van ***, waarbij de in de brugklas gesignaleerde spellingwakte van *** buiten beschouwing is gebleven.

Op grond van het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de school onvoldoende consequenties heeft verbonden aan het eigen onderzoek in de brugklas en de signalering van spellingwakte bij ***, zodat de school in zoverre jegens *** tekort is geschoten.

Uit het voorgaande volgt dat de onderhavige klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre gegrond dient te worden verklaard.

2. Ten aanzien van het tweede onderdeel van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Uit hetgeen hiervoor onder 1 is overwogen kan worden afgeleid, dat de school naar het oordeel van de Commissie meer alert had dienen te blijven op de bij *** gesignaleerde spellingwakte.

Met klager is de Commissie van oordeel dat niet kan worden uitgesloten, dat de schoolprestaties van *** minder zouden zijn achteruitgegaan, indien de school bedoelde alertheid jegens *** zou hebben betracht.

Anders dan klager is de Commissie er echter geenszins van overtuigd dat er een direct oorzakelijk verband is tussen het tekortschieten van de school op dit punt en het feit dat *** aan het einde van de derde klas niet bleek te voldoen aan de normen voor bevordering naar klas 4-VWO.

Reeds in het algemeen geldt immers dat vele factoren van invloed zijn op de schoolprestaties van leerlingen, zonder dat aan één factor in het bijzonder doorslaggevende betekenis kan worden toegekend.

Bovendien kan, gelet op het door de school overgelegde verslag van de overgangsbesprekingen in het docententeam, naar het oordeel van de Commissie evenmin worden uitgesloten dat de werkhouding en inzet van *** ook van invloed zijn geweest op het teruglopen van zijn schoolprestaties.

Uit het voorgaande volgt dat dit onderdeel van de klacht naar het oordeel van de Commissie ongegrond dient te worden verklaard.

3. Ten aanzien van het derde onderdeel van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt vast, en door klager wordt erkend, dat *** aan het einde van de derde klas niet voldeed aan de door de school gehanteerde normen voor bevordering naar klas 4-VWO.

Door en namens klager is echter gesteld dat de school in het geval van *** een uitzondering had dienen te maken op deze normen.

Dienaangaande is door de school naar voren gebracht dat uit ervaring is gebleken dat de gehanteerde overgangsnormen een goede voorspellende waarde hebben voor het succesvol doorlopen van de bijbehorende opleiding. Het hanteren van deze normen heeft er op de school toe geleid dat er vergelijkenderwijs weinig sprake is van uitval en zitten blijven door leerlingen.

Voorts is door de school gesteld dat de ervaring leert dat klas 4-VWO een relatief zwaar schooljaar is; indien leerlingen doorstromen naar 4-VWO op een moment dat zij daarvoor (nog) niet goed toegerust zijn, is de kans op mislukking in dat jaar des te groter.

Door de school is daarom, onder verwijzing naar de rapportcijfers van *** en de bevindingen in het orthopedagogisch rapport uit Nijmegen - te weten dat *** ondanks zijn intellectuele capaciteiten vanwege zijn dyslexie extra begeleiding nodig heeft om een VWO-opleiding af te ronden - gesteld, dat het niet in het belang van *** zou zijn om hem te bevorderen naar klas 4-VWO.

Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de school niet gehouden kan worden geacht *** in afwijking van de overgangsnormen te bevorderen naar klas 4-VWO. Met de school is de Commissie van oordeel dat een dergelijke beslissing niet in het belang van *** zou zijn geweest. Voorzover klager zich desondanks niet kan verenigen met het feit dat zijn zoon bevorderbaar is geacht naar klas 4-HAVO, overweegt de Commissie het volgende.

Nadat de resultaten van het orthopedagogisch onderzoek met de school zijn besproken, heeft de school klager het voorstel gedaan om *** met de nodige begeleiding klas 3-VWO te laten overdoen, dan wel naar 4-HAVO te bevorderen met een extra vak, zodat in een later stadium zijn instroom in het VWO gemakkelijker zou kunnen verlopen.

Naar het oordeel van de Commissie is dit van de zijde van de school een redelijk en verstandig voorstel geweest.

Tenslotte overweegt de Commissie dat de school op geen enkele wijze schriftelijk of mondeling bij ouders in het algemeen, en bij klager in het bijzonder, de indruk heeft gewekt dat de school bijdraagt in de kosten van bijzondere begeleiding van leerlingen met leesmoeilijkheden, zoals dyslexie. Aan feit dat de school naar het oordeel van de Commissie in het onderhavige geval meer alert had dienen te blijven op de bij *** gesignaleerde spellingzwakte, kan klager naar het oordeel van de

Commissie evenmin aanspraak ontlenen op een financiële bijdrage van de school in de eventueel in te schakelen begeleiding voor ***.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat dit onderdeel van de klacht naar het oordeel van de Commissie evenens ongegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

De Commissie:

- verklaart de klacht, voor zover in het voorgaande besproken en beoordeeld onder 1, gegrond;
- verklaart de klacht ongegrond voor het overige.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het voorgaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag aandacht te besteden aan het op school gehanteerde systeem van signalering en begeleiding van dyslexie en andere lees- en spellingproblemen bij de leerlingen.

Aldus gegeven op 5 juni 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. L van Noort en drs. K.B. Visser als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 98010.

Fysieke mishandeling met als gevolg onveilig schoolklimaat.

Voor de vraag of aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan de hem verweten mishandeling, genoemd letsel tot gevolg hebbend, is uitsluitend van belang of hij haar (terwijl zij uit zijn greep losraakte) met haar schouder tegen een kast heeft geduwd of gegooid. Echter is slechts vast komen te staan de aangeklaagde de leerling bij de bovenarm heeft gevat. Dit optreden kan echter niet als fysieke mishandeling worden gekwalificeerd. Daargelaten of aangeklaagde er verstandig aan doet leerlingen tot de orde te roepen door ze bij de kin of schouders vast te pakken, staat voor de Commissie vast dat er in de genoemde situaties geen sprake is van fysiek hardhandig aanpakken, laat staan mishandeling. Volgens de commissie is niet aangetoond dat aangeklaagde optreedt op een wijze die leidt tot een onveilig schoolklimaat.

Advies aan:

*** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** (verder te noemen: klaagster).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief gedateerd 8 december 1998, binnengekomen op 10 december 1998, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), directeur van de Christelijke Basisschool te ***.

Bij brief gedateerd 9 januari 1999, bij de Commissie binnengekomen op 13 januari 1999, heeft aangeklaagde op deze klacht gereageerd door toezending van een aantal stukken, waarvan de inhoud aan betrokkenen bekend is.

Bij brief gedateerd 7 januari 1999, bij de Commissie binnengekomen op 14 januari 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld welke stappen tot dan toe zijn ondernomen om de klacht in onderling overleg op schoolniveau op te lossen. Daarbij is onder meer gevoegd het op schrift gestelde oordeel van het bevoegd gezag over de klacht van klaagster, gedateerd 21 december 1998.

Desgevraagd heeft klaagster op deze stukken gereageerd bij brief van 3 februari 1999.

Op 9 februari 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klaagster en haar echtgenoot zijn verschenen, alsmede aangeklaagde en het bevoegd gezag bij gemachtigde *** . Ter zitting is door klaagster verklaard dat haar klacht mede betrekking heeft op de wijze waarop het bevoegd gezag haar klacht heeft behandeld. Gelet hierop stelt de Commissie vast dat de klacht tevens gericht is tegen het bevoegd gezag.

Bij brief van 10 februari 1999 heeft klaagster nog aan de Commissie laten weten dat aangeklaagde naar haar mening tegenstrijdige verklaringen heeft afgelegd.

Tenslotte is op 18 februari 1999 bij de Commissie een brief, gedateerd 17 februari 1999, binnengekomen van *** . Desgevraagd heeft de schrijfster van deze brief de Commissie laten weten dat zij met haar brief steun wil betuigen aan klaagster.

2. Standpunt van klaagster.

Klaagster heeft - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd.

1. Ten aanzien van aangeklaagde:

De klacht betreft het schooljaar 1998-1999. Dochter *** zit in groep 7, waar aangeklaagde eenmaal per week invalt voor de vaste groepsleerkracht. Concreet wordt aangeklaagde verweten dat hij de dochter van klaagster fysiek heeft mishandeld door haar hardhandig bij de bovenarm vast te pakken en met een klap tegen een kast te drukken, hetgeen bij het meisje heeft geleid tot een blauwe plek en een gekneusde schouder. Tevens heeft klaagster gesteld dat het klimaat in de school door toedoen van aangeklaagde niet langer veilig is.

2. Ten aanzien van het bevoegd gezag:

De klacht betreft het verslag dat het bevoegd gezag in het kader van de interne klachtbehandeling heeft gemaakt van een gesprek dat heeft plaatsgevonden tussen klaagster, aangeklaagde en bevoegd gezag. Tevens is klaagster het oneens met de beslissing van het bevoegd gezag om aangeklaagde als directeur/leerkracht aan genoemde basisschool te handhaven.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klaagster binnen genoemde termijn is ingediend.

A. Ten aanzien van de klachten over aangeklaagde overweegt de Commissie het volgende.

Klaagster verwijt aangeklaagde in de eerste plaats, dat hij haar dochter *** fysiek heeft mishandeld door haar bij de bovenarm vast te pakken en tegen een kast te drukken of gooien.

Uit de door klaagster ter zitting overgelegde huisartsenverklaring blijkt, dat *** op 31 oktober 1998 een huisarts heeft bezocht.

Deze heeft geconstateerd dat zij een bloeding had op haar schouder, die bovendien gekneusd was. Hiervoor is een pijnstillers voorgeschreven.

Op grond van de verklaring daarover van dochter *** stelt klaagster dat dit letsel is veroorzaakt, doordat aangeklaagde Melissa hardhandig tegen een kast heeft gegooid in een conflict over het afmaken van schoolwerk. Deze verklaring wordt bevestigd door een andere dochter van klaagster, die ten tijde van het incident aanwezig was.

Hiertegenover staat de verklaring van aangeklaagde, dat hij *** bij de bovenarm heeft vastgepakt, toen zij - terwijl zij nog schoolwerk moest afmaken - zonder zijn toestemming de klas uit wilde lopen en niet reageerde op zijn herhaalde verzoek om te blijven staan. *** is vervolgens uit zijn greep geraakt doordat zij zich losrukte, dan wel doordat de zus van *** tussenbeide sprong, waardoor aangeklaagde losliet.

Daarbij heeft aangeklaagde ten stelligste ontkend dat hij *** tegen een kast heeft geduwd of gegooid. Voorts heeft hij aangegeven dat hij niet kan verklaren hoe *** het letsel heeft opgelopen. In dat verband heeft aangeklaagde verklaard dat hij niet heeft gezien of gehoord dat *** tegen een kast is gevallen.

Klaagster heeft erop gewezen dat aangeklaagde verschillende verklaringen heeft afgelegd over de wijze waarop passenuit zijn greep is geraakt.

Dienaangaande overweegt de Commissie dat het van ondergeschikt belang is of aangeklaagde *** heeft losgelaten doordat haar zus tussenbeide sprong, dan wel doordat *** zich losrukte. Voor de vraag of aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan de hem verweten mishandeling, genoemd letsel tot gevolg hebbend, is immers uitsluitend van belang of hij haar (terwijl zij uit zijn greep losraakte) met haar schouder tegen een kast heeft geduwd of gegooid.

De Commissie is van oordeel dat de enkele verklaring van klaagster onvoldoende is om aan te nemen dat aangeklaagde de hem verweten fysieke mishandeling heeft gepleegd.

In dat verband overweegt de Commissie dat niet kan worden uitgesloten, dat *** het letsel heeft opgelopen door zich los te rukken uit de greep van aangeklaagde, terwijl haar zus tussenbeide kwam. Ook kan niet worden uitgesloten dat *** tegen een kast is aangevallen nadat zij uit de greep van aangeklaagde raakte, terwijl niet onaannemelijk is dat dit aangeklaagde in de onstane commotie is ontgaan.

Het vorenstaande laat echter onverlet dat voor de Commissie slechts is komen vast te staan dat aangeklaagde *** bij de bovenarm heeft gevat. Dit optreden kan evenwel niet als mishandeling worden gekwalificeerd.

Op grond van het voorgaande komt de Commissie tot het oordeel dat de klacht in zoverre ongegrond dient te worden verklaard.

Klaagster verwijt aangeklaagde voorts, dat zijn wijze van optreden de veiligheid in de school bedreigt. In dat verband heeft zij aangegeven dat aangeklaagde een driftige man is en dat er in de afgelopen jaren enkele incidenten hebben plaatsgevonden op de school, waarbij aangeklaagde meerdere leerlingen fysiek hardhandig zou hebben aangepakt, hetgeen in één geval tot letsel heeft geleid. Bovendien heeft klaagster verklaard dat zij naar aanleiding van het voorval met haar dochter onderzoek heeft verricht naar het verleden van aangeklaagde. Zij heeft contact gezocht met eerdere werkgevers, teneinde steunverklaringen te verkrijgen voor haar mening dat aangeklaagde ongeschikt is als leerkracht. Klaagster heeft aangegeven dat de verklaringen die zij op deze wijze heeft verkregen, haar steunen in haar mening over aangeklaagde. Tenslotte heeft de Commissie een brief ontvangen van een ouder van een voormalig leerling van aangeklaagde. Daarin wordt steun betuigd aan klaagster en gesteld dat er in de periode dat de betreffende leerling bij aangeklaagde in de klas zat, regelmatig sprake was van onrechtvaardig en fysiek hardhandig optreden door aangeklaagde.

Ten aanzien van dit onderdeel van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Aangeklaagde heeft ter zitting voor alle door klaagster genoemde 'incidenten' een voor de Commissie overtuigende en genuanceerde verklaring gegeven, die er op neer komt dat hij in twee gevallen een leerling bij de schouders en/of kin heeft vastgepakt om hun aandacht te krijgen en hen tot de orde te roepen. In een derde geval heeft aangeklaagde een leerling met een muziekinstrument op de vingers getikt met de bedoeling de leerling te laten ophouden met het verstoren van de les door het rammelen met een tamboerijn. De overige door klaagster genoemde gevallen komen aangeklaagde niet bekend voor.

Daargelaten of aangeklaagde er verstandig aan doet leerlingen tot de orde te roepen door ze bij de kin of schouders vast te pakken, staat voor de Commissie vast dat er in de genoemde situaties geen sprake is van fysiek hardhandig aanpakken, laat staan mishandeling.

Daarbij neemt de Commissie in overweging dat geen van de genoemde 'incidenten' hebben geleid tot het indienen van klachten door de ouders van de betreffende leerlingen. De voorvallen zijn door aangeklaagde en de ouders van de betreffende leerlingen besproken en zijn in onderling overleg afgehandeld.

In dit verband wijst de Commissie op het volgende. Het feit dat klaagster de betreffende voorvallen heeft betrokken bij haar eigen klacht over aangeklaagde, heeft de genoemde ouders aanleiding gegeven zich schriftelijk nadrukkelijk te distantiëren van klaagster en haar klachten over aangeklaagde.

Ten zitting heeft het bevoegd gezag verklaard dat zij als werkgever niets herkent in de verwijten van klaagster dat aangeklaagde een driftig en onbeheerst persoon is. Tevens heeft het bevoegd gezag geen signalen daaromtrent ontvangen van anderen.

Tenslotte wijst de Commissie op een aantal schriftelijke verklaringen die haar door aangeklaagde zijn overhandigd, zowel van ouders van leerlingen als van het onderwijsteam van de betrokken basisschool. In deze verklaringen wordt het vertrouwen in aangeklaagde uitgesproken.

Gelet op het voorgaande is naar het oordeel van de Commissie op geen enkele manier aannemelijk geworden dat aangeklaagde een driftige, onbeheerste man is die de leerlingen intimideert en (fysiek) hardhandig aanpakt. Derhalve is niet aangetoond dat aangeklaagde optreedt op een wijze die leidt tot een onveilig schoolklimaat.

Dit betekent dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre eveneens ongegrond dient te worden verklaard.

In dit verband wijst de Commissie nog op het volgende.

Uit de schriftelijke stukken en de verklaringen ter zitting komt naar voren dat klaagster ongevraagd ouders van medeleerlingen heeft betrokken bij haar eigen klacht over aangeklaagde. Daarnaast heeft zij voormalig werkgevers van aangeklaagde benaderd in het kader van een onderzoek naar de antecedenten van aangeklaagde.

Bij brief van 9 januari 1999 heeft aangeklaagde zich over deze handelwijze van klaagster beklagd, en de Commissie gevraagd daarover een oordeel te geven.

Ter zitting heeft aangeklaagde desgevraagd verklaard in te stemmen met het voorstel van de Commissie om terzake overwegingen op te nemen in het onderhavige advies aan het bevoegd gezag.

Met aangeklaagde is de Commissie van oordeel dat klaagster onzorgvuldig heeft gehandeld door in haar klachtbrief van

8 december 1998 te suggereren dat het voorval met haar dochter geplaatst kan worden in een rij incidenten rond aangeklaagde, zonder dat zij daarbij concrete feiten en namen naar voren heeft gebracht. Dit oordeel wordt versterkt door de omstandigheid dat de later wel met naam genoemde ouders van medeleerlingen zich nadrukkelijk van de klacht van klaagster hebben gedistantiëerd. Bovendien heeft klaagster de privacy van aangeklaagde geschonden door zonder toestemming of kennisgeving zijn voormalig werkgevers te benaderen teneinde steun te verkrijgen voor haar eigen klacht jegens hem.

Door aldus te handelen heeft klaagster naar het oordeel van de Commissie op onaanvaardbare wijze de grenzen van het behoorlijke overschreden.

B. Ten aanzien van de klachten over het bevoegd gezag overweegt de Commissie het volgende.

Klaagster verwijt het bevoegd gezag allereerst dat het verslag van het gesprek tussen haar, aangeklaagde en het bevoegd gezag op onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen.

De Commissie stelt voorop dat één van de uitgangspunten van de Klachtenregeling is, dat klachten in eerste instantie op schoolniveau, in goed overleg tussen ouders, leerlingen, personeel, schoolleiding en bestuur worden afgehandeld. Niet alleen komt dit naar voren in de toelichting bij de Klachtenregeling, tevens is zulks verschillende malen uitgesproken tijdens de parlementaire behandeling van de zogeheten Kwaliteitswet.

De Commissie stelt vast dat in het onderhavige geval door de het bevoegd gezag in eerste instantie is gepoogd om de klacht op schoolniveau op te lossen door middel van een gesprek tussen klaagster, aangeklaagde en het bevoegd gezag.

Van dit gesprek is een schriftelijk verslag gemaakt, dat aan betrokkenen is toegestuurd. Vervolgens zijn klaagster en aangeklaagde in de gelegenheid gesteld op dit verslag te reageren en aan te geven of zij het verslag konden goedkeuren.

Klaagster heeft daarop aan het bevoegd gezag schriftelijk laten weten dat zij het oneens was met het verslag. Daarbij heeft zij een aantal wijzigingen en aanvullingen voorgesteld, en aangegeven dat zij het betreunde dat aangeklaagde bij het betreffende gesprek aanwezig was geweest.

In reactie daarop heeft het bevoegd gezag klaagster uitgenodigd om nogmaals te komen praten buiten aanwezigheid van aangeklaagde, en dan tegelijk het verslag te bespreken.

Klaagster heeft echter geweigerd nog nader met het bevoegd gezag te spreken over het verslag, omdat de kwestie inmiddels voorgelegd was aan de Commissie.

Daarop heeft het bevoegd gezag de klacht behandeld op basis van het verslag, onder opnemng van een aantal door klaagster voorgestelde wijzigingen. De beslissing om een aantal andere voorgestelde wijzigingen niet op te nemen, heeft het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie voldoende gemotiveerd.

Door het verslag uiteindelijk aldus vast te stellen heeft het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie zorgvuldig gehandeld.

Dit betekent dat de klacht van klaagster naar het oordeel van de Commissie in zoverre ongegrond is.

Ten tweede heeft klaagster aangegeven dat zij het oneens is met het besluit van het bevoegd gezag om aangeklaagde in dienst te houden als leerkracht/directeur.

Dienaangaande overweegt de Commissie dat het bevoegd gezag na onderzoek een uitvoerig schriftelijk oordeel heeft gegeven over hetgeen klaagster aangeklaagde verwijt.

Met betrekking tot de klacht dat aangeklaagde *** fysiek heeft mishandeld, een gekneusde schouder tot gevolg hebbend, heeft het bevoegd gezag overwogen dat onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat aangeklaagde *** hardhandig tegen een kast heeft geduwd of gegooid, zodat de klacht in zoverre is afgewezen.

Voorts heeft het bevoegd gezag overwogen dat het vastpakken van een arm van een leerling op zichzelf een toelaatbare handeling is, maar dat een leerkracht zich dient te realiseren dat een dergelijke handelwijze onbedoelde en ongewenste gevolgen kan hebben.

Ten aanzien van het voorval met *** heeft het bevoegd gezag om die reden uitgesproken dat aangeklaagde het vastpakken van de arm van *** achterwege had moeten laten, gelet op de concrete omstandigheid dat zij zijn oproep om te blijven herhaaldelijk had genegeerd en het risico aanwezig was dat de situatie zou escaleren.

Gelet op hetgeen hiervoor reeds is overwogen met betrekking tot de klacht over aangeklaagde, is het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie terecht tot afwijzing van de klacht gekomen en kon zij in redelijkheid besluiten geen (disciplinaire) maatregelen jegens aangeklaagde te nemen.

Derhalve dient de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre eveneens ongegrond te worden verklaard.

4.. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klachten ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene ziet de Commissie geen aanleiding het bevoegd gezag te adviseren om maatregelen jegens aangeklaagde te nemen.

Wel adviseert de Commissie het bevoegd gezag om binnen redelijke grenzen pogingen in het werk te stellen het vertrouwen tussen klaagster, aangeklaagde en het bevoegd gezag te herstellen. Daarbij tekent de Commissie aan dat het bevoegd gezag van klaagster mag verwachten dat zij eveneens een positieve bijdrage levert aan herstel van de vertrouwensbreuk.

Aldus gegeven op 5 maart 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. L. van Noort en mr. J.C. Westmaas als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99010.

Fysieke mishandeling/schorsing

Bij de beoordeling van klachten, in het bijzonder over ernstige zaken als fysiek hardhandig aanpakken c.q. mishandeling van leerlingen, dient de Commissie de beginselen van een eerlijke en zorgvuldige klachtbehandeling in acht te nemen. Uit deze beginselen vloeit onder meer voort dat een aangeklaagde in beginsel het recht heeft kennis te nemen van de klacht en van de identiteit van de klager, teneinde zich zinvol te kunnen verweren. Hetzelfde geldt met betrekking tot verklaringen van derden omtrent de op de klacht betrekking hebbende feiten en omstandigheden. Dit betekent dat de Commissie de door klager overgelegde verklaringen niet bij haar oordeel over de onderhavige klacht kan betrekken en dat klager onvoldoende aannemelijk heeft kunnen maken dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan fysieke mishandeling.

Met betrekking tot het schorsen van klager oordeelt de commissie: Voor zover aangeklaagde de schorsing mede heeft opgelegd, omdat klager jegens hem brutaal is geweest tijdens het gesprek over de beschadigde deur of omdat hij aan zijn ouders heeft verteld dat aangeklaagde hem een elleboogstoot en stomp in de maag zou hebben gegeven, is de Commissie van oordeel dat deze gedragingen in redelijkheid niet zodanig ontoelaatbaar kunnen worden geacht dat het opleggen van een schorsing een gerechtvaardigde reactie is. Bij dat oordeel neemt de Commissie in aanmerking dat een schorsing een ingrijpende maatregel is, die - zeker in het basisonderwijs - als ultimum remedium dient te worden beschouwd en dat dientengevolge de reden voor de schorsing volsterkt ontoelaatbaar is.

Advies aan:

het bestuur van de *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klager).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 31 maart 1999, heeft klager bij het bevoegd gezag een klacht ingediend over de handelwijze van ***, directeur van CBS *** te *** (hierna te noemen: aangeklaagde). Daarbij is gesteld dat aangeklaagde de zoon van klager fysiek hardhandig heeft aangepakt. Verder zijn bezwaren naar voren gebracht tegen een aan de zoon van klager opgelegde schorsing, die is opgelegd wegens aan het adres van aangeklaagde geuite beschuldigingen van mishandeling.

Bij brief, gedateerd 2 april 1999, is namens het bevoegd gezag aan klager meegedeeld dat de - naar de mening van het bevoegd gezag terecht ingezette - schorsing niet mag worden verlengd, en voorts dat het bevoegd gezag het betreurt dat de zoon van klager weer toegelaten moet worden tot de school, terwijl de jegens aangeklaagde geuite beledigingen niet ongedaan zijn gemaakt. Daarbij is dringend verzocht contact op te nemen met aangeklaagde en te zoeken naar een oplossing.

Bij brief, gedateerd 3 april 1999, binnengekomen op 6 april 1999, heeft klager zijn klacht tegen aangeklaagde ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie). Daarbij heeft hij de hiervoor genoemde brieven toegezonden.

Bij brief, gedateerd 12 april 1999, heeft klager zijn klacht nader aangevuld en een brief toegezonden van aangeklaagde, gedateerd 8 april 1999, waarin deze heeft gereageerd op de brief van klager van 31 maart 1999.

Bij brief, gedateerd 23 april 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld dat enkele pogingen om de klacht in onderling overleg tussen klager, aangeklaagde en bevoegd gezag af te handelen, geen resultaat hebben gehad. Daarbij is aangegeven dat klager niet langer bereid is gebleken met aangeklaagde tot een gesprek te komen.

Tevens is voorgesteld de vertrouwenspersoon, ***, in te schakelen teneinde een bemiddelingspoging te ondernemen.

Desgevraagd heeft de vertrouwenspersoon bij brief, gedateerd 18 mei 1999, aan de Commissie meegedeeld dat zijn bemiddelingspoging niet is geslaagd. Namens klager heeft hij verzocht de klacht

verder in behandeling te nemen. Daarbij is aangegeven dat de klacht zich tevens richt tegen het bevoegd gezag, omdat het bevoegd gezag zich volledig achter aangeklaagde heeft gesteld.

Bij brief, gedateerd 27 mei 1999, heeft het bevoegd gezag klager nogmaals opgeroepen zijn klacht terzake van de hardhandige aanpak door aangeklaagde nader te onderbouwen en een gesprek aan te gaan met het bevoegd gezag.

Bij brief, gedateerd 31 mei 1999, heeft klager aan de Commissie meegedeeld dat hij in afwachting van het oordeel van de Commissie geen gevolg zal geven aan de oproep van het bevoegd gezag.

Op 30 juni 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar betrokkenen buiten elkaars aanwezigheid zijn gehoord. Klager is verschenen, bijgestaan door zijn echtgenote en zijn neef, alsmede door de vertrouwenspersoon.

Voorts is aangeklaagde verschenen. Tenslotte is het bevoegd gezag verschenen bij gemachtigde, ***, voorzitter van het bestuur.

2. Standpunt van klager.

Klager heeft - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd.

Ten aanzien van aangeklaagde heeft klager gesteld, dat op 30 maart 1999 een incident heeft plaatsgevonden waarbij aangeklaagde klagers zoon ***, leerling van groep 7, fysiek hardhandig heeft aangepakt door hem een elleboogstoot in zijn middel en een stomp in de maag te geven.

Voorts heeft klager gesteld dat aangeklaagde *** vervolgens ten onrechte van school heeft geschorst, nadat klager aangeklaagde om opheldering had gevraagd over de toedracht van het incident.

Ten aanzien van het bevoegd gezag heeft klager gesteld dat het bevoegd gezag jegens hem onzorgvuldig heeft gehandeld door zich volledig achter aangeklaagde te stellen, de schorsing als terecht aan te merken en te verklaren dat het bevoegd gezag het betreurde dat *** na drie dagen weer toegelaten moest worden tot de school.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Deze Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klager binnen genoemde termijn is ingediend.

A. Ten aanzien van de tegen aangeklaagde ingediende klacht overweegt de Commissie het volgende.

1. Klager heeft aangeklaagde ten eerste verweten dat hij *** op 30 maart 1999 fysiek hardhandig heeft aangepakt door hem een elleboogstoot in zijn zij en een stomp in de maag te geven.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Bedoelde incidenten hebben volgens klager 's ochtends plaatsgevonden onderweg naar de kerk en later op de ochtend voorafgaand aan de middagpauze. Aanleiding was een gesprek tussen aangeklaagde en *** over een beschadigde deur in de school. Naar de oorzaak van de beschadiging gevraagd, heeft *** beide keren tegen aangeklaagde gezegd dat hij er niets van afwist. Klager heeft, afgaande op de verklaring van zijn zoon dienaangaande, gesteld dat aangeklaagde *** vervolgens (onderweg naar de kerk) een elleboogstoot in zijn zij heeft gegeven en (later op school) een stomp in de maag.

Hiermee geconfronteerd heeft aangeklaagde ten stelligste ontkend wat klager hem heeft verweten.

Wel heeft aangeklaagde verklaard dat hij de manier waarop passen op zijn vragen heeft geantwoord zeer brutaal vond en dat hij *** om die reden mogelijk aan zijn schouder heeft gepakt of geduwd. De stelling van klager dat hij *** een elleboogstoot zou hebben toegediend en hem zou hebben gestompt, heeft aangeklaagde echter resoluut van de hand gewezen.

Derhalve stelt de Commissie vast dat de verklaringen van (de zoon van) klager en aangeklaagde lijnrecht tegenover elkaar staan.

Voorts overweegt de Commissie dat door klager weliswaar twee schriftelijke verklaringen zijn overgelegd van ouders van medeleerlingen van ***, waaruit volgens klager zou kunnen worden afgeleid dat de betreffende medeleerlingen ***'s versie van het gebeurde zouden kunnen bevestigen. Tevens is meegedeeld dat nog twee andere ouders een dergelijke verklaring zouden kunnen afleggen.

Ten aanzien van die verklaringen heeft klager echter meegedeeld dat de betreffende ouders anoniem wensen te blijven uit vrees voor eventuele nadelige gevolgen voor hun kinderen, die in het komende schooljaar bij aangeklaagde in de klas zullen zitten.

Ter zitting heeft klager aan de Commissie nogmaals met klem verzocht de betreffende verklaringen vertrouwelijk te behandelen en aangeklaagde en het bevoegd gezag niet op de hoogte te brengen van de namen van de betreffende ouders.

De Commissie is van oordeel dat dit verzoek om vertrouwelijkheid dient te worden gerespecteerd. Het feit dat de betreffende ouders anoniem wensen te blijven, dient er naar het oordeel van de Commissie echter toe te leiden, dat aan de verklaringen niet het belang kan worden gehecht dat klager eraan gehecht zou willen zien.

Bij de beoordeling van klachten, in het bijzonder over ernstige zaken als fysiek hardhandig aanpakken c.q. mishandeling van leerlingen, dient de Commissie immers de beginselen van een eerlijke en zorgvuldige klachtbehandeling in acht te nemen. Uit deze beginselen vloeit onder meer voort dat een aangeklaagde in beginsel het recht heeft kennis te nemen van de klacht en van de identiteit van de klager, teneinde zich zinnig te kunnen verweren. Hetzelfde geldt met betrekking tot verklaringen van derden omtrent de op de klacht betrekking hebbende feiten en omstandigheden.

De Commissie is niet gebleken van omstandigheden op grond waarvan ten aanzien van aangeklaagde op dit uitgangspunt een uitzondering zou moeten worden gemaakt.

Dit betekent dat de Commissie de door klager overgelegde verklaringen niet bij haar oordeel over de onderhavige klacht kan betrekken.

Vervolgens overweegt de Commissie dat niet gebleken is van (andere) aanwijzingen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan het fysiek hardhandig aanpakken van *** op 30 maart 1999.

Het voorgaande overwegende komt de Commissie tot het oordeel dat klager er niet in is geslaagd voldoende aannemelijk te maken dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan hetgeen klager hem heeft verweten.

Dit betekent dat de klacht in zoverre ongegrond dient te worden verklaard.

2. Voorts heeft klager aangeklaagde verweten dat hij *** ten onrechte van school heeft geschorst. Meer in het bijzonder heeft klager aangevoerd dat de schorsing is ingegeven door een conflict tussen klager en aangeklaagde, waar *** in feite buiten stond.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat leerkrachten, schoolleiding en bevoegd gezag (hierna: een school) in het algemeen de bevoegdheid hebben disciplinaire maatregelen op te leggen aan leerlingen die zich gedragen op een wijze die de school ontoelaatbaar acht. Deze bevoegdheid is inherent aan de taak en plicht van de school om zorg te dragen voor een veilige en ordelijke schoolsituatie.

Bij de uitoefening van bedoelde bevoegdheid dient een school het zorgvuldigheidsbeginsel in acht te nemen. Dit betekent dat een school, alvorens een maatregel op te leggen, alle betrokken belangen dient af te wegen, en voorts dat het besluit tot het opleggen van een maatregel op zorgvuldige wijze dient te worden gemotiveerd en bekendgemaakt.

Daarnaast moet er sprake zijn van een redelijke verhouding tussen een opgelegde maatregel en de ontoelaatbaarheid van het gedrag waarvoor de maatregel wordt opgelegd.

Ten aanzien van de vraag welk gedrag als ontoelaatbaar wordt aangemerkt en op welke wijze daarop wordt gereageerd, hebben scholen beoordelingsvrijheid. De Commissie respecteert deze beoordelingsvrijheid, hetgeen betekent dat zij niet snel haar eigen oordeel voor dat van een school in de plaats zal stellen. Derhalve zal de Commissie een klacht met betrekking tot een opgelegde maatregel in het algemeen pas gegrond verklaren, indien geoordeeld moet worden dat de school in redelijkheid, na afweging van alle feiten en omstandigheden van het concrete geval, niet tot het opleggen van de betreffende maatregel heeft kunnen beslissen.

In het onderhavige geval heeft aangeklaagde aan *** een maatregel opgelegd, die eruit heeft bestaan dat *** na de middagpauze van 30 maart 1999 niet meer op school mocht komen. Deze maatregel is gelijk te stellen met een schorsing.

Tussen klager en aangeklaagde bestaat, gelet op hun schriftelijke en mondelinge verklaringen tegenover de Commissie, geen verschil van mening over de wijze waarop de maatregel tot stand is gekomen, bekend is gemaakt en gemotiveerd.

Derhalve gaat de Commissie er in het navolgende vanuit, dat aangeklaagde het besluit om *** te schorsen heeft genomen, toen klager hem tijdens de middagpauze van 30 maart 1999 belde om om opheldering te vragen over de gebeurtenissen eerder die dag op weg naar de kerk en op school. Daarbij heeft aangeklaagde klager meegedeeld dat *** pas weer op school mocht komen als klager zijn stelling ten aanzien van de fysiek hardhandige aanpak zou terugnemen, dan wel als klager het gestelde zou hebben bewezen.

De Commissie stelt vast dat aangeklaagde de schorsing mondeling aan klager heeft meegedeeld. Voorts heeft aangeklaagde aan de schorsing geen termijn verbonden.

Ten aanzien van besluiten tot schorsing van een leerling vloeit uit het zorgvuldigheidsbeginsel voort, dat deze besluiten schriftelijk moeten worden genomen met vermelding van de duur van de schorsing.

Uit het voorgaande volgt dat aangeklaagde deze formele zorgvuldigheidseisen jegens klager niet in acht heeft genomen.

Voorts geldt ten aanzien van een besluit tot schorsing van een leerling dat dit een ingrijpende maatregel is, waartoe in beginsel eerst zal worden besloten indien een leerling zich bij herhaling schuldig maakt aan overtreding van de in de school geldende regels of aan (ander) ernstig wangedrag.

Uit hetgeen aangeklaagde op dit punt schriftelijk en ter zitting naar voren heeft gebracht, leidt de Commissie af dat aan de schorsing van *** niet zozeer diens eigen gedrag ten grondslag heeft gelegen, maar juist het gedrag van klager.

In dat verband heeft aangeklaagde verklaard, dat hij het onaanvaardbaar achtte dat klager zonder meer is afgegaan op ***'s versie van het gebeurde, en dat klager hem tijdens het telefoongesprek confronteerde met harde beschuldigingen van kindermishandeling. Aangeklaagde heeft gesteld dat hij zich tegen deze - naar zijn stellige overtuiging onterechte beschuldigingen - moest en mocht verweren en dat hij met dat doel heeft besloten *** de toegang tot de school te ontzeggen, totdat klager de beschuldigingen zou intrekken of waarmaken.

De Commissie is van oordeel dat deze reden voor de schorsing van *** volstrekt ontoelaatbaar is. Door het in zijn ogen ontoelaatbare gedrag van klager ten grondslag te leggen aan de schorsing van ***, is aangeklaagde volledig voorbij gegaan aan de aard en het doel van de schorsing als disciplinaire maatregel.

Zelfs indien zou moeten worden aangenomen dat *klager* zich jegens aangeklaagde zeer onheus heeft gedragen en hem zonder meer heeft beschuldigd van kindermishandeling - hetgeen overigens door klager wordt ontkend -, had aangeklaagde zich moeten realiseren dat die omstandigheid nooit een toelaatbare reden zou kunnen zijn om *** van school te schorsen.

Voor zover aangeklaagde de schorsing mede heeft opgelegd, omdat *** jegens hem brutaal is geweest tijdens het gesprek over de beschadigde deur of omdat hij aan zijn ouders heeft verteld dat aangeklaagde hem een elleboogstoot en stomp in de maag zou hebben gegeven, is de Commissie van oordeel dat deze gedragingen in redelijkheid niet zodanig ontoelaatbaar kunnen worden geacht dat het opleggen van een schorsing een gerechtvaardigde reactie is.

Bij dat oordeel neemt de Commissie in aanmerking dat een schorsing een ingrijpende maatregel is, die - zeker in het basisonderwijs - als ultimum remedium dient te worden beschouwd. De Commissie wijst er nogmaals op dat het in de rede ligt slechts voor deze maatregel te kiezen, indien een leerling zich herhaaldelijk schuldig maakt aan overtreding van schoolregels of (ander) ernstig wangedrag.

Uit het voorgaande volgt dat aangeklaagde naar het oordeel van de Commissie in redelijkheid niet kon komen tot het besluit *** van school te schorsen.

Dit betekent dat de klacht in zoverre gegrond dient te worden verklaard.

B. Ten aanzien van het bevoegd gezag heeft klager gesteld dat het jegens hem onzorgvuldig heeft gehandeld door zich volledig achter aangeklaagde te stellen, de schorsing als terecht aan te merken en te verklaren dat het bevoegd gezag het betreunde dat *** na drie dagen weer toegelaten moest worden tot de school.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Namens het bevoegd gezag is aangevoerd dat zijn handelen in de onderhavige kwestie is gebaseerd op het uitgangspunt, dat het bevoegd gezag vanuit zijn verantwoordelijkheid als werkgever in de eerste plaats de belangen van zijn werknemers dient te beschermen.

Deze verantwoordelijkheid jegens zijn werknemers laat naar het oordeel van de Commissie onverlet, dat het bevoegd gezag evenzeer een verantwoordelijkheid heeft jegens ouders en met name leerlingen van onder zijn gezag vallende scholen. Artikel 2 van de Wet op het Primair Onderwijs bestempelt niet voor niets kinderen vanaf de leeftijd van 4 jaar tot doelgroep van het basisonderwijs.

Voorts impliceert de verantwoordelijkheid als werkgever jegens werknemers juist ook, dat het bevoegd gezag op zorgvuldige en objectieve wijze onderzoek verricht naar de gegrondheid van tegen zijn werknemers ingediende klachten.

De Commissie stelt vast dat het bevoegd gezag op geen enkele wijze nader onderzoek heeft verricht of laten verrichten naar de omstandigheden die klager aanleiding hebben gegeven de klacht jegens aangeklaagde in te dienen. Daaraan doet niet af dat klager, ondanks herhaalde verzoeken daartoe, geen namen heeft genoemd van eventuele getuigen van het incident op 30 maart 1999. Naar het oordeel van de Commissie had het immers op de weg van het bevoegd gezag gelegen om in ieder geval collega's van aangeklaagde te vragen of zij iets herkenden van de klacht. Voorts had het bevoegd gezag de vertrouwenspersoon, meer dan nu is gebeurd, kunnen inschakelen om duidelijkheid te verkrijgen over hetgeen is voorgevallen.

Door aldus na te laten uit eigen beweging nader onderzoek te (laten) verrichten, heeft het bevoegd gezag de indruk gewekt zich op voorhand reeds achter aangeklaagde te stellen en de klacht van klager niet voldoende serieus te nemen. In zoverre is het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie jegens klager tekort geschoten.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat het bevoegd gezag van oordeel is dat aangeklaagde *** terecht van school heeft geschorst. Dit kan worden afgeleid uit de brief namens het bevoegd gezag, gedateerd 2 april 1999, alsmede uit de verklaring namens het bevoegd gezag ter zitting.

Zoals hiervoor onder A.2 is overwogen, deelt de Commissie dat oordeel niet.

Nu de klacht ten aanzien van de schorsing jegens aangeklaagde naar het oordeel van de Commissie gegrond dient te worden verklaard, geldt hetzelfde jegens het bevoegd gezag.

Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat het bevoegd gezag in deze een eigen verantwoordelijkheid had om de toelaatbaarheid van de schorsing te beoordelen, omdat klager zich bij brief van 31 maart 1999 direct tot het bevoegd gezag had gewend met een klacht dienaangaande.

Voor zover moet worden aangenomen dat het bevoegd gezag zelf heeft uitgezocht of de ingezette schorsing kon worden voortgezet, kan de Commissie zich - gelet op de kanttekeningen die bij de onderhavige schorsing te plaatsen zijn - niet aan de indruk onttrekken dat dit onderzoek buitengewoon summier is geweest.

Tenslotte overweegt de Commissie het volgende.

Bij brief, gedateerd 2 april 1999, heeft het bevoegd gezag klager meegedeeld dat de schorsing van *** niet mocht worden verlengd, zodat *** weer zou worden toegelaten tot de school. Daarbij is aangegeven dat het bevoegd gezag het ten eerste betreunde dat *** weer moest worden toegelaten, terwijl de beledigingen die klager aangeklaagde had gemaakt niet ongedaan waren gemaakt.

Klager heeft gesteld dat uit deze passage duidelijk blijkt dat de schorsing was ingegeven door een conflict tussen klager en aangeklaagde, en voorts dat hij de passage als hard en grievend heeft ervaren.

De Commissie kan zich voorstellen dat klager de gewraakte passage aldus heeft geïnterpreteerd. Naar het oordeel van de Commissie heeft het bevoegd gezag derhalve in zoverre jegens klager en in het bijzonder jegens *** onzorgvuldig gehandeld.

Uit hetgeen hiervoor is overwogen vloeit voort dat de klacht ten aanzien van het bevoegd gezag naar het oordeel van de Commissie eveneens gegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klacht jegens aangeklaagde, zoals in het voorgaande besproken onder A.1, ongegrond;
- verklaart de klacht jegens aangeklaagde, zoals in het voorgaande besproken onder A.2, gegrond;
- verklaart de klacht jegens het bevoegd gezag gegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag het initiatief te nemen tot een gesprek met klager en aangeklaagde, teneinde de onderlinge verhoudingen zo spoedig mogelijk te normaliseren en het wederzijdse vertrouwen te herstellen. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan dit gesprek plaatsvinden onder begeleiding van een voor betrokkenen aanvaardbare derde. Ook overigens dient het bevoegd gezag de voorwaarden te creëren dat dit gesprek op een zodanige manier plaatsvindt, dat een positieve afloop mogelijk is.

Ervan uitgaande dat *** in het schooljaar 1999-2000 bij aangeklaagde in de klas zal zitten, benadrukt de Commissie voor alle betrokkenen bij deze klacht, dat het belang van *** voorop dient te staan bij de pogingen tot een goede afwikkeling te komen van de onderhavige klachtprocedure.

Voorts adviseert de Commissie het bevoegd gezag met aangeklaagde in gesprek te treden over het beleid inzake disciplinaire maatregelen op school en daarbij afspraken te maken over de voorwaarden waaronder disciplinaire maatregelen worden opgelegd.

Aldus gegeven op _____ door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. K.M.P.A.M. Habryka en mr. F.J. Agema als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummers: 98002, 98003, 98004, 98005, 98009.

Sexuele intimidatie, fysiek geweld, grof taalgebruik

Klacht over manier van omgang met kinderen in de klas, waaronder seksuele intimiteiten, fysiek geweld en grof taalgebruik. Op grond van de stukken en hetgeen door betrokkenen verklaard is tijdens de hoorzittingen concludeert de Commissie dat klagers hetgeen aangeklaagde verweten wordt, onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt. Hoewel de Commissie niet wil uitsluiten dat aangeklaagde in zijn enthousiasme en liefde voor het vak soms de juiste verhoudingen uit het oog heeft verloren, is de Commissie niet gebleken dat daardoor grenzen op een onaanvaardbare wijze zijn overschreden. De Commissie kan zich ten aanzien van de onderhavige klachten niet aan de indruk onttrekken dat onvoldoende is gepoogd de door klagers gesignaleerde problemen op school- c.q. bestuursniveau op te lossen. De Commissie stelt verder vast dat het bevoegd gezag (nog) niet, zoals de Klachtenregeling voorschrijft, beschikt over een vertrouwenspersoon. De Commissie sluit niet uit dat een dergelijke functionaris hier een nuttige rol had kunnen spelen.

Advies aan:

het bestuur van *** (verder te noemen: het bevoegd gezag).

Inzake de klachten van:

1. t/m 5 (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brieven van respectievelijk 28 september 1998, 30 september 1998 en 2 november 1998 is een vijftal klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), personeelslid van ***.

Bij schrijven gedagtekend 18 oktober 1998 heeft de voorzitter van de Commissie het bevoegd gezag in overweging gegeven bedoelde klachten zelf in behandeling te nemen.

Bij brief van 26 oktober 1998 heeft het bevoegd gezag deze suggestie van de hand gewezen.

Op 5 november 1998 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , alwaar klagers sub 1 t/m 4 zijn verschenen, alsmede het bevoegd gezag bij gemachtigden *** (voorzitter), *** (vice-voorzitter) en *** (directeur).

Op 12 november 1998 heeft de Commissie wederom een hoorzitting gehouden te *** , alwaar aangeklaagde is verschenen, bijgestaan door zijn raadsman mr. *** , medewerker van de Onderwijsbonden CNV.

2. Standpunt van klagers.

Klagers hebben - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd:

* klager sub 1: de klachten betreffen het schooljaar 1995-1996, toen zoon *** bij aangeklaagde in de klas zat, alsmede het schooljaar 1997-1998, toen dochter *** bij hem in de klas zat. Concreet wordt aangeklaagde onder meer verweten: grof tot zeer grof taalgebruik, het stelselmatig en het in het openbaar vernederen van leerlingen, flirten met meisjes, het op schoot nemen van leerlingen, het veelvuldig pesten van leerlingen, het veelvuldig dreigen met fysiek geweld, het toe passen van fysiek geweld, de manier waarop leerlingen door ziekte opgelopen achterstanden moeten inhalen, zijn hond op tafels in de klas laten poepen en pl *** , de gehanteerde leer methode, de wijze waarop verjaardagen worden gevierd, een angstaanjagende houding.

* klagers sub 2: de klachten betreffen het schooljaar 1997-1998, toen dochter *** bij aangeklaagde in de klas zat. Concreet wordt aangeklaagde onder meer verweten: 'speciale aandacht' voor *** , het op schoot nemen van leerlingen, de manier waarop leerlingen door ziekte opgelopen achterstanden

moeten inhalen, seksueel getinte handtastelijkheden, de manier waarop verjaardagen in de klas worden gevierd, ongewenste huisbezoeken, zich bedreigend opstellen.

* klagers sub 3: de klachten betreffen het schooljaar 1996-1997, toen dochter *** bij aangeklaagde in de klas zat. Concreet wordt aangeklaagde onder meer verweten: de leermethode die hij in de klas hanteert, een onjuiste overdracht van maatschappelijke normen, het nablijven van leerlingen om werk af te maken, zeer grof taalgebruik, leerlingen op schoot nemen, de manier waarop verjaardagen in de klas worden gevierd, leerlingen verbieden om over bepaalde onderwerpen thuis te spreken, het alleen in de klas met de leerkracht laten nablijven, het niet kunnen scheppen van een veilig klimaat.

* klagers sub 4: de klachten betreffen het schooljaar 1996-1997, toen zoon *** bij aangeklaagde in de klas zat. Concreet wordt aangeklaagde onder meer verweten: de leermethode die hij in de klas hanteert, het op schoot nemen van leerlingen, een a-sociale maatschappijvisie, het uitspelen van de ouderlijke bezorgdheid, het betrekken van leerlingen in zijn privé-problemen, het uitsluiten van een groep kinderen van het sociale leven van de klas, een voedingsbodem scheppen voor pesten, mobiel telefoneren in de klas.

* klagster sub 5: de klachten betreffen het schooljaar 1996-1997, toen dochter *** bij aangeklaagde in de klas zat. Concreet wordt aangeklaagde onder meer verweten: het bespreken van privé-problemen in de klas, mobiel telefoneren in de klas, het scheppen van een slechte sfeer in de klas die bovendien een voedingsbodem biedt voor pesten, de leermethode die hij in de klas hanteert, de manier waarop verjaardagen in de klas worden gevierd, de manier waarop hij leerlingen aankijkt, vreemde opmerkingen die hij maakt.

3. Overwegingen van de Commissie.

Van toepassing is de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling).

Genoemde klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie. Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2 lid 1 en 2 en 4 van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klachten van klagers sub 3, 4 en 5 zien op gedragingen van beklagde, enkel in het schooljaar 1996-1997. De klacht van klager sub 1 heeft voorts ten dele - voor zover het betreft het kind Danny - betrekking op het schooljaar 1995-1996.

Dit betekent dat in dit verband niet voldaan wordt aan de voorwaarde dat een klacht binnen een jaar na de gedraging moet worden ingediend. Weliswaar voorzien de toepasselijke regels in de mogelijkheid dat de Commissie een ruimere termijn hanteert, doch de Commissie acht daartoe in het geval van klagers sub 1, 3, 4 en 5 onvoldoende aanleiding aanwezig. Klagers hebben in dit kader gewezen op het feit dat pas sinds kort de mogelijkheid bestaat om een klacht in te dienen bij een klachtencommissie. De Commissie ziet, nu bij de totstandkoming van de hier aan de orde zijnde voorschriften niet voor is gekozen ter zake een speciale voorziening te treffen, geen aanleiding om aan dit argument consequenties te verbinden.

Op grond van het vorenstaande concludeert de Commissie dat de klachten van klagers sub 1 (voor zover het betreft het schooljaar 1995-1996), 3, 4 en 5 niet-ontvankelijk moeten worden verklaard.

Met betrekking tot de klachten van klagers sub 1 (voor zover het betreft het schooljaar 1997-1998) en 2 overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat één van de uitgangspunten van de Klachtenregeling is, dat klachten in eerste instantie op schoolniveau, in goed overleg tussen ouders, leerlingen, personeel, schoolleiding en bestuur worden afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht niet verlangd kan worden, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaats gevonden, ligt een beroep op de Commissie pas voor de hand.

Niet alleen komt dit naar voren in de toelichting bij de Klachtenregeling, tevens is zulks verschillende malen uitgesproken tijdens de parlementaire behandeling van de zogeheten Kwaliteitswet.

De Commissie kan zich ten aanzien van de onderhavige klachten niet aan de indruk onttrekken dat onvoldoende is gepoogd de door klagers gesignaleerde problemen op school- c.q. bestuursniveau op te lossen.

Weliswaar waren de directeur van de school en individuele bestuursleden van bedoelde problematiek (via klagers sub 3 en sub 4) reeds op de hoogte, in een bestuursvergadering is het niet aan de orde geweest. Desgevraagd hebben de vertegenwoordigers van het bevoegd gezag tijdens de hoorzitting verklaard dat zij in september 1998 voor het eerst van de klachten vernamen. Daarnaast heeft de directeur verklaard dat de klachten van klagers sub 1 en sub 2 voor hem een complete verrassing waren. Gebleken is voorts dat de in september 1998 geuite klachten, daartoe uitgenodigd via een schrijven van de directeur van de school van 22 september 1998, rechtstreeks zijn ingediend bij de Commissie. Hoewel begrip bestaat voor het argument van het bevoegd gezag, dat het met het onmiddellijk inschakelen van de Commissie de schijn van partijdigheid ('doofpot') heeft willen voorkomen, laat zulks onverlet dat het primair de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag is om aan problemen als hier aan de orde het hoofd te bieden.

De Commissie stelt verder vast dat het bevoegd gezag (nog) niet, zoals de Klachtenregeling voorschrijft, beschikt over een vertrouwenspersoon. De Commissie sluit niet uit dat een dergelijke functionaris hier een nuttige rol had kunnen spelen.

In dit verband wijst zij erop dat klagers aanvankelijk hebben verzocht om vertrouwelijke behandeling van hun klachten, althans ten opzichte van aangeklaagde. Aangezien de beginselen van een behoorlijke procedure met zich brengen dat een aangeklaagde in ieder geval van de Commissie dient te vernemen wie er een klacht tegen hem heeft ingediend en wat de klacht precies behelst, was de Commissie van oordeel dat aan deze wens van klagers geen gevolg kon worden gegeven. Klagers zijn hier tijdens de hoorzitting ook op gewezen. Mogelijkerwijs had een vertrouwenspersoon die vertrouwelijkheid in een eerder stadium van de procedure wel kunnen waarborgen.

Ten aanzien van de inhoudelijke kant van de zaak overweegt de Commissie tenslotte het volgende.

Klagers sub 1 en 2 hebben een aantal klachten ten aanzien van het functioneren van aangeklaagde in het schooljaar 1997-1998 naar voren gebracht. De inhoud van die klachten is beknopt weergegeven in rubriek 2.

Daarmede geconfronteerd heeft aangeklaagde alle aantijgingen van de hand gewezen. Desgevraagd heeft aangeklaagde onder meer aangegeven dat hij in het verleden soms kinderen op schoot nam, doch dat hiervan - na een gesprek hierover met de directeur in het schooljaar 1996/1997 - geen sprake meer kan zijn geweest. Andere gewraakte voorvallen zijn voor hem wel herkenbaar, doch moeten anders worden uitgelegd of in een andere context worden geplaatst. De hem verweten seksuele intimiteiten, fysiek geweld en grof taalgebruik heeft aangeklaagde nadrukkelijk ontkend.

Op zijn beurt heeft aangeklaagde schriftelijke verklaringen overgelegd, waarin een 15-tal ouders c.q. ouderparen - kort gezegd - aangeeft zich niet te herkennen in de tegenover aangeklaagde geuite klachten. Aangeklaagde heeft aangeboden, desverlangd, nog meer van dit soort verklaringen in te zullen zenden. Daarnaast heeft aangeklaagde de Commissie een verslag van een met hem op 18 november 1997 gehouden functioneringsgesprek ter hand gesteld. De Commissie stelt vast dat de inhoud van dit verslag, waarin geen aanknopingspunten zijn te vinden voor klachten als hier aan de orde, correspondeert met hetgeen de directeur van de school omtrent het functioneren van aangeklaagde tijdens de hoorzitting heeft verklaard.

Op grond van de stukken en hetgeen door betrokkenen verklaard is tijdens de hoorzittingen concludeert de Commissie dat klagers hetgeen aangeklaagde verweten wordt, onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt. Hoewel de Commissie niet wil uitsluiten dat aangeklaagde in zijn enthousiasme en liefde voor het vak soms de juiste verhoudingen uit het oog heeft verloren, is de Commissie niet gebleken dat daardoor grenzen op een onaanvaardbare wijze zijn overschreden. Dit betekent dat de klachten van klager sub 1 (voor zover het betreft het schooljaar 1997-1998) en klagers sub 2 ongegrond moeten worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klachten van klager sub 1 (voor zover het betreft het schooljaar 1997-1998) en klagers sub 2 ongegrond;
- verklaart de klachten van klagers sub 1 (voor zover het betreft het schooljaar 1995-1996), sub 3, sub 4 en sub 5 niet-ontvankelijk.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Op grond van het vorenstaande adviseert de Commissie het bevoegd gezag in ieder geval op korte termijn tenminste één vertrouwenspersoon aan te stellen.

Daarnaast geeft zij het bevoegd gezag in overweging de betrokken leerkracht, die thans met ziekteverlof is, onder deskundige begeleiding op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen, waarbij te denken valt aan begeleiding vanwege een schoolbegeleidingsdienst, weer tot het werk toe te laten.

Met bedoelde begeleiding wordt tegemoet gekomen aan gevoelens van onrust die in ieder geval onder een deel van de ouderpopulatie leven. Voorts wordt de betrokken leerkracht daarmee beter in staat gesteld de draad weer op te pakken. Bovendien worden, door thans begeleiding te bieden, mogelijke klachten in de toekomst wellicht voorkomen.

Aldus gegeven op 9 december 1998 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mr. W. van Blitterswijk-Dansberg en drs. L. van Noort als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

klacht 99033

Sexueel misbruik

Klacht inzake seksueel misbruik niet ontvankelijk wegens overschrijden van de leeftijd van 18 jaar.

Voorburg, 28 oktober 1999

Geachte ***,

Met betrekking tot bovengenoemde klacht bericht ik u het volgende.

In uw klachtbrief d.d. 24 september 1999 heeft u een klacht naar voren gebracht jegens ***, docent aan de *** school voor s.v.o./l.o.m. *** te ***. Uw klacht heeft betrekking op de (seksuele) relatie die sinds voorjaar 1998 zou bestaan tussen deze docent en uw dochter ***. Uit uw brief komt naar voren dat u *** in het bijzonder misbruik van zijn machtspositie jegens een ex-leerlinge verwijt.

De Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (de Commissie) behandelt klachten op basis van de (model)klachtenregeling (hierna: de Klachtenregeling), zoals die is vastgesteld door de Besturenraad PCO te Voorburg. In de Klachtenregeling is onder meer aangegeven wie klachten bij de Commissie kunnen indienen.

In artikel 1, onder c, van de Klachtenregeling is het begrip klager, voor zover hier van belang, gedefinieerd als:

- een (ex-)leerling;
- een ouder/voogd/verzorger van een minderjarige (ex-)leerling.

Deze bepaling impliceert dat meerderjarige leerlingen zelf klachten kunnen indienen bij de Commissie, en dat ouders dat - uitsluitend - kunnen doen indien de betreffende leerling nog minderjarig is. Aan deze bepaling ligt het uitgangspunt ten grondslag dat meerderjarigen geacht worden in staat te zijn zelf hun belangen te behartigen.

In uw klachtbrief heeft u vermeld dat uw dochter op 14 juni 1999 de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt. Dit betekent dat zij op het moment van indienen van de klacht meerderjarig was. Uit deze omstandigheid vloeit voort dat u als ouder op het moment van indienen van de klacht niet (langer) binnen de reikwijdte van de Klachtenregeling viel.

Het feit dat uw klacht betrekking heeft op gedragingen die al plaatsvonden toen uw dochter nog minderjarig was, alsmede de omstandigheid dat uw dochter mogelijk minder goed in staat is haar eigen belangen te behartigen, kan er niet toe leiden dat afgeweken wordt van het bepaalde in artikel 1, onder c, van de Klachtenregeling.

Gelet op het voorgaande is besloten uw klacht niet in behandeling te nemen.

***, directeur van de betrokken school, is van deze beslissing op de hoogte gesteld.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik,

Hoogachtend,

mr. H.C. Naves, voorzitter

Klachtnummer: 99008.

Sexuele intimidatie

Hoewel niet kan worden uitgesloten dat aangeklaagde klaagster met een seksuele bijbedoeling heeft aangeraakt en toegesproken op de wijze die klaagster heeft beschreven, is naar het oordeel van de Commissie de enkele verklaring van klaagster onvoldoende om aan te nemen dat aangeklaagde de gestelde seksuele intimidatie heeft gepleegd.

Advies aan:

het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klaagster).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 9 februari 1999, na doorzending door het bevoegd gezag binnengekomen op 26 februari 1999, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van de heer *** (verder te noemen: aangeklaagde), werkzaam als assistent techniek op het *** te ***. Aangeklaagde is op deze school werkzaam op basis van een detacheringsovereenkomst tussen het bevoegd gezag en de Stichting ***.

Bij brief, gedateerd 29 maart 1999, heeft de locatie-directeur van de betrokken school, de heer ***, desgevraagd aan de Commissie meegedeeld welke stappen tot dan toe zijn ondernomen naar aanleiding van de ingediende klacht. Daarbij is onder meer aangegeven dat in overleg met de Stichting *** is besloten aangeklaagde met ingang van 29 januari 1999 de toegang tot de school te ontzeggen.

Op 6 april 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar klaagster en haar ouders zijn verschenen, alsmede de heer *** (locatie-directeur) en het bevoegd gezag bij gemachtigde de heer ***. Tevens is aangeklaagde verschenen.

2. Standpunt van klaagster.

Klaagster heeft gesteld dat aangeklaagde haar seksueel heeft geïntimideerd door haar van achteren aan te raken bij haar borsten, in het Hindoestaans om een kus te vragen en te zeggen hoeveel hij van haar houdt, waarbij hij tevens heeft gezegd dat zij hierover tegen niemand iets mocht zeggen.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klaagster binnen genoemde termijn is ingediend.

In artikel 1, onder g, van de Klachtenregeling is het begrip aangeklaagde gedefinieerd als: "een (ex-) leerling, ouder/voogd/verzorger van een minderjarige (ex-)leerling, (een lid van) het personeel, (een lid van) de directie, (een lid van) het bevoegd gezag of een vrijwilliger die werkzaamheden verricht voor de school, alsmede *een persoon die anderszins deel uitmaakt van de schoolgemeenschap.*"

De Commissie stelt vast dat aangeklaagde op basis van een detacheringsovereenkomst werkzaam was op de betrokken school. Formeel is hij als zogenaamde banenpooler in dienst van de Stichting ***. Dit betekent dat aangeklaagde niet werkzaam is in dienst van het bevoegd gezag en derhalve als zodanig geen lid is van het personeel van de betrokken school.

Vervolgens stelt de Commissie vast dat aangeklaagde tenminste tien maanden als assistent techniek werkzaam is geweest op de betrokken school en een volledige werkweek van 32 uur maakte. In die periode heeft hij in elf groepen, elk groter dan twintig leerlingen, gewerkt.

Op grond van het voorgaande concludeert de Commissie dat aangeklaagde weliswaar niet als lid van het personeel, maar wel *anderszins* deel uitmaakte van de betrokken schoolgemeenschap, zodat hij binnen het bereik van de Klachtenregeling valt.

Er bestaat derhalve voor de Commissie geen beletsel om de klacht inhoudelijk te beoordelen.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Klaagster verwijt aangeklaagde dat hij haar op 28 januari 1999 rond 15.45 uur in het technieklokaal, waar zij met hem alleen was, seksueel heeft geïntimideerd. Klaagster heeft gesteld dat aangeklaagde haar van achteren heeft aangeraakt bij haar borsten, dat hij haar in het Hindoestaans om een kus heeft gevraagd en gezegd heeft hoeveel hij van haar houdt. Tenslotte heeft klaagster gesteld dat aangeklaagde daarbij heeft gezegd dat klaagster hierover tegen niemand iets mocht zeggen.

Hiermee geconfronteerd heeft aangeklaagde ten stelligste ontkend dat hij klaagster op de weergegeven wijze heeft aangeraakt en toegesproken. Daarbij heeft hij verklaard, dat hij op de bewuste dag en rond het genoemde tijdstip inderdaad met klaagster alleen was in het technieklokaal, en dat hij zonder enige bijbedoeling van achteren zijn handen op haar schouders heeft gelegd om haar zachtjes richting de deur te duwen en te bewegen het lokaal te verlaten.

Op basis van de verklaringen van klaagster en aangeklaagde stelt de Commissie vast dat aangeklaagde op 28 januari 1999 rond 16.00 uur met klaagster alleen was in het technieklokaal, en dat hij klaagster ongevraagd en zonder noodzaak heeft aangeraakt.

Voor het overige staan de verklaringen van klaagster en aangeklaagde tegenover elkaar.

De Commissie stelt verder vast dat er geen getuigen zijn van het betreffende voorval.

Vervolgens overweegt de Commissie dat ter zitting door de directeur van de betrokken school is verklaard, dat hij niet eerder geconfronteerd is met (al dan niet vergelijkbare) klachten over aangeklaagde. Er zijn niet eerder signalen of aanwijzingen geweest dat aangeklaagde op ongeoorloofde wijze, met een seksuele bijbedoeling, leerlingen zou aanraken of benaderen.

In dit verband is ter zitting door de directeur en de gemachtigde van het bevoegd gezag voorts nog verklaard dat de Stichting *** alle banenpoolers die zij in dienst heeft 'screent' op geschiktheid voor het werk waarvoor ze worden gedetacheerd, en dat uit de screening van aangeklaagde voor zover zij weten geen problemen naar voren zijn gekomen.

Daarbij is echter tevens aangegeven dat het bevoegd gezag wisselende ervaringen heeft met de banenpoolers en dat er inmiddels twijfels bestaan over de betreffende screening. Om die reden is inmiddels met de Stichting *** afgesproken dat voortaan een verklaring van goed gedrag wordt overgelegd van de banenpoolers die door het bevoegd gezag via de Stichting worden ingeleend.

Uit het voorgaande volgt dat er geen directe of indirecte aanwijzingen zijn die de stellingname van klaagster (kunnen) ondersteunen.

Hoewel niet kan worden uitgesloten dat aangeklaagde klaagster met een seksuele bijbedoeling heeft aangeraakt en toegesproken op de wijze die klaagster heeft beschreven, is naar het oordeel van de Commissie de enkele verklaring van klaagster onvoldoende om aan te nemen dat aangeklaagde de gestelde seksuele intimidatie heeft gepleegd.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat de klacht naar het oordeel van de Commissie ongegrond dient te worden verklaard.

Nu er naar het oordeel van de Commissie onvoldoende bewijs is geleverd dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksuele intimidatie van een aan zijn zorg toevertrouwde, minderjarige leerlinge, kan niet zonder meer gezegd worden dat aangeklaagde ongeschikt is voor het verrichten van werkzaamheden op scholen c.q. in het onderwijs.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het feit dat de onderhavige detacheringsovereenkomst inmiddels is beëindigd, ziet de Commissie geen aanleiding een concreet advies uit te brengen aan het bevoegd gezag.

Aldus gegeven op 3 mei 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. L. van Noort en drs. K.B. Visser als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99012.

Geestelijke mishandeling door onrechtvaardig straffen.

Naar het oordeel van de Commissie heeft aangeklaagde op aanvaardbare en begrijpelijke wijze gereageerd op het gedrag van leerling en kan die reactie niet worden gekwalificeerd als (geestelijke) mishandeling. Dat klaagster mogelijk een andere interpretatie heeft gegeven aan opmerkingen, correcties en maatregelen van aangeklaagde, doet daar niet aan af.

Advies aan:

het bestuur van de Stichting *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klaagster).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij ongedateerde brief en bij brief, gedateerd 8 april 1999, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), personeelslid van *** te ***.

Bij brief, gedateerd 29 april 1999, heeft het bevoegd gezag de Commissie meegedeeld op welke wijze tot dan toe getracht is de onderhavige klacht in overleg tussen klaagster, aangeklaagde en directie op te lossen.

Op 3 juni 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , alwaar klaagster en haar partner zijn verschenen.

Voorts is aangeklaagde verschenen, bijgestaan door *** , intern begeleidster van voornoemde basisschool. Tenslotte zijn verschenen *** , directeur van voornoemde basisschool, en het bevoegd gezag bij gemachtigde, *** .

2. Standpunt van klaagster.

De klacht betreft het schooljaar 1998-1999, toen dochter *** bij aangeklaagde in groep 4 in de klas zat. Klaagster heeft gesteld dat aangeklaagde haar dochter geestelijk heeft mishandeld en onrechtvaardig heeft behandeld door haar te straffen voor dingen die zij niet heeft gedaan. Voorts heeft klaagster in meer algemene zin aangegeven dat zij het oneens is met de opvoedkundige aanpak van haar dochter door aangeklaagde.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2 lid 1 en 2 en 4 van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klaagster binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Klaagster heeft gesteld dat aangeklaagde *** geestelijk heeft mishandeld door haar ten overstaan van de groep uit te schelden voor 'baby'.
Tevens zou aangeklaagde *** ten onrechte hebben gestraft voor het veroorzaken van inktvlekken door haar die vlekken te laten schoonmaken.
Voorts zou aangeklaagde ***, anders dan haar klasgenootjes, met potlood hebben laten schrijven, en zou zij *** op losse blaadjes hebben laten schrijven in plaats van in een schrift. Tenslotte zou zij *** aan een tafeltje apart van de groep hebben gezet.

Ten aanzien van het uitschelden voor 'baby' heeft aangeklaagde verklaard dat zij wel eens tegen *** heeft gezegd dat zij zich niet als een baby moest gedragen.
Ten aanzien van de opdracht inktvlekken schoon te maken heeft aangeklaagde verklaard dat *** al enige tijd bezig was met kliederen met inkt en dat zij daarom op de gang is gezet, waar vervolgens weer inktvlekken zijn gemaakt. Omdat er geen andere kinderen op de gang waren, heeft aangeklaagde daaruit de conclusie getrokken dat *** de vlekken heeft veroorzaakt en bepaald dat zij ze dan ook zelf moest verwijderen.
Ten aanzien van het schrijven met potlood heeft aangeklaagde verklaard dat zij *** haar balpen heeft afgenomen, omdat zij voortdurend met inkt zat te kliederen.
Ten aanzien van het schrijven op losse velletjes op een apart geplaatst tafeltje, heeft aangeklaagde tenslotte verklaard dat dat heeft plaatsgevonden tijdens een toets, waarbij alle tafels iets uit elkaar geplaatst werden en alle leerlingen een los vel kregen om op te schrijven.

Met deze verklaring heeft aangeklaagde op een voor de Commissie overtuigende wijze bestreden dat zij *** geestelijk heeft mishandeld of anderszins onevenredig streng of onrechtvaardig heeft behandeld.

Dat *** mogelijk een andere interpretatie heeft gegeven aan opmerkingen, correcties en maatregelen van aangeklaagde, doet daar niet aan af.

Naar het oordeel van de Commissie heeft aangeklaagde op aanvaardbare en begrijpelijke wijze gereageerd op het gedrag van *** en kan die reactie niet worden gekwalificeerd als (geestelijke) mishandeling.

Uit het voorgaande vloeit voort dat de klacht in zoverre ongegrond dient te worden verklaard.

Klaagster heeft voorts bezwaren naar voren gebracht ten aanzien van de opvoedkundige aanpak van aangeklaagde in het algemeen. In dat verband heeft klaagster gesteld dat aangeklaagde bijzonder

streng is en dat met haar niet te praten valt over de gestelde regels en de wijze waarop die worden gehandhaafd.

Dienaangaande is zowel door aangeklaagde als de intern begeleider en de directeur van de betrokken school verklaard, dat aangeklaagde de groep van *** heeft overgenomen van een leerkracht die de kinderen op dat moment niet meer aankon. In dat kader zijn, in overleg met de directie, uitdrukkelijk afspraken gemaakt om voor de betreffende groep consequent regels te stellen en daar niet zomaar, op aandringen van ouders/verzorgers, van af te wijken. Deze afspraak is bewust en met opvoedkundig inzicht gemaakt, en is gericht op het creëren van een voor de leerlingen en leerkracht duidelijke, rustige en werkbare situatie. Tenslotte is door aangeklaagde, de intern begeleider en de directeur verklaard, dat deze aanpak de instemming heeft van de overige ouders/verzorgers van de betrokken leerlingen, en voorts dat deze aanpak inmiddels heeft geleid tot een prettige werksfeer in de groep.

Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat aangeklaagde als leerkracht bewust en weloverwogen heeft gehandeld, door voor *** en de andere leerlingen in de groep streng en consequent regels te stellen en te handhaven.

Dit betekent dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre eveneens ongegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene ziet de Commissie geen aanleiding om het bevoegd gezag te adviseren maatregelen te nemen ten aanzien van de betrokken leerkracht.

Aldus gegeven op 28 juni 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mr. W. van Blitterswijk-Dansberg en mr. M. Iedema als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 98008.

Hardhandige aanpak leerling

De Commissie stelt vast dat door de directie voldoende is gepoogd om de relatie tussen klaagster en aangeklaagde te verbeteren. Omdat gesprekken op school hebben voor klaagster niet tot een gewenst resultaat geleid, heeft de directeur klaagster gewezen op het bestaan van de Commissie en haar verwezen naar de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft niet gesproken met andere betrokkenen en heeft klaagster evenmin gewezen op mogelijke begeleiding van orthopedagogische aard, omdat dit naar haar mening haar taak en bevoegdheid als vertrouwenspersoon te buiten gaat. Terwijl dit volgens de Commissie dat het bij uitstek behoort tot de taak van een vertrouwenspersoon om dergelijke adviezen te verstrekken en door te verwijzen naar een ter zake deskundige persoon of instantie. Dit geldt te meer indien daardoor zou kunnen worden voorkomen dat een klacht officieel wordt ingediend bij de Commissie.

Wat betreft de hardhandige aanpak acht de commissie het niet onaannemelijk dat, de door aangeklaagde bewust en weloverwogen benaderingswijze, tot spanningen heeft geleid bij de dochter van klaagster en bij klaagster zelf. Daarbij in aanmerking genomen dat de dochter van klaagster in het betreffende schooljaar voor het eerst in haar leven geconfronteerd werd met anderen dan de haar vertrouwde gezinsleden, kan naar het oordeel van de Commissie niet worden uitgesloten dat het angstige gedrag van de dochter van klaagster zijn oorzaak mede vindt in gebeurtenissen die samenhangen met het schoolgaan. De commissie ziet geen aanleiding de klacht gegrond te verklaren.

Advies aan:

het bestuur van *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** (verder te noemen: klaagster).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief gedateerd 19 oktober 1998, binnengekomen op 29 oktober 1998, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde), personeelslid van ***.

Op 12 november 1998 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, alwaar klaagster en haar echtgenoot zijn verschenen.

Op 25 november 1998 heeft de Commissie wederom een hoorzitting gehouden te ***, alwaar aangeklaagde is verschenen. Tevens zijn verschenen ***, vertrouwenspersoon, ***, intern begeleidster van voornoemde basisschool, ***, directeur van voornoemde basisschool, alsmede het bevoegd gezag bij gemachtigde ***.

2. Standpunt van klaagster.

Klaagster heeft - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd.

De klacht betreft het schooljaar 1997-1998, toen dochter *** bij aangeklaagde in groep 1 in de klas zat.

In de klachtbrief heeft klaagster aangegeven dat zij vermoedt dat aangeklaagde haar dochter in het betreffende schooljaar hardhandig heeft aangepakt, hetgeen bij het meisje heeft geleid tot angst, slapeloosheid en lichamelijke klachten, zoals bedpl *** , spugen en blauwe plekken.

Klaagster heeft verder aangegeven dat gesprekken met aangeklaagde en de directeur haar geen duidelijkheid hebben gegeven over de voorvallen in de klas. Klaagster heeft de Commissie gevraagd te onderzoeken wat er concreet in het betreffende schooljaar is gebeurd tussen haar dochter en aangeklaagde, zodat zij inzicht krijgt in de oorzaak van de problemen van haar dochter.

Ter zitting van 12 november 1998 heeft klagster nog gesteld, dat haar dochter samen met haar tweelingbroertje in de groep bij aangeklaagde heeft gezeten. Daarbij heeft zij aangegeven dat aangeklaagde voortdurend heeft geprobeerd beide kinderen uit elkaar te houden, hetgeen voor haar dochter onbegrijpelijk en naar was.

3. Overwegingen van de Commissie.

Van toepassing is de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling).

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2 lid 1 en 2 en 4 van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagster binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de klacht van klagster overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat één van de uitgangspunten van de Klachtenregeling is, dat klachten in eerste instantie op schoolniveau, in goed overleg tussen ouders, leerlingen, personeel, schoolleiding en bestuur worden afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht niet verlangd kan worden, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaats gevonden, ligt een beroep op de Commissie voor de hand.

Niet alleen komt dit naar voren in de toelichting bij de Klachtenregeling, tevens is zulks verschillende malen uitgesproken tijdens de parlementaire behandeling van de zogeheten Kwaliteitswet.

In dit verband stelt de Commissie vast dat in het onderhavige geval door de directie voldoende is gepoogd om de relatie tussen klagster en aangeklaagde te verbeteren en de klacht (intern) op te lossen door middel van gesprekken tussen klagster, aangeklaagde en de intern begeleider. Tevens

is klaagster geadviseerd het school-maatschappelijk werk in te schakelen, teneinde voor haarzelf en haar dochter begeleiding te krijgen. Klaagster heeft dit advies niet opgevolgd.

De gesprekken op school hebben voor klaagster niet tot een gewenst resultaat geleid. De directeur heeft klaagster toen gewezen op het bestaan van de Commissie en haar verwezen naar de vertrouwenspersoon, die conform de Klachtenregeling is aangesteld door het onderhavige bevoegd gezag.

De vertrouwenspersoon heeft klaagster na een uitvoerig persoonlijk gesprek bijgestaan bij het formuleren van de klachtbrief. Ter zitting heeft de vertrouwenspersoon aangegeven dat zij zelf, vanwege de vertrouwensrelatie met klaagster, niet met andere betrokkenen bij school en bestuur heeft gesproken over de onderhavige klacht. Zij heeft klaagster evenmin gewezen op mogelijke begeleiding van orthopedagogische aard, omdat dit naar haar mening haar taak en bevoegdheid als vertrouwenspersoon te buiten gaat.

Dienaangaande overweegt de Commissie dat het naar haar oordeel in het algemeen bij uitstek behoort tot de taak van een vertrouwenspersoon om - binnen de grenzen die een klager aangeeft - dergelijke adviezen te verstrekken en door te verwijzen naar een ter zake deskundige persoon of instantie. Dit geldt te meer indien daardoor zou kunnen worden voorkomen dat een klacht officieel wordt ingediend bij de Commissie.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat klaagster in de loop van het schooljaar 1997-1998 zeer verontrust is geraakt door veranderingen in het gedrag van haar dochter ^{***}, en dat zij die veranderingen niet kan verklaren. Zij heeft de Commissie verzocht te onderzoeken, of de geconstateerde veranderingen veroorzaakt zijn door de wijze waarop aangeklaagde in het betreffende schooljaar met haar dochter is omgegaan.

In dit verband heeft klaagster aangegeven, dat haar dochter angstig reageert op aangeklaagde. Wanneer klaagster haar dochter vraagt wat er aan de hand is, antwoordt haar dochter dat zij dat niet mag zeggen. Op grond van deze reacties van haar dochter vermoedt klaagster, dat het gedrag van haar dochter veroorzaakt wordt door gebeurtenissen op school in de groep bij aangeklaagde.

Hiermee geconfronteerd heeft aangeklaagde verklaard dat de dochter van klaagster veel beslag legde op haar broertje, die daardoor naar haar mening belemmerd wordt in zijn eigen ontwikkeling. In het belang van beide kinderen heeft aangeklaagde hen zoveel mogelijk gestimuleerd om afzonderlijk hun gang te gaan en zelfstandig te werken en spelen op school.

De Commissie stelt vast dat er omtrent het intensief samen optrekken van beide kinderen op school verschil van inzicht bestaat tussen klaagster en aangeklaagde.

Op grond van de verklaringen van aangeklaagde en de intern begeleidster hieromtrent ter zitting, concludeert de Commissie echter, dat aangeklaagde in het betreffende schooljaar op dit punt bewust en weloverwogen heeft gehandeld vanuit haar didactisch-pedagogische visie, waarin zij gesteund wordt door de intern begeleidster van de betrokken basisschool.

De Commissie acht het niet onaannemelijk dat genoemde benaderingswijze van aangeklaagde tot spanningen heeft geleid bij de dochter van klaagster en bij klaagster zelf. Daarbij in aanmerking genomen dat de dochter van klaagster in het betreffende schooljaar voor het eerst in haar leven geconfronteerd werd met anderen dan de haar vertrouwde gezinsleden, kan naar het oordeel van de Commissie niet worden uitgesloten dat het angstige gedrag van de dochter van klaagster zijn oorzaak mede vindt in gebeurtenissen die samenhangen met het schoolgaan.

In deze omstandigheid ziet de Commissie echter geen aanleiding om de klacht gegrond te verklaren. Het is voor de Commissie wel aanleiding om klaagster te wijzen op het belang van deskundige begeleiding voor haar dochter, om zo inzicht te krijgen in het gedrag van haar dochter en de oorzaak van de ontstane onrust en spanningen.

Ten aanzien van de concrete klacht dat aangeklaagde de dochter van klaagster fysiek hardhandig heeft aangepakt, overweegt de Commissie het volgende.

Uit de verklaringen van klaagster en de vertrouwenspersoon leidt de Commissie af, dat de dochter van klaagster zou hebben gezegd dat de blauwe plekken zijn veroorzaakt door stoten of een val op school. Haar dochter zou derhalve niet hebben verklaard dat aangeklaagde de blauwe plekken heeft toegebracht.

Klaagster heeft echter uit de angstige reactie van haar dochter en uit het feit dat deze aangaf daarover niet te mogen praten van aangeklaagde, afgeleid dat aangeklaagde de blauwe plekken mogelijk heeft veroorzaakt.

Daarmee geconfronteerd heeft aangeklaagde op een voor de Commissie overtuigende wijze ontkend dat zij de dochter van klaagster op enige wijze ruw of hardhandig heeft aangepakt, waardoor blauwe plekken zouden kunnen zijn ontstaan.

Door de directeur is ter zitting verklaard dat aangeklaagde sinds 23 jaar werkzaam is in het onderwijs, waarvan 8 jaar aan betrokken basisschool, en dat er nooit eerder sprake is geweest van klachten van ouders over de hardhandige aanpak van hun kinderen door aangeklaagde. Tevens hebben collega's uit de directe omgeving van aangeklaagde desgevraagd tegenover de directeur verklaard, dat zij geen aanleiding zien om aan te nemen dat deze concrete klacht van klaagster gegrond is.

Gelet op deze verklaringen concludeert de Commissie dat er geen enkele aanwijzing is dat aangeklaagde de dochter van klaagster heeft mishandeld of anderszins ruw heeft aangepakt, waardoor genoemde blauwe plekken kunnen zijn ontstaan.

Het voorgaande betekent dat de klacht ongegrond moet worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene ziet de Commissie geen aanleiding om het bevoegd gezag te adviseren maatregelen te nemen ten aanzien van de betrokken leerkracht.

De Commissie geeft het bevoegd gezag in overweging met de vertrouwenspersoon in overleg te treden omtrent de invulling van de rol en taken van de vertrouwenspersoon.

Aldus gegeven op 15 december 1998 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mr. W. van Blitterswijk-Dansberg en drs. L. van Noort als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99006.

Disciplinaire maatregel.

Bij het gebruik van de bevoegdheid tot het opleggen van disciplinaire maatregelen hebben scholen beoordelings- of beleidsvrijheid ten aanzien van de vragen welk gedrag als ongewenst wordt aangemerkt en op welke wijze daartegen wordt opgetreden.

De Commissie respecteert bedoelde beoordelings- en beleidsvrijheid van een school. Derhalve zal de Commissie een klacht met betrekking tot een opgelegde maatregel in het algemeen pas gegrond verklaren, indien gezegd moet worden dat een school in redelijkheid, na afweging van alle feiten en omstandigheden van het concrete geval, niet tot het opleggen van de betreffende maatregel heeft kunnen beslissen. In onderhavig geval heeft de school er echter voor gekozen een complex probleem op te lossen door aan slechts één aspect aandacht te besteden, en wel door één leerling tijdelijk uit de groep te halen. Door aldus te handelen heeft de school naar het oordeel van de Commissie onvoldoende blijk gegeven van inzicht in de onderhavige problematiek. Daaruit volgt dat de school na afweging van alle feiten en omstandigheden niet in redelijkheid heeft kunnen komen tot de beslissing om de sanctiemaatregel op te leggen.

Advies aan:

het bestuur van de Vereniging *** (verder te noemen: het bevoegd gezag), inzake de klacht van de heer *** en mevrouw *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 27 januari 1999, binnengekomen op 29 januari 1999, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met een aan de dochter van klagers opgelegde (sanctie)maatregel, genomen door de directie c.q. het onderwijsteam van CBS *** te ***.

Bij brief, gedateerd 17 februari 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld dat de directie voldoende getracht heeft de klacht op schoolniveau op te lossen door gesprekken te voeren met de betrokken leerkrachten, het schoolteam, klagers en hun dochter. Tevens heeft het bevoegd gezag meegedeeld dat ervoor is gekozen in de ontstane patstelling geen verdere actie te ondernemen.

Op 3 maart 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klagers zijn verschenen, alsmede mevrouw *** , locatieleider van genoemde basisschool en groepsleerkracht van de dochter van klagers, alsmede de heer *** , directeur van genoemde basisschool, en het bevoegd gezag bij gemachtigde, de heer *** , voorzitter van het bestuur.

2. Standpunt van klaagster.

Klagers hebben - zakelijk weergegeven - het volgende aangevoerd. De klacht betreft de maatregel van het onderwijsteam c.q. de directie, die in december 1998 is opgelegd aan dochter *** , en die inhoudt dat *** voor een bepaalde periode uit haar vaste handvaardigheidsgroep is gehaald en overgeplaatst is naar een andere groep. Als reden voor deze maatregel is gegeven dat *** vanaf februari 1998 regelmatig de klas is uitgestuurd vanwege haar gedrag in de handvaardigheidsgroep. Klagers hebben aangegeven dat hen niet duidelijk is wat hun dochter precies verkeerd doet, dan wel dat er mogelijk andere oorzaken zijn voor de ordeproblemen tijdens de handvaardigheidles, zodat het onrechtvaardig is dat hun dochter (als enige) daarvoor gestraft wordt.

Verder hebben klagers aangegeven dat zij ontevreden zijn over de wijze waarop de locatieleider van de school, tevens groepsleerkracht van hun dochter, de (vermeende) gedragsproblemen van hun dochter aan de orde stelt, en voorts dat er met hen op onzorgvuldige wijze is gecommuniceerd over de opgelegde maatregel.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Deze Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet. Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkkludend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

De klacht betreft een aan *** opgelegde (sanctie)maatregel wegens ongewenst gedrag tijdens de handvaardigheidlessen. De beslissing om deze maatregel op te leggen is genomen door de leden van het onderwijsteam in samenspraak met de directie van CBS ***, in het navolgende aangeduid als 'de school'.

De Commissie stelt vast dat een school in het algemeen de bevoegdheid heeft (disciplinaire) maatregelen op te leggen aan leerlingen die zich gedragen op een wijze die de school ongewenst acht. Bij het gebruik van deze bevoegdheid hebben scholen beoordelings- of beleidsvrijheid ten aanzien van de vragen welk gedrag als ongewenst wordt aangemerkt en op welke wijze daartegen wordt opgetreden. Het antwoord op deze vragen kan met andere woorden per school verschillen.

De Commissie respecteert bedoelde beoordelings- en beleidsvrijheid van een school, hetgeen betekent dat zij niet snel haar eigen oordeel voor dat van een school in de plaats zal stellen. Derhalve zal de Commissie een klacht met betrekking tot een opgelegde maatregel in het algemeen pas gegrond verklaren, indien gezegd moet worden dat een school in redelijkheid, na afweging van alle feiten en omstandigheden van het concrete geval, niet tot het opleggen van de betreffende maatregel heeft kunnen beslissen.

In het onderhavige geval is aan *** een maatregel opgelegd, die eruit bestaat dat zij voor bepaalde tijd vanuit haar eigen handvaardigheidsgroep is overgeplaatst naar een andere groep. Deze maatregel is genomen, omdat haar gedrag naar het oordeel van de school de orde tijdens de handvaardigheidlessen ernstig verstoortte, hetgeen er ten minste zes keer toe heeft geleid dat zij de klas is uitgestuurd.

Ten aanzien van het gedrag van *** is ter zitting door vertegenwoordigers van de school enerzijds aangegeven dat er geen sprake is van grote (gedrags)problemen, en dat de eigen groepsleerkracht haar in de klas goed aankan. Anderzijds is het gedrag van *** omschreven als (verbaal) uitdagend. Daarbij is aangegeven dat *** in de groep een leidersrol vervult en andere leerlingen weet te bespelen, hetgeen er onder andere toe leidt dat sommige andere leerlingen van de groep worden geïsoleerd. Tevens is aangegeven dat *** probeert andere leerlingen mee te slepen in haar eigen stoere optreden, en tenslotte dat zij verontwaardigd en brutaal reageert als zij op haar ongewenste gedrag wordt aangesproken.

Hoewel ten aanzien van *** niet gesproken kan worden van gedragsstoornissen of ernstige gedragsproblemen, kon de school naar het oordeel van de Commissie redelijkerwijs menen dat het geschetste gedrag van *** aanleiding gaf tot het opleggen van een (sanctie)maatregel.

In dit verband hebben klagers aangevoerd dat hen nooit goed is uitgelegd wat hun dochter nu precies verkeerd doet, dan wel dat zij met hetgeen hierover door de school werd meegedeeld niet uit de voeten kunnen, omdat het in hun ogen onvoldoende concrete, aanwijsbare ordeverstoring gedragingen betreft.

De Commissie is echter van oordeel dat voor klagers voldoende duidelijk kon zijn, dat het geschetste gedrag van *** onrust veroorzaakte tijdens de handvaardigheidslessen. Daartoe overweegt de Commissie dat klagers (althans de moeder) diverse gesprekken hebben gevoerd met de groepsleerkracht van *** en met de directeur van de school over het regelmatig uit de klas sturen van ***. Tijdens deze gesprekken is het gedrag van *** uitdrukkelijk aan de orde geweest en is meegedeeld dat dit gedrag door de school als uitdagend en ophitsend werd gekwalificeerd.

Dat klagers zelf het geschetste gedrag van *** mogelijk minder afkeurenswaardig vinden dan ander ordeverstoring gedrag, zoals het gooien met propjes of het op de tafel gaan staan, leidt niet tot een ander oordeel. Van ouders mag immers in het algemeen verwacht worden dat zij beslissingen van de school ten aanzien van hun kinderen steunen, in het besef dat zij een deel van hun verantwoordelijkheid als opvoeders hebben overgedragen aan de school en in het vertrouwen dat de school niet zonder reden overgaat tot het opleggen van (sanctie)maatregelen.

Het voorgaande betekent dat de *beslissing* van de school *als zodanig*, om aan *** een sanctie maatregel op te leggen vanwege haar gedrag tijdens de handvaardigheidslessen, de toetsing door de Commissie kan doorstaan.

Ten aanzien van de vraag of de school in het onderhavige geval in redelijkheid kon beslissen tot de feitelijk opgelegde maatregel, overweegt de Commissie het volgende.

Uit hetgeen ter zitting naar voren is gebracht door de vertegenwoordigers van de school en het bevoegd gezag, leidt de Commissie af dat er tijdens de handvaardigheidslessen regelmatig ordeproblemen waren, en dat meer leerlingen dan alleen *** de orde verstoorde en ongewenst gedrag vertoonden. Ook andere leerlingen zijn, al dan niet regelmatig, de klas uitgestuurd door de betreffende vakleerkracht.

Ter zitting is voorts verklaard dat de betrokken vakleerkracht, en later de vrijwilligster die de lessen heeft overgenomen, moeite hadden de orde te bewaren. Tevens is verklaard dat dat bij de vakleerkracht heeft geleid tot grote emotionele spanningen.

Gelet op het voorgaande was er naar het oordeel van de Commissie sprake van een aanzienlijk en complex probleem rond de betreffende handvaardigheidslessen.

De school heeft er echter voor gekozen dit complexe probleem op te lossen door aan slechts één aspect aandacht te besteden, en wel door *** tijdelijk uit de bewuste groep te halen. Door aldus te handelen heeft de school naar het oordeel van de Commissie onvoldoende blijk gegeven van inzicht in de onderhavige problematiek.

Daarbij neemt de Commissie in aanmerking dat de keuze voor het opleggen van een sanctie zonder daarbij tevens een perspectief te bieden, weinig pedagogische waarde heeft en niet zonder meer

constructief bijdraagt tot het corrigeren van ongewenst gedrag en het oplossen van genoemd complex probleem.

Voorts overweegt de Commissie dat uit de verklaringen ter zitting van de zijde van de school het volgende naar voren is gekomen.

In november 1998 heeft de directeur een aantal gesprekken gehad met *** in verband met de ordeverstoring tijdens de handvaardigheidslessen. In de week vóór 15 december 1998 is de directeur naar aanleiding van het wederom de klas uitsturen van *** gebeld door klagers (althans de moeder), tijdens welk gesprek hij getracht heeft nogmaals uit te leggen wat het probleem was en nadrukkelijk gevraagd heeft om steun voor het beleid van de school.

Vervolgens is op 15 december 1998 in het onderwijsteam besloten tot het opleggen van de onderhavige maatregel, omdat de situatie tijdens de handvaardigheidslessen onhoudbaar was geworden en de betrokken vrijwilligster aangaf niet langer voor de groep te willen staan. *** is van deze maatregel tijdens de (gewone) les op de hoogte gesteld in haar eigen groep door de groepsleerkracht, en met klagers is hierover geen contact opgenomen door de directeur. Bovendien leidt de Commissie uit de verklaring van klagers af dat voor hen en hun dochter aanvankelijk niet duidelijk was dat de maatregel van beperkte duur zou zijn.

De Commissie is van oordeel dat de groepsleerkracht en de directeur door aldus te handelen ook in procedurele zin tekort zijn geschoten ten opzichte van klagers en hun dochter. Dit geldt temeer, nu de school zich naar het oordeel van de Commissie onvoldoende rekenschap heeft gegeven van het feit dat er in het onderhavige geval reeds een verstoorde relatie was ontstaan met klagers, zodat niet kon worden uitgesloten dat de sanctiemaatregel een escalerend effect zou hebben.

Uit het voorgaande volgt dat de school na afweging van alle feiten en omstandigheden naar het oordeel van de Commissie in redelijkheid niet heeft kunnen komen tot de beslissing om aan *** de onderhavige sanctiemaatregel op te leggen.

Daaraan doet naar het oordeel van de Commissie niet af dat de aanvankelijk voorgenomen maatregel naderhand is verzacht door *** over te plaatsen naar een jongere in plaats van een oudere groep, en door de duur van de overplaatsing te beperken tot 7 weken.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat de klacht naar het oordeel van de Commissie gegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht gegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

De Commissie ziet geen aanleiding om aan het bevoegd gezag een concreet advies uit te brengen, aangezien de door klagers gewraakte maatregel inmiddels is afgelopen.

Aldus gegeven op 31 maart 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mw. drs. M. Hoogenkamp en drs. K.B. Visser als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99020.

Beoordeling bij uitbrengen van schooladviezen

Ten aanzien van de schooladviezen overweegt de Commissie dat het formuleren daarvan een eigen bevoegdheid is van een school, over de uitoefening waarvan de Commissie uitsluitend een negatief oordeel zal geven, indien gezegd moet worden dat een gegeven schooladvies gelet op de concrete omstandigheden van het geval apert onredelijk is.

In hetgeen klaagster ten aanzien van de uitgebrachte schooladviezen naar voren heeft gebracht, heeft de Commissie deze gronden niet gevonden. De persoonlijke opvatting van klaagster, kan in ieder geval geen aanleiding geven voor een dergelijk oordeel. De Commissie is geen enkele grond gebleken voor het vermoeden van klaagster dat de school haar dochter ongelijk heeft behandeld of anderszins heeft achtergesteld bij de twee door klaagster genoemde klasgenoten.

Advies aan:

het bestuur van *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klaagster).

1 Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 15 juni 1999, heeft klaagster een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie). In deze brief heeft zij gesteld dat (de schoolleiding van) de *** te *** (hierna: de school) leerlingen ongelijk behandelt. Bij de klachtbrief is een groot aantal bijlagen gevoegd.

Desgevraagd heeft het bevoegd gezag mede namens de schoolleiding bij brief, gedateerd 10 juli 1999, gereageerd op het gestelde in de klachtbrief.

Desgevraagd heeft klaagster bij brief, gedateerd 3 september 1999, gereageerd op genoemde brief van het bevoegd gezag.

Bij brief, gedateerd 13 september 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie informatie toegezonden die voor de beoordeling van de klacht van belang is.

Onder verwijzing naar artikel 8 van het Huishoudelijk Reglement van de Commissie heeft de Commissie geoordeeld dat de klacht van klaagster zich leent voor schriftelijke afhandeling. Bij schrijven van respectievelijk 14 september 1999 en 11 oktober 1999 hebben klaagster en het bevoegd gezag ingestemd met deze schriftelijke afhandeling.

2. Standpunt van klaagster.

De klacht heeft betrekking op klaagsters dochter ***, in het schooljaar 1998/1999 leerling van groep 8 aan de ***.

Uit de bijlagen die klaagster bij haar klachtbrief heeft meegezonden leidt de Commissie af dat klaagster zich op het standpunt stelt dat haar dochter, gelet op de uitslag van haar cito-test en het schooladvies inzake vervolgonderwijs, ten onrechte niet in aanmerking is gekomen voor toelating tot het gymnasium, terwijl twee klasgenoten naar de mening van klaagster ten onrechte wél in aanmerking zijn gekomen voor toelating tot het gymnasium. Klaagster heeft daarbij het vermoeden geuit dat er door de school ten aanzien van de betreffende drie leerlingen met verschillende maten is gemeten en dat er fouten zijn gemaakt met de gehanteerde cito-scores.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2 lid 1 en 2 en 4 van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkkluidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagster binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

Zoals hiervoor onder 2 is aangegeven, leidt de Commissie uit de klachtbrief en bijlagen af, dat klagster van mening is dat haar dochter ten onrechte niet in aanmerking is gekomen voor toelating tot het gymnasium, terwijl twee klasgenoten naar haar mening ten onrechte wél in aanmerking zijn gekomen voor toelating tot het gymnasium.

Gelet op het feit dat klagster haar klacht in haar klachtbrief van 15 juni 1999 uitdrukkelijk heeft gericht tegen de *** en in dat verband concrete verwijten heeft geuit aan het adres van de betreffende school(leiding), stelt de Commissie vast dat de klacht geen betrekking heeft op de toelatingsnormen van het betrokken gymnasium, noch op de beslissing van dit gymnasium om de dochter van klagster niet toe te laten en haar twee klasgenoten wél.

Wel heeft klagster het vermoeden geuit dat de *** bij het vaststellen van de cito-toetsuitslagen en het formuleren van de schooladviezen inzake het vervolgonderwijs ongelijke maatstaven heeft aangelegd en haar dochter heeft achtergesteld ten opzichte van de twee door klagster genoemde klasgenoten. Ter ondersteuning van deze stellingname heeft klagster naar voren gebracht dat haar dochter naar haar mening geschikt is voor toelating tot het gymnasium en dat de twee betreffende klasgenoten naar haar mening niet of minder geschikt zijn voor toelating tot het gymnasium. Klagster heeft in dat verband het vermoeden geuit dat de ***chool de twee klasgenoten van haar dochter heeft bevoordeeld bij het vaststellen van de cito-toetsuitslagen en het uitbrengen van de schooladviezen.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

Op grond van de overgelegde stukken stelt de Commissie vast, dat het betrokken gymnasium twee toelatingseisen hanteert.

Ten eerste dienen aspirant-leerlingen in principe een VWO-advies te hebben gekregen van de basisschool. Ten tweede moeten zij bij de eindtoets of cito-toets van de basisschool ten minste 540 punten hebben behaald.

Daarnaast heeft het betrokken gymnasium zich het recht voorbehouden een aangemelde leerling op te roepen voor eigen nader onderzoek, indien daartoe aanleiding bestaat.

Desgevraagd heeft het bevoegd gezag van de ***school aan de Commissie kopieën toegezonden van de cito-toetsuitslagen en schooladviezen van de dochter van klagster en de twee klasgenoten die door klagster zijn genoemd (hierna: X en Y).

Op basis van deze informatie stelt de Commissie vast dat de dochter van klagster voor haar cito-toets 537 punten heeft behaald en als school-advies VWO/HAVO heeft gekregen. Klasgenoot X heeft 548 punten behaald en heeft als schooladvies VWO gekregen. Klasgenoot Y heeft 542 punten behaald en heeft als schooladvies VWO/HAVO gekregen.

Nu aan de Commissie kopieën zijn overgelegd van de officiële cito-toetsdocumenten, ziet zij geen enkele aanleiding te twifelen aan de juistheid en objectiviteit van de door de school vastgestelde cito-toetsresultaten.

Ten aanzien van klasgenoot Y heeft klagster nog gesteld dat deze in de klas in haar bijzijn zou hebben geroepen dat hij 536 punten had voor zijn citotoets. De Commissie is echter van oordeel dat zij aan deze stellingname, waarvoor overigens door klagster geen nader bewijs is aangevoerd, voorbij kan gaan, nu immers uit de overgelegde documenten naar voren komt dat klasgenoot Y 542 punten heeft behaald voor zijn cito-toets.

Ten aanzien van de schooladviezen overweegt de Commissie dat het formuleren daarvan een eigen bevoegdheid is van een school, over de uitoefening waarvan de Commissie uitsluitend een negatief oordeel zal geven, indien gezegd moet worden dat een gegeven schooladvies gelet op de concrete omstandigheden van het geval apert onredelijk is.

In hetgeen klagster ten aanzien van de uitgebrachte schooladviezen (aan haar dochter, aan X en aan Y) naar voren heeft gebracht, heeft de Commissie echter geen enkele grond gevonden voor het oordeel dat deze schooladviezen apert onredelijk zijn.

De persoonlijke opvatting van klagster, dat haar dochter geschikt is voor het volgen van een gymnasiumopleiding, en de twee genoemde klasgenoten niet of althans minder, kan in ieder geval geen aanleiding geven voor een dergelijk oordeel.

Voor het overige is de Commissie van oordeel dat klagster geen overtuigende argumenten naar voren heeft gebracht, op grond waarvan getwijfeld zou kunnen worden aan de objectiviteit en redelijkheid van de uitgebrachte schooladviezen.

Uit het voorgaande vloeit voort dat de Commissie geen enkele grond is gebleken voor het vermoeden van klagster dat de

***school haar dochter ongelijk heeft behandeld of anderszins heeft achtergesteld bij de twee door klagster genoemde klasgenoten.

Dit betekent dat de klacht van klagster naar het oordeel van de Commissie ongegrond dient te worden verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht ongegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Gelet op het vorenoverwogene ziet de Commissie geen aanleiding een advies uit te brengen aan het bevoegd gezag.

Aldus gegeven op 27 oktober 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede drs. L. van Noort en mr. J.C. Westmaas als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99015.

Onpedagogische aanpak

Terwijl de twee klachten over een onpedagogische aanpak van een leerkracht en de afhandeling van deze problematiek door de directeurreeds waren erkend door het bevoegd gezag, vonden klagers het toch nodig om hun klacht in te dienen bij de commissie. Volgens de commissie komt dit voort uit het feit dat het bevoegd gezag dermate gericht is geweest op het in procedurele zin zorgvuldig afwikkelen van de onderhavige kwestie, dat het in dit verband onvoldoende oog heeft gehad voor de, met name voor klagers van belang zijnde, emotionele kant van de zaak.

De klacht wordt daarom gegrond verklaard.

Advies aan:

*** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),
inzake de klacht van de heer en mevrouw *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij ongedateerde brief, binnengekomen op 25 mei 1999, is een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met het functioneren van *** (verder te noemen: aangeklaagde sub 1), leerkracht aan *** te ***. De klacht is voorts gericht tegen ***, directeur van genoemde basisschool (verder te noemen aangeklaagde sub 2), en tegen het bevoegd gezag in verband met de wijze waarop zij eerstgenoemde klacht hebben afgehandeld.

Bij schrijven, gedateerd 14 juni 1999, heeft het bevoegd gezag desgevraagd aan de Commissie meegedeeld welke stappen tot dan toe zijn ondernomen om de klacht in onderling overleg op schoolniveau af te handelen. Daarbij is onder meer meegedeeld dat de vertrouwenspersoon van het bevoegd gezag, ***, betrokken is geweest bij de pogingen de klacht in onderling overleg op te lossen.

Bij brief, gedateerd 15 juni 1999, heeft aangeklaagde sub 1 desgevraagd aan de Commissie zijn reactie op het gestelde in de klachtbrief doen toekomen.

Bij brief, eveneens gedateerd 15 juni 1999, heeft aangeklaagde sub 2 desgevraagd gereageerd op de klachtbrief.

Op 12 september 1999 hebben klagers schriftelijk gereageerd op de aan hen doorgezonden brieven van aangeklaagden en het bevoegd gezag.

Op 15 september 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te ***, waar klagers zijn verschenen. Vervolgens is aangeklaagde sub 1 verschenen. Ten slotte zijn verschenen aangeklaagde sub 2 en ***, adjunct-directeur van de betrokken basisschool.

Op 23 september 1999 heeft de Commissie een vervolgzitting gehouden, waar het bevoegd gezag is verschenen bij gemachtigden ***, voorzitter van het bestuur, en ***, algemeen secretaris van het bestuur.

2. Standpunt van klagers.

Op basis van de correspondentie met klagers en hetgeen zij verklaard hebben tijdens de hoorzitting concludeert de Commissie dat de onderhavige klacht in drie delen uiteen valt.

Ten eerste is de klacht gericht tegen aangeklaagde sub 1, tijdens het schooljaar 1997/1998 leerkracht in groep 5 van CBS *** te ***. Klagers hebben dit onderdeel van de klacht als volgt omschreven: "Als een kind in de klas bij aangeklaagde sub 1, om wat voor reden dan ook, niet in staat is zich te handhaven binnen de door hem gestelde groepsnorm, kan het emotionele schade oplopen door de manier waarop aangeklaagde sub 1 vervolgens met dit kind omgaat. Vernedering, langdurige gangstraffen, vaak voor het kind om een onbegrijpelijke situatie, knijpen, oneerlijk behandelen en dergelijke. De groepsnorm van aangeklaagde sub 1 wijkt sterk af van die van zijn collegae. Onze zoon werd hiervan de dupe in het schooljaar 1997/1998."

Ten tweede is de klacht gericht tegen aangeklaagde sub 2. Hij zou signalen van klagers en andere ouders niet opgepikt hebben, gebagatelliseerd hebben en niet serieus genomen hebben.

Ten slotte is de klacht gericht tegen het bevoegd gezag. Dit zou niet voldoende hebben gepoogd het vertrouwen van klagers en andere ouders te herwinnen. In dit verband achten klagers het onbegrijpelijk dat het bevoegd gezag aan aangeklaagde sub 2 een centrale rol heeft toebedeeld in het opgestelde actieplan.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op de primair onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag, die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijklopend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe:

'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht van klagers overweegt de Commissie het volgende.

1. Ten aanzien van aangeklaagde sub 1.

De Commissie stelt vast dat de mening van klagers op dit punt en die van het bestuur niet wezenlijk van elkaar verschillen. Ook het bevoegd gezag heeft desgevraagd aangegeven dat de benadering door aangeklaagde sub 1 van (probleem-)leerlingen, die niet zonder meer voldoen aan de geldende groepsnorm, te kort schiet. Hieraan heeft het bevoegd gezag overigens toegevoegd, dat er ook een groep ouders valt aan te wijzen die wel tevreden is over het functioneren van aangeklaagde sub 1. Voorts heeft het bevoegd gezag erkend dat tussen de manier van benaderen van kinderen door aangeklaagde sub 1 en de leerkracht van groep 4 een te groot verschil bestaat.

Hoewel de Commissie niet heeft kunnen vaststellen of alle concrete verwijten jegens aangeklaagde sub 1 in dit verband terecht zijn geuit, ziet zij, mede gelet op hetgeen aangeklaagde sub 1 hieromtrent zelf heeft verklaard, voldoende reden om de onderhavige klacht in zoverre gegrond te verklaren.

2. Ten aanzien van aangeklaagde sub 2.

Ook wat dit onderdeel van de klacht betreft stelt de Commissie vast, dat klagers en het bevoegd gezag niet wezenlijk met elkaar van mening verschillen. Ook het bevoegd gezag heeft in zijn onderzoek naar de onderhavige problematiek moeten vaststellen dat de directeur van de school niet adequaat op signalen van klagers heeft gereageerd.

De Commissie ziet geen aanleiding ter zake tot een ander oordeel te komen. Dit betekent dat de onderhavige klacht ook in zoverre gegrond moet worden verklaard.

3. Ten aanzien van het bevoegd gezag.

Hiervoor werd reeds tot tweemaal toe vastgesteld dat de mening van klagers en die van het bevoegd gezag nauwelijks van elkaar verschillen. Dat zo zijnde, dringt de vraag zich op waarom klagers het nodig hebben gevonden bij deze Commissie een klacht in te dienen; hun klacht was namelijk reeds erkend door het bevoegd gezag.

Gehoord alle partijen sluit de Commissie echter niet uit, dat het bevoegd gezag jegens klagers niet voldoende duidelijk heeft gemaakt dat zij - ook naar het oordeel van het bevoegd gezag - in dit geval met recht opkwamen voor de belangen van hun kind.

De Commissie heeft zich niet aan de indruk kunnen onttrekken dat het bevoegd gezag dermate gericht is geweest op het in procedurele zin zorgvuldig afwickelen van de onderhavige kwestie, dat het in dit verband onvoldoende oog heeft gehad voor de, met name voor klagers van belang zijnde, emotionele kant van de zaak.

Ook in zoverre wordt de klacht daarom gegrond verklaard.

De bezwaren van klagers inzake de aan aangeklaagde sub 2 toebedachte rol in het kader van het opgestelde actieplan, worden ten slotte door de Commissie niet gedeeld. Naar het oordeel van de Commissie komt het bevoegd gezag hier een grote mate van vrijheid toe, waarin zij, als toetsende instantie, in beginsel niet dient te treden. Afgezien daarvan acht de Commissie het alleszins begrijpelijk, dat het bevoegd gezag, bij een klacht die primair gericht is tegen het functioneren van een leerkracht en waarbij de goede naam van een school in het geding is, de directeur van de school een centrale rol laat spelen.

In zoverre wordt de klacht derhalve ongegrond verklaard.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klachten.

- Verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder 1, gegrond;
- Verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder 2, gegrond;
- Verklaart de klacht, zoals hiervoor besproken onder 3, ongegrond voor zover gericht tegen de aan aangeklaagde sub 2 toebedeelde rol in het kader van het actieplan, en gegrond voor het overige.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Aangezien aangeklaagde sub 1 inmiddels een baan elders heeft aanvaard en klagers hun kinderen op een andere school voor primair onderwijs hebben geplaatst, ziet de Commissie nauwelijks nog mogelijkheden om in dit geval een concreet advies uit te brengen.

Wel is er grond het bevoegd gezag te adviseren toe te blijven zien op het functioneren van aangeklaagde sub 2, opdat problemen als hier aan de orde in de toekomst kunnen worden voorkomen.

Aldus gegeven op 12 oktober 1999 door mr. H.C. Naves als voorzitter, alsmede mw. drs. R. ter Veen-Zielhuis en drs. K.B. Visser als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

Klachtnummer: 99025.

Niet –bevordering

De Commissie stelt voorop dat het nemen van bevorderingsbeslissingen een eigen bevoegdheid is van scholen, die dient te worden uitgeoefend met inachtneming van bepaalde grenzen van redelijkheid. Voorts dienen de betreffende beslissingen zorgvuldig te worden gemotiveerd. Omdat voor het overige sprake is van een discretionaire bevoegdheid van scholen, neemt de Commissie bij de beoordeling van concrete bevorderingsbeslissingen de nodige terughoudendheid in acht.

De Commissie leidt af dat de meerderheid van het team, gelet op haar cijfers, inzicht, werkhouding en inzet, leerlinge acht de HAVO-opleiding met succes te kunnen voltooien, terwijl naar het oordeel van het team de kans op het succesvol doorlopen van het Atheneum beduidend minder groot is. Het feit dat klagers anders oordelen over het leervermogen van hun dochter en van oordeel zijn dat zij juist beter zal presteren als zij iets hoger moet grijpen, kan niet tot een ander oordeel leiden. De beslissing is door het docententeam zorgvuldig overwogen en kan terughoudende redelijkheidstoets doorstaan.

Voor het overige behoort het volgens de Commissie in zijn algemeenheid tot de verantwoordelijkheid van scholen elkaar onderling zo volledig mogelijk te informeren over leerlingen die van de ene naar de andere school wensen over te stappen. Hierbij dient uiteraard de nodige zorgvuldigheid in acht te worden genomen.

Ten slotte: Doordat de door de school gehanteerde brugklasaanduidingen onduidelijk en verwarrend zijn, zijn er bij klagers misverstanden gerezen en zijn er verwachtingen gewekt die niet gehonoreerd konden worden. In zoverre heeft de school onzorgvuldig gehandeld.

Advies aan:

het bestuur van de Vereniging *** te *** (verder te noemen: het bevoegd gezag),

inzake de klacht van *** te *** (verder te noemen: klagers).

1. Verloop van de klachtprocedure.

Bij brief, gedateerd 30 augustus 1999, hebben klagers een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Primair en Voortgezet Onderwijs (verder te noemen: de Commissie) in verband met de bevordering van hun dochter naar (brug)klas 2 MAVO/HAVO van het *** te *** (hierna: de school).

Desgevraagd hebben de schoolleiding en het bevoegd gezag bij brieven van respectievelijk 8 en 13 september 1999 gereageerd op het gestelde in de klachtbrief.

Voorts heeft de schoolleiding desgevraagd bij schrijven van 30 september 1999 aan de Commissie enkele voor de behandeling van de klacht relevante documenten toegezonden, waaronder de overgangsregeling van de school van klas 1 naar klas 2, het overgangsrapport van de dochter van klagers, de notulen van de overgangs- en revisievergadering met betrekking tot de dochter van klagers en het schoolreglement waaruit de beslissingsbevoegdheid blijkt van de docentenvergadering bij bevorderingen.

Op 7 oktober 1999 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te *** , waar klagers met hun dochter zijn verschenen. Voorts zijn verschenen *** , afdelingsdirecteur brugperiode, *** , mentor van de dochter van klagers, en *** , leerjaarcoördinator. Tevens is, mede namens het bevoegd gezag, verschenen *** , rector van de school.

2. Standpunt van klagers.

De klacht heeft betrekking op dochter *** van klagers, die in het schooljaar van 1998-1999 in de eerste brugklas van het *** heeft gezeten en die door de school is bevorderd naar (brug)klas 2 MAVO/HAVO.

Klagers hebben ten eerste bezwaren naar voren gebracht tegen het feit dat hun dochter niet is bevorderd naar (brug)klas

2 HAVO/VWO.

In dat verband hebben zij - zakelijk weergegeven - gesteld dat ***, mede gelet op haar prestaties in de eerste brugklas, het niveau heeft voor plaatsing in klas 2 HAVO/VWO, hetgeen door de school in maart 1998 nog als prognose was gegeven. Daarbij hebben klagers meegedeeld dat zij wel wisten dat *** bij de overgangsbeslissing in de bespreekmarge zou vallen, maar dat zij erop vertrouwden dat doorslaggevend gewicht zou worden toegekend aan haar cijfers voor de talen en dat haar zwakke cijfer voor wiskunde niet bepalend zou zijn. Voorts hebben zij gesteld dat door het docententeam zowel bij de overgangsbespreking als de naderhand gehouden revisievergadering met een nipte meerderheid van stemmen is besloten tot plaatsing van Maaïke in klas 2 MAVO/HAVO in plaats van 2 HAVO/VWO.

Ten slotte hebben zij gesteld dat *** uitgangspositie voor het verdere schoolverloop nadelig beïnvloed wordt door de plaatsing in klas 2 MAVO/HAVO, omdat doorstroming naar klas

3 VWO praktisch onmogelijk is geworden en voorts omdat zij in klas 2 HAVO/VWO, gelet op het niveau van die klas, beter toegerust zou worden voor het succesvol doorlopen van de HAVO-opleiding.

In de tweede plaats hebben klagers bezwaren naar voren gebracht aangaande de gang van zaken rond de poging Maaïke geplaatst te krijgen in klas 2 HAVO van het *** te ***.

In dit verband hebben zij gesteld dat deze poging is mislukt, doordat ***, leerjaarcoördinator, vertrouwelijke en niet ter zake doende informatie over de eetproblemen van Maaïke heeft doorgegeven aan het ***. Daarnaast hebben zij gesteld dat deze poging voorts is mislukt, doordat het *** heeft geweigerd de indicatie 'MAVO' uit het schooladvies te schrappen, terwijl *** toch ook naar de mening van het *** een typische HAVO-leerlinge is.

3. Overwegingen van de Commissie.

De Commissie stelt, gelet op hetgeen daaromtrent ter zitting namens het bevoegd gezag is meegedeeld, vast dat de (model-)klachtenregeling primair en voortgezet onderwijs (verder te noemen: de Klachtenregeling) op het onderhavige geval van toepassing is.

Genoemde Klachtenregeling vindt zijn grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb. 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

Door deze wet wordt bewerkstelligd dat in een aantal onderwijswetten - waaronder de Wet op het voortgezet onderwijs - de regel wordt neergelegd dat onder meer ouders van minderjarige leerlingen bij een klachtencommissie een klacht kunnen indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel.

Het bevoegd gezag is gehouden een regeling te treffen voor de behandeling van klachten.

Blijkens het bepaalde in artikel 4 van de Klachtenregeling is er een klachtencommissie voor alle scholen van het bevoegd gezag die de klacht onderzoekt en het bevoegd gezag hierover adviseert. Het bevoegd gezag kan zich ook aansluiten bij een regionale of landelijke commissie.

Het onderhavige bevoegd gezag is aangesloten bij de Commissie.

De klachtencommissie geeft gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over:

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

Op grond van artikel 2, derde lid, van het Reglement van Instelling van de Landelijke Klachtencommissie primair en voortgezet onderwijs verricht de Commissie haar werkzaamheden met inachtneming van de in de Klachtenregeling opgenomen voorschriften dan wel met inachtneming van de door een bij de Commissie aangesloten schoolbestuur vastgestelde klachtenregeling, mits die klachtenregeling voldoet aan het gestelde in artikel 2, eerste, tweede en vierde lid, van dit reglement, alsmede aan het gestelde in het huishoudelijk reglement van de Commissie.

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Klachtenregeling dient een klacht binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. Artikel 2, tweede lid, van het huishoudelijk reglement van de Commissie is hieraan gelijkloidend.

Artikel 3, eerste lid, aanhef en onder b, van het huishoudelijk reglement voegt hieraan toe: 'De klacht wordt niet-ontvankelijk verklaard indien de klacht is ingediend na afloop van de termijn, genoemd in artikel 2, tweede lid, dan wel na afloop van de door de Commissie bepaalde termijn.'

De Commissie stelt vast dat de klacht van klagers binnen genoemde termijn is ingediend.

Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt de Commissie het volgende.

1. Zoals hiervoor is overwogen heeft de klacht in de eerste plaats betrekking op de bevordering van *** naar (brug)klas 2 MAVO/HAVO, dan wel de weigering haar te bevorderen naar (brug)klas 2 HAVO/VWO.

Dienaangaande overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat het nemen van bevorderingsbeslissingen een eigen bevoegdheid is van scholen, die dient te worden uitgeoefend met inachtneming van bepaalde grenzen van redelijkheid. Voorts dienen de betreffende beslissingen zorgvuldig te worden gemotiveerd. Omdat voor het overige sprake is van een discretionaire bevoegdheid van scholen, neemt de Commissie bij de beoordeling van concrete bevorderingsbeslissingen de nodige terughoudendheid in acht. Dit betekent dat de Commissie uitsluitend negatief zal oordelen over een concrete bevorderingsbeslissing, indien deze naar haar oordeel apert onredelijk is.

Tussen klagers en de school is niet in geschil dat ***, gelet op de cijfers op haar overgangsrapport en de geldende overgangsnormen van klas 1 naar klas 2, in de bespreekmarge viel.

Blijkens het door de school overgelegde reglement van de teamvergadering, is het docententeam bevoegd tot het nemen van bevorderingsbeslissingen en het houden van revisievergaderingen. Uit de overgelegde notulen van de overgangsvergadering en de revisievergadering leidt de Commissie af, dat het team tot het oordeel is gekomen dat plaatsing in (brug)klas 2 MAVO/HAVO voor *** de beste beslissing was. Uit de notulen van de revisievergadering komt naar voren dat het eerder genomen besluit na herstemming is bevestigd en dat daarbij een ruime meerderheid van de docenten wederom heeft geadviseerd tot plaatsing in klas 2 MAVO/HAVO.

Uit hetgeen schriftelijk en ter zitting door de vertegenwoordigers van de school naar voren is gebracht, leidt de Commissie af dat de meerderheid van het team *** beschouwt als een HAVO-leerlinge. In dit verband is toegelicht dat *** gelet op haar cijfers, inzicht, werkhouding en inzet geacht wordt de HAVO-opleiding met succes te kunnen voltooien, terwijl naar het oordeel van het team de kans op het succesvol doorlopen van het Atheneum beduidend minder groot is. Daarbij is tevens aangegeven dat het, mede gelet op haar persoonlijkheid, niet in het belang van *** wordt geacht haar een opleiding te laten volgen die (ten minste voor een aantal vakken) te hoog gegrepen is en waarbij zij gedwongen zal zijn 'op haar tenen te lopen'.

Voorts is door de school toegelicht dat in brugklas 2 MAVO/HAVO onderwijs wordt aangeboden op HAVO-niveau en in brugklas 2 HAVO/VWO onderwijs wordt aangeboden op VWO-niveau. Bij de overgangsbesprekingen van leerlingen in de bespreekmarge wordt in onderling overleg beoordeeld of een leerling geschikt is voor het volgen van de HAVO- dan wel de VWO-opleiding, waarna plaatsing in de bijbehorende tweede brugklas volgt.

Hoewel de Commissie van oordeel is dat de door de school gehanteerde brugklasaanduidingen onduidelijk en verwarrend zijn, is zij er toch voldoende van overtuigd dat klas 2 MAVO/HAVO *inhoudelijk* een klas is waar onderwijs wordt aangeboden op HAVO-niveau, zodat leerlingen met een HAVO-advies daarin op hun plaats zijn.

Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de beslissing *** te plaatsen in klas 2 MAVO/HAVO door het docententeam zorgvuldig is overwogen en de door de Commissie aan te leggen terughoudende redelijkheidstoets kan doorstaan.

Het feit dat klagers anders oordelen over het leervermogen van *** en van oordeel zijn dat *** juist beter zal presteren als zij iets hoger moet grijpen, kan niet tot een ander oordeel leiden. Ook het feit dat aanvankelijk in maart 1998 door de school de verwachting is uitgesproken dat *** geplaatst zou kunnen worden in klas 2 HAVO/VWO kan er, gelet op het voorlopige karakter hiervan, niet toe leiden dat thans die prognose moet worden gevolgd.

Hetgeen overigens door klagers naar voren is gebracht leidt evenmin tot een ander oordeel.

Uit het vorenoverwogene vloeit voort, dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre ongegrond dient te worden verklaard.

2. In de tweede plaats heeft de klacht betrekking op de gang van zaken rond de poging *** geplaatst te krijgen in klas 2 HAVO van het *** te ***.

Deze poging zou door twee oorzaken zijn mislukt, te weten door het doorgeven van vertrouwelijke informatie over (de eetproblemen van) *** en door de weigering van de school de indicatie 'MAVO' uit het schooladvies te schrappen, ondanks het feit dat *** naar de mening van de school een typische HAVO-leerlinge is.

Naar het oordeel van de Commissie behoort het in zijn algemeenheid tot de verantwoordelijkheid van scholen elkaar onderling zo volledig mogelijk te informeren over leerlingen die van de ene naar de andere school wensen over te stappen. Hierbij dient uiteraard de nodige zorgvuldigheid in acht te worden genomen.

In dit verband heeft *** gesteld dat zij uit de mededelingen daaromtrent van klaagster niet hoefde te begrijpen dat zij over de eetproblemen van *** strikte geheimhouding in acht diende te nemen, en voorts dat zij vanuit de hiervoor genoemde verantwoordelijkheid desgevraagd aan een medewerker van het *** een zo volledig mogelijk beeld heeft geschetst van ***.

De Commissie heeft geen aanleiding gevonden voor het oordeel dat *** , door aldus te handelen, jegens klagers en/of *** onzorgvuldig heeft gehandeld.

Wat hier verder van zij, uit hetgeen ter zitting door de vertegenwoordigers van de school is verklaard komt naar voren dat de reden voor het *** om *** niet toe te laten tot klas 2 HAVO was gelegen in het feit dat zij als schooladvies MAVO/HAVO had gekregen.

Door de school is gesteld dat *** naar het oordeel van de school geacht wordt de HAVO-opleiding met succes te kunnen voltooien, en dat dit zowel schriftelijk als mondeling aan het *** is meegedeeld. De indicatie 'MAVO' kon echter niet uit het schooladvies worden geschrapt, vanwege de officiële brugklasbenamingen die de school hanteert, anders gezegd, omdat de school nu eenmaal niet beschikt over een HAVO-brugklas.

Gelet op hetgeen onder 1 is overwogen, staat voldoende vast dat brugklas 2 MAVO/HAVO feitelijk een klas is op HAVO-niveau. Tevens is naar het oordeel van de Commissie voldoende overtuigend verklaard dat het gehanteerde schoolsysteem het onmogelijk maakt aan de leerlingen uit de eerste brugklas enkelvoudige schooladviezen te geven, dat wil zeggen schooladviezen waarin uitsluitend de indicatie MAVO, HAVO of VWO is vermeld, ook al is de betreffende leerling naar het oordeel van de school te beschouwen als 'typische' MAVO-, HAVO- of VWO-leerling.

Hieruit volgt dat de klacht naar het oordeel van de Commissie in zoverre eveneens ongegrond dient te worden verklaard.

3. Ten slotte overweegt de Commissie nog het volgende.

Zoals hiervoor onder 1. reeds is aangegeven, zijn de door de school gehanteerde brugklasaanduidingen naar het oordeel van de Commissie onduidelijk en verwarrend. In het kader van het tweede onderdeel van de klacht van klagers is nogmaals gebleken, dat de gehanteerde aanduidingen aanleiding hebben gegeven tot misverstanden. De gerezen onduidelijkheid is voorts nog vergroot door een schrijven van de afdelingsdirecteur van de brugperiode, gedateerd 6 juli 1999, dat *** geplaatst is in "een 2 HAVO-klas" van de school.

De Commissie is van oordeel dat deze gang van zaken bij klagers (en ***) verwachtingen heeft gewekt die niet gehonoreerd konden worden. In zoverre heeft de school jegens klagers onzorgvuldig gehandeld, zodat er aanleiding bestaat de klacht in zoverre gegrond te verklaren.

4. Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

- Verklaart de klacht, zoals besproken onder 1 en 2, ongegrond;
- verklaart de klacht, zoals besproken onder 3, gegrond.

5. Advies aan het bevoegd gezag.

Ten aanzien van de beslissing *** te plaatsen in klas 2 MAVO/HAVO ziet de Commissie geen aanleiding aan het bevoegd gezag advies uit te brengen.

Wel ziet de Commissie aanleiding het bevoegd gezag te adviseren in de voorlichting aan ouders en scholen in de regio meer duidelijkheid te verschaffen omtrent de werking van het zogenaamde dakpensysteem in de brugkl *** .

Aldus gegeven op 4 november 1999 door mr. E.I. van den *** -Boomsma als voorzitter, alsmede drs. M. Hoogenkamp en drs. L. van Noort als leden, in tegenwoordigheid van mr. A.M. Rijs als secretaris.

